

รายงานผลการวิจัย

เรื่อง

การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการเพิ่มขีดความสามารถ

ในการแข่งขันของโฮมสเตย์

**Development of Information System for Enhance the Competitiveness of
Home Stay**

โครงการย่อยภายใต้ชุดโครงการ: การพัฒนานวัตกรรมบริหารจัดการระบบบริหารจัดการโฮมสเตย์
ในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน

โดย

ไพศาล กาญจนวงศ์ และ คณะ

มหาวิทยาลัยแม่โจ้

2557

รหัสโครงการวิจัย มจ. 1-56-058.2

รายงานผลการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
ของโฮมสเตย์

**Development of Information System for Enhance
the Competitiveness of Home Stay**

โครงการย่อยภายใต้ชุดโครงการ: การพัฒนานวัตกรรมการจัดการระบบบริหารจัดการโฮมสเตย์
ในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน

ได้รับการจัดสรรงบประมาณวิจัย ประจำปี 2556
จำนวน 353,670 บาท

หัวหน้าโครงการ นายไพศาล กาญจนวงศ์
ผู้ร่วมโครงการ นางสาววิษญา สุภอุดมฤกษ์ ตีรรัตน์
นางศรีกุล นันทะชมภู
นางอาบทิพย์ กาญจนวงศ์

งานวิจัยเสร็จสิ้นสมบูรณ์
สิงหาคม 2557

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	ก
สารบัญภาพ	ข
บทคัดย่อ	1
Abstract	3
บทที่ 1 บทนำ	4
ความสำคัญของปัญหา	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
นิยามศัพท์	9
บทที่ 2 การตรวจเอกสารแนวคิดและทฤษฎี	10
แนวคิดการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์	10
แนวคิดการใช้อินเทอร์เน็ตกับการท่องเที่ยว	25
ระบบฐานข้อมูล	33
ระบบสารสนเทศและการพัฒนาระบบสารสนเทศ	41
องค์ประกอบทางเทคนิคในการพัฒนาระบบสารสนเทศ	44
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	52
กรอบแนวคิดของงานวิจัย	54
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	55
การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น	55
การวิเคราะห์ และออกแบบระบบ	57
การพัฒนา	81
การนำไปใช้และการประเมินผลระบบ	82

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย	84
บริบทและสภาพการใช้ระบบสารสนเทศของโฮมสเตย์	84
ระบบสารสนเทศการจองบ้านพักโฮมสเตย์	86
ผลประเมินความพึงพอใจระบบสารสนเทศจองบ้านพักโฮมสเตย์	108
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	112
สรุปผลการวิจัย	112
อภิปรายผล	114
ข้อเสนอแนะ	120
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	121
เอกสารอ้างอิง	
ภาคผนวก	

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวไทย และต่างประเทศ จำแนกตามประเภทของการใช้จ่าย	5
ตารางที่ 2 เกณฑ์มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย	18
ตารางที่ 3 รายชื่อเว็บไซต์สำหรับรับจองโรงแรม	28
ตารางที่ 4 ตัวอย่างเว็บไซต์เพื่อการประชาสัมพันธ์แบบ Web portal	31
ตารางที่ 5 ข้อมูลที่สำคัญในเว็บไซต์เพื่อการประชาสัมพันธ์ธุรกิจโรงแรม	32
ตารางที่ 6 เปรียบเทียบระบบงานเดิม กับระบบงานใหม่	64
ตารางที่ 7 ฐานข้อมูลรายชื่อภาคในประเทศไทย (Geographic)	75
ตารางที่ 8 ฐานข้อมูลรายชื่อจังหวัด (Province)	75
ตารางที่ 9 ฐานข้อมูลรายชื่ออำเภอ (Amphur)	75
ตารางที่ 10 ฐานข้อมูลรายชื่อตำบล (District)	75
ตารางที่ 11 ฐานข้อมูลของโฮมสเตย์ (Homestay)	76
ตารางที่ 12 ฐานข้อมูลรูปภาพของโฮมสเตย์ (HomestayImg)	76
ตารางที่ 13 ฐานข้อมูลประเภทโฮมสเตย์ (HomestayType)	76
ตารางที่ 14 ฐานข้อมูลบ้านพักในโฮมสเตย์ (House)	77
ตารางที่ 15 ฐานข้อมูลประเภทบ้านพักในโฮมสเตย์ (HouseType)	77
ตารางที่ 16 ฐานข้อมูลห้องพักในบ้านพักโฮมสเตย์ (Room)	77
ตารางที่ 17 ฐานข้อมูลสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องพัก (RoomFacility)	77
ตารางที่ 18 ฐานข้อมูลประเภทสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องพักโฮมสเตย์ (Facility)	78
ตารางที่ 19 ฐานข้อมูลรูปภาพห้องพัก (RoomImg)	78
ตารางที่ 20 ฐานข้อมูลประเภทของห้อง (RoomType)	78
ตารางที่ 21 ฐานข้อมูลกิจกรรมในชุมชนโฮมสเตย์ (Activity)	78
ตารางที่ 22 ฐานข้อมูลรูปภาพของกิจกรรม (ActivityImg)	79

(ค)

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 23	ฐานข้อมูลประเภทของกิจกรรม (ActivityType)
ตารางที่ 24	ฐานข้อมูลรางวัลที่โฮมสเตย์ได้รับ (Award)
ตารางที่ 25	ฐานข้อมูลรูปภาพของรางวัลที่โฮมสเตย์ได้รับ (AwardImg)
ตารางที่ 26	ฐานข้อมูลคณะกรรมการโฮมสเตย์ (Committee)
ตารางที่ 27	ฐานข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง (TravelPlace)
ตารางที่ 28	ฐานข้อมูลรูปภาพของแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง (TravelPlaceImg)
ตารางที่ 29	ฐานข้อมูลการจองของนักท่องเที่ยว (Reserve)
ตารางที่ 30	ฐานข้อมูลผู้ใช้งานในระบบ (User)
ตารางที่ 31	รายชื่อโฮมสเตย์ที่ได้เข้าร่วมกิจกรรม
ตารางที่ 32	รูปแบบการใช้เครื่องมือในการสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์โฮมสเตย์
ตารางที่ 33	จำนวน ร้อยละ และค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา
ตารางที่ 34	ความพึงพอใจต่อระบบสารสนเทศของบ้านพักโฮมสเตย์รายด้าน
ตารางที่ 35	ความพึงพอใจต่อระบบสารสนเทศของบ้านพักโฮมสเตย์รายข้อ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 ตัวอย่างเว็บไซต์เพื่อการประชาสัมพันธ์แบบ single web	32
ภาพที่ 2 แบบจำลองของการประมวลผลทางไกล (Teleprocessing)	35
ภาพที่ 3 แบบจำลองของสถาปัตยกรรมเครื่องบริการแฟ้ม (File server Architecture)	36
ภาพที่ 4 แบบจำลองของสถาปัตยกรรมเครื่องบริการแฟ้ม (File server Architecture)	37
ภาพที่ 5 โครงสร้างข้อมูลแบบลำดับชั้น (Hierarchy)	38
ภาพที่ 6 แบบจำลองโครงสร้างของฐานข้อมูลแบบ Network	39
ภาพที่ 7 ตัวอย่างตารางข้อมูล (Relation) ชื่อ Employee ของระบบฐานข้อมูลแบบความสัมพันธ์	39
ภาพที่ 8 แนวคิดเกี่ยวกับระบบ	41
ภาพที่ 9 The waterfall Model	42
ภาพที่ 10 วงจรชีวิตการพัฒนาระบบ (System Development Life Cycle: SDLC)	43
ภาพที่ 11 ตัวอย่างการเขียนสคริปต์โปรแกรม ASP.NET ด้วย Microsoft Visual Studio	48
ภาพที่ 12 แสดงขั้นตอนการประมวลผลบนเว็บ	49
ภาพที่ 13 ความสัมพันธ์ของการนำฐานข้อมูลมาใช้งานบนเว็บ	50
ภาพที่ 14 ตัวอย่างการใช้โปรแกรม Microsoft SQL Server 2008 ในการจัดการฐานข้อมูล	51
ภาพที่ 15 ระบบงานเดิมของการจองและเข้าโฮมสเตย์	59
ภาพที่ 16 ระบบงานเดิมของการออกโฮมสเตย์	60
ภาพที่ 17 ระบบงานใหม่การจองและเข้าพักโฮมสเตย์	62
ภาพที่ 18 ระบบงานใหม่ของการออกโฮมสเตย์ของนักท่องเที่ยว	63
ภาพที่ 19 รูปแบบระบบงานใหม่	64
ภาพที่ 20 Context Diagram ของระบบงานใหม่	65
ภาพที่ 21 Data Flow Diagram ของระบบงานใหม่	66

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 22 Data Flow Diagram ของระบบงานใหม่ (ต่อ)	67
ภาพที่ 23 DFD-Level2 การลงทะเบียนโฮมสเตย์	67
ภาพที่ 24 DFD-Level2 การลงทะเบียนผู้ใช้งาน	68
ภาพที่ 25 DFD-Level2 การจัดการข้อมูลโฮมสเตย์	69
ภาพที่ 26 DFD-level 2 การจัดการจอง	70
ภาพที่ 27 DFD-level 2 การจัดการห้องพักและการเข้าพัก	71
ภาพที่ 28 DFD-level 2 การจัดการออกห้องพัก	71
ภาพที่ 29 ER-Diagram ระบบสารสนเทศของบ้านพักโฮมสเตย์	73
ภาพที่ 30 การออกแบบโปรแกรมการทำงานระบบสารสนเทศของบ้านพักโฮมสเตย์	74
ภาพที่ 31 หน้าต่างแรกเว็บไซต์ระบบสารสนเทศของบ้านพักโฮมสเตย์	86
ภาพที่ 32 แบบฟอร์มการบันทึกการลงทะเบียนโฮมสเตย์	89
ภาพที่ 33 ตารางรายชื่อโฮมสเตย์ที่อยู่ในฐานข้อมูลเพื่อการปรับปรุงข้อมูล	89
ภาพที่ 34 แบบฟอร์มบันทึกการลงทะเบียนผู้ใช้งาน	90
ภาพที่ 35 ตารางรายชื่อผู้ใช้งานที่อยู่ในฐานข้อมูลเพื่อการปรับปรุงข้อมูล	90
ภาพที่ 36 หน้าต่างการเข้าสู่ระบบเพื่อบันทึกข้อมูล	92
ภาพที่ 37 เมนูหลักการทำงานเพื่อบันทึกข้อมูลในเรื่องต่างๆ	92
ภาพที่ 38 หน้าต่างแบบฟอร์มการเปลี่ยนแปลงรหัสผ่านสำหรับผู้ใช้งานในระบบ	93
ภาพที่ 39 การแก้ไขและบันทึกข้อมูลโฮมสเตย์	94
ภาพที่ 40 หน้าต่างการทำงานเพื่ออัปโหลดรูปภาพของโฮมสเตย์เข้าในระบบ	95
ภาพที่ 41 หน้าต่างการแสดงผลภายหลังจากการอัปโหลดรูปภาพเข้าระบบแล้ว	95
ภาพที่ 42 การบันทึกข้อมูลบ้านพักโฮมสเตย์	96
ภาพที่ 43 ตารางรายชื่อบ้านพักชุมชนโฮมสเตย์ในฐานข้อมูล	96

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 44	การบันทึกรูปภาพบ้านพักโฮมสเตย์ 97
ภาพที่ 45	การบันทึกข้อมูลห้องในบ้านพักโฮมสเตย์ 98
ภาพที่ 46	การบันทึกข้อมูลกิจกรรมในชุมชนโฮมสเตย์ 99
ภาพที่ 47	การบันทึกข้อมูลรางวัลที่ได้รับของชุมชนโฮมสเตย์ 100
ภาพที่ 48	การบันทึกข้อมูลคณะกรรมการโฮมสเตย์ 101
ภาพที่ 49	การบันทึกข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง 102
ภาพที่ 50	การตรวจสอบการจองผ่านระบบสารสนเทศ 103
ภาพที่ 51	ตัวอย่างการแจ้งข้อมูลการจองอัตโนมัติไปยังอีเมลคณะกรรมการโฮมสเตย์ 103
ภาพที่ 52	การบันทึกสถานะห้องพัก 104
ภาพที่ 53	การแสดงผลหน้าแรกของเว็บไซต์โดยเรียงตามลำดับความถี่ที่เปิด 5 ลำดับสูงสุด 104
ภาพที่ 54	การแสดงผลแบบสืบค้นข้อมูล 105
ภาพที่ 55	การแสดงผลข้อมูลโฮมสเตย์ในเรื่องต่างๆ 106
ภาพที่ 56	ตัวอย่างการแจ้งข้อมูลการจองอัตโนมัติไปยังสมาร์ทโฟนของคณะกรรมการโฮมสเตย์ 107

การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของโฮมสเตย์

Development of Information System for Enhance the Competitiveness of Home Stay

ไพศาล กาญจนวงศ์¹ สวิชญา สุภอุดมฤกษ์ ตรีรัตน์¹

นางศรีกุล นันทะชมภู² และ นางอาบทิพย์ กาญจนวงศ์³

Paisarn Kanchanawong, Savichaya Supa-udomlerk Trirat

Srikul Nunthachomphu, Arbthip Kanchanawong

¹คณะพัฒนาการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ 50290

²ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ 50290

³คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ 50290

บทคัดย่อ

ปัจจุบันนักท่องเที่ยวรุ่นใหม่ให้ความสนใจการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ประกอบกับนโยบายประเทศที่ส่งเสริมให้ชุมชนพัฒนาโฮมสเตย์เพื่อสร้างรายได้ให้กับชุมชน จึงทำให้การท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ได้รับความนิยมมากขึ้น ในขณะที่การประชาสัมพันธ์ข้อมูลโฮมสเตย์พบว่ามีน้อยทั้งนี้ เพราะชุมชนโฮมสเตย์ยังไม่สามารถดำเนินการได้เอง จากการศึกษาบริบทของโฮมสเตย์ในจังหวัดภาคเหนือตอนบนจำนวน 36 แห่งพบว่า มีเพียงร้อยละ 19.4 ที่มีเว็บไซต์เป็นของตนเอง ร้อยละ 22.2 ใช้เฟสบุ๊คเพื่อการประชาสัมพันธ์ ร้อยละ 25.0 ใช้อีเมลเพื่อการติดต่อสื่อสาร และร้อยละ 97.2 ใช้โทรศัพท์เพื่อการติดต่อสื่อสาร การพัฒนาระบบสารสนเทศของบ้านพักโฮมสเตย์จึงเป็นเครื่องมือหนึ่งในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของโฮมสเตย์ วงจรการพัฒนาระบบถูกนำมาใช้เพื่อพัฒนาระบบทำให้ได้ระบบสารสนเทศที่ทำงานแบบฐานข้อมูลบนเว็บประกอบด้วยข้อมูลที่สำคัญ 7 กลุ่ม ได้แก่ข้อมูลโฮมสเตย์ บ้านพัก ห้องพัก กิจกรรมในชุมชน การได้รับรางวัล คณะกรรมการ และแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง โดยใช้โปรแกรมจัดการฐานข้อมูลไมโครซอฟท์แอคเซส และใช้รหัสโปรแกรมภาษาเอเอสพีคอตเน็ต นำระบบงานใหม่ไปทดลองใช้จริงในโฮมสเตย์ 12 แห่ง มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 63 คน ได้แก่เจ้าของบ้านพักร้อยละ 39.7 กรรมการชุมชนร้อยละ 30.2 และเป็นเยาวชน ร้อยละ 19.0 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 60.3) มีอายุอยู่

ระหว่าง 15-76 ปี และมีอายุเฉลี่ย 43 ปี สำหรับผลการประเมินความพึงพอใจต่อการระบบสารสนเทศของบ้านพักโฮมสเตย์พบว่า โดยรวมมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.51$) โดยเฉพาะด้านความเป็นไปได้ในการนำไปใช้งานจริงมีความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X}=4.69$) รองลงมาคือด้านมีประสิทธิภาพ ($\bar{X}=4.46$) และด้านการใช้ประโยชน์ ($\bar{X}=4.38$) ตามลำดับ

คำสำคัญ : โฮมสเตย์ ระบบของบ้านพักโฮมสเตย์ ท่องเที่ยวเชิงอีโคเลกทรอนิกส์

ABSTRACT

At present Eco-tourism especially Home Stay is gaining popularity among modern tourists. In addition, there is the Thai government policy that is promoting community development by income generation to the locals through Home Stay Tourism business. Promotion of homestay is still minimal since Home Stay communities are still incapable of advertising and this study shows that in the upper northern region consisting of 36 Homestays, only 19.4% have websites, 22% use Face Book for advertisement, 25% use email, and 97.2% use phone services for making reservation or inquiries. Development of IT for reservation homestay accommodation is a tool in increasing the competitiveness of homestay business. The procedure of system development is applied in order to develop the IT that works as a data base on seven groups which are homestay accommodation information, accommodation information, community activities, awarding, committee, and surrounding tourist destinations by using Microsoft SQLServer for computer database management program and ASP Dot net for coding program language, respectively. There are 63 participants on testing the new system on 12 homestays. Of this number, 39.7% are owners, 30.2% are committee members, and 19 % are youth in the homestay communities, Majority are females or 60.3%, with ages between 15 to 76 years and age average of 43 years. Concerning results of evaluation of satisfaction toward IT system of homestay, it shows that as a whole, satisfaction is highest at ($\bar{X} = 4.51$), especially on high possibility of applying in the actuality, satisfaction is highest at ($\bar{X} = 4.69$) followed by efficiency at ($\bar{X} = 4.46$) and on benefits at ($\bar{X} = 4.38$).

Key words: Homestay, Homestay Information, Reservation System, Information System

บทที่ 1 บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้พัฒนาอย่างต่อเนื่องและรวดเร็วจนกลายเป็นอุตสาหกรรมที่สามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศต่างๆ ทั่วโลก รวมถึงประเทศไทย อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงของโลกทำให้เกิดการแข่งขันกันอย่างรุนแรงมากขึ้นตามลำดับ กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา (2554, 1-2) ได้กล่าวถึงผลกระทบที่เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงไว้หลายประการอาทิเช่น ด้านเศรษฐกิจ เกิดจากการถดถอยของเศรษฐกิจโลก และการรวมตัวของเขตเศรษฐกิจ ทำให้ต้องพัฒนาการท่องเที่ยวแบบเชิงรุก พัฒนานวัตกรรมให้มีคุณภาพ ในด้านสังคมพบว่าพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวเปลี่ยนแปลงไป นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวปลอดภัย สะอาด มีการรักษาสภาพแวดล้อม และใช้สื่อสารสนเทศในการท่องเที่ยวมากขึ้น รูปแบบของการท่องเที่ยวเป็นการท่องเที่ยวแบบอิสระ สนใจการท่องเที่ยวเฉพาะทาง สำหรับด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสภาพภูมิอากาศนั้น ประเทศไทยจะต้องเตรียมพร้อมรองรับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเข้ามาท่องเที่ยวที่มีจำนวนมากขึ้นโดยคำนึงถึงการท่องเที่ยวที่สะอาด (Green Tourism) การพัฒนามาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว ส่วนในด้านการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีพบว่าการเปลี่ยนแปลงแบบก้าวกระโดด ภาคการท่องเที่ยวต้องปรับตัวพร้อมให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง โดยต้องบริหารจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ รวมทั้งประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งจากผลกระทบดังกล่าวทำให้ประเทศไทยต้องเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวโดยเฉพาะอย่างยิ่งชุมชนหรือแหล่งท่องเที่ยวซึ่งอาจถือได้ว่าได้รับผลกระทบโดยตรงทั้งในด้านเศรษฐกิจซึ่งในอดีตที่ผ่านมาหากพิจารณาจำนวนเงินที่ชุมชนควรจะได้รับจากนักท่องเที่ยวน้อยมากเช่น ค่าบริการท่องเที่ยวคิดเป็นร้อยละ 3.0 และ 4.5 สำหรับท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ เมื่อเทียบกับค่าใช้จ่ายทั้งหมดของนักท่องเที่ยว เช่น ค่าที่พัก ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ค่าของที่ระลึก ค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2544: 2-3) ซึ่งค่าใช้จ่ายเหล่านี้หากชุมชนสามารถให้บริการที่พัก อาหาร ของที่ระลึก และความบันเทิงสำหรับท่องเที่ยวโดยการจัดการท่องเที่ยวโฮมสเตย์ให้นักท่องเที่ยวเข้าพักในบ้านที่ชุมชนได้จัดไว้ ให้ชุมชนจัดอาหาร รวมถึงการแสดงวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อถ่ายทอดวัฒนธรรมให้กับนักท่องเที่ยว รวมถึงจำหน่ายสินค้าท้องถิ่นให้นักท่องเที่ยวจะทำให้เกิดการกระจายรายได้สู่ชุมชนในที่สุด

ตารางที่ 1 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวไทย และต่างประเทศ จำแนกตามประเภทของการใช้จ่าย

ประเภทของการใช้จ่าย	ชาวต่างประเทศ		ชาวไทย	
	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย	ร้อยละ	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย	ร้อยละ
	(บาท/คน/วัน)		(บาท/คน/วัน)	
ค่าที่พัก	975.80	26.0	1,270.61	33.9
ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	587.25	15.7	726.03	19.4
ค่าซื้อสินค้าที่ระลึก	1,160.86	31.0	1,107.63	29.6
ค่าบริการท่องเที่ยว	169.96	4.5	111.69	3.0
ค่าเดินทางในต่างประเทศ	283.26	7.6	356.64	9.5
ค่าใช้จ่ายเพื่อการบันเทิง	433.31	11.6	278.85	7.4
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	127.43	3.4	110.95	3.0
รวม	3,747.87		3,962.40	

ที่มา ปรับปรุงจาก การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2544: 2,3)

กิจกรรมการท่องเที่ยวในรูปแบบที่เรียกว่า "โฮมสเตย์" เป็นรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่พยายามไม่ให้เกิดการท่องเที่ยวส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่นจนทำให้แหล่งท่องเที่ยวนั้นเสื่อมโทรม และส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวซื้อสินค้าและบริการจากชุมชนโดยตรงเช่น ที่พัก อาหาร ของที่ระลึก เป็นต้น ปัจจุบันการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์มิได้เลือกหลากหลายรูปแบบทั้งแบบเข้าไปใช้ชีวิตอยู่ในบ้านของชาวบ้านในชุมชนเสมือนเป็นสมาชิกคนหนึ่งในครัวเรือนและวิถีชีวิตชาวบ้านแทบทุกอย่างและในบางแห่งมีการเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกในการพักอาศัยให้ดีขึ้นเพื่อเหมาะสมกับนักท่องเที่ยว แต่ยังคงความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนอยู่ การเข้าพักแบบโฮมสเตย์ทำให้ได้เห็นวิถีชุมชนของคนในท้องถิ่นต่างๆ ของประเทศไทย ซึ่งวิถีที่มีความแตกต่างกัน มีเสน่ห์และเอกลักษณ์เฉพาะตัวเฉพาะถิ่นจากความเรียบง่ายของชีวิตประจำวันกับการประกอบอาชีพดั้งเดิมที่ผูกพันเกี่ยวพันกับธรรมชาติรอบตัว ทั้งนี้โฮมสเตย์ทุกแห่งกำลังพัฒนาให้เข้าสู่มาตรฐานโดยต้องได้รับการตรวจและขึ้นทะเบียนต่อ กรมการท่องเที่ยว กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา เพราะรัฐบาลต้องการมุ่งเน้นกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น เน้นการพัฒนาชุมชน ให้ความสำคัญกับการสร้างงาน สร้างรายได้ให้ชุมชน ใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือพัฒนา ก่อให้เกิดกิจกรรมท่องเที่ยวหลากหลายในชุมชน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2557)

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการพักแรมแบบโฮมสเตย์ได้รับความนิยมมากขึ้นในปัจจุบัน เนื่องจากนักท่องเที่ยวได้เห็นความสำคัญของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมถึงการส่งเสริม

ของรัฐบาลเพื่อให้เกิดรายได้ให้กับชุมชนโดยผลักดันให้ชุมชนจัดกิจกรรมและจัดที่พักให้กับนักท่องเที่ยวในรูปแบบวิถีชีวิตของชุมชนหรือที่เรียกว่า “โฮมสเตย์” ซึ่งได้พัฒนาเรื่อยมาจนถึงปัจจุบันมีหมู่บ้านหรือชุมชนที่จัดกิจกรรมและทำโฮมสเตย์กระจายอยู่ในจังหวัดต่างๆ ทั่วประเทศจำนวน 385 แห่ง (สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว, 2554) ทั้งนี้ได้มีการผลักดันโฮมสเตย์ทุกแห่งให้มีมาตรฐานเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักท่องเที่ยวโดยหนึ่งในมาตรฐานโฮมสเตย์คือการมีระบบการจอง การลงทะเบียนและการมัดจำล่วงหน้า เพื่อใช้ในการบริหารจัดการโฮมสเตย์ของชุมชน (สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดขอนแก่น, 2553)

อย่างไรก็ตามในการตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นจากข้อมูลปฐมภูมิพบว่า โฮมสเตย์ส่วนใหญ่ใช้การติดต่อสื่อสารเพื่อจองห้องพักเพียงโทรศัพท์ และ e-mail เพื่อติดต่อสอบถามเกี่ยวกับการให้บริการห้องพัก และยังพบข้อมูลการให้บริการที่พักโฮมสเตย์ของชุมชนที่ได้มาจากเว็บไซต์ที่นำเสนอข้อมูลซึ่งยังมีไม่มากนัก สมศักดิ์ สวมศักดิ์ธรรมและคณะ (2552) ได้ศึกษาปัญหาการจัดการโฮมสเตย์ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอบางคนที่ จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า แหล่งที่มาของข้อมูลเพื่อเดินทางมาพักมาจาก 6 แหล่งได้แก่ เพื่อนแนะนำร้อยละ 37.0 หนังสือพิมพ์/วารสารท่องเที่ยวร้อยละ 29.5 บริษัทนำเที่ยวร้อยละ 11.0 อินเทอร์เน็ต/เว็บไซต์ร้อยละ 11.0 วิทยุ/โทรทัศน์ร้อยละ 10.5 และ อื่นๆ (ญาติ พี่น้อง) ร้อยละ 1.0 ในการเดินทางมาท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวที่ทราบข้อมูลจากเพื่อนแนะนำและจากเว็บไซต์ ทั้งนี้นักท่องเที่ยวจะเลือกและจองโฮมสเตย์ก่อนเดินทางมาท่องเที่ยว สำหรับนักท่องเที่ยวที่มากับบริษัทนำเที่ยวทางบริษัทนำเที่ยวจะเป็นผู้จองให้ล่วงหน้าก่อน ส่วนในกรณีที่รับทราบข้อมูลจากหนังสือพิมพ์ วารสารท่องเที่ยว วิทยุ และโทรทัศน์นั้น นักท่องเที่ยวอาจยังไม่ได้จองห้องพักไว้ล่วงหน้าแต่จะใช้วิธีขับรถตระเวนหาเพื่อเลือกโฮมสเตย์ที่ถูกใจภายหลัง โดยปัจจัยที่นักท่องเที่ยวตัดสินใจเลือกใช้บริการโฮมสเตย์ในด้านการตลาดคือการให้ความสำคัญของการติดต่อขอข้อมูลเกี่ยวกับโฮมสเตย์และการท่องเที่ยวทางโทรศัพท์ และพบว่า นักท่องเที่ยวมีความคาดหวังและความพึงพอใจต่อการบริการแตกต่างกันได้แก่ การติดต่อจองห้องพักผ่านอินเทอร์เน็ตได้ ทราบข้อมูลผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ ทราบข้อมูลผ่านวิทยุ ทราบข้อมูลผ่านโทรทัศน์ ทราบข้อมูลผ่านแผ่นพับ และรูปเล่ม ทราบข้อมูลผ่านจดหมาย มีการแนะนำบอกต่อ มีรายชื่อ มีรายชื่อในคู่มือการท่องเที่ยวโฮมสเตย์ของการท่องเที่ยว มีเว็บไซต์แนะนำที่พักและบริการ และมีการจัดงานส่งเสริมการท่องเที่ยวประจำปี โดยเฉพาะมีความคาดหวังสูงกว่าระดับความพึงพอใจในประเด็นการติดต่อจองห้องพักผ่านอินเทอร์เน็ต มีเว็บไซต์และนำที่พักรับและบริการ (สุกจิต สนิทวงศ์ ณ อยุธยาและขวัญกมล คอนขวา, 2552 : 50) และในขณะที่ ในการจัดการโฮมสเตย์ยังขาดการโฆษณา ประชาสัมพันธ์และการจัดการด้านการตลาดที่มีประสิทธิภาพเนื่องจากขาดงบประมาณ ขาดความรู้ความเข้าใจ ทักษะและประสบการณ์ และจากผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ

พบว่าชุมชนต้องการมีสื่อทางเว็บไซต์โดยตรงอีกทางหนึ่งนอกจากที่ในปัจจุบันได้ทำแผ่นพับแสดงรายละเอียดของชุมชน (นิธิเดชน์ เชิดพุทธ, 2549 : 102)

แต่จากการศึกษาเว็บไซต์ที่ให้บริการข้อมูลโฮมสเตย์พบว่า กรมการท่องเที่ยว กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา ได้พัฒนาเว็บไซต์ชื่อ <http://homestaythai.net/> เพื่อใช้เป็นช่องทางในการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโฮมสเตย์กับผู้สนใจทั่วไป โดยพบว่า ในเว็บไซต์มีข้อมูลเกี่ยวกับโฮมสเตย์แต่ยังขาดรายละเอียดเพื่อใช้ในการตัดสินใจเข้าพัก หรือเดินทางไปท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลรายละเอียดห้องพัก ซึ่งนักท่องเที่ยวจะต้องติดต่อไปยังผู้รับผิดชอบหากต้องการรายละเอียดเพิ่มเติม และยังพบว่าข้อมูลบางหน้ากำลังอยู่ในระหว่างการจัดทำอยู่ นอกจากนี้ยังมีเว็บไซต์ที่ให้บริการจากผู้ที่มีประสบการณ์ได้เล่าประสบการณ์ท่องเที่ยวผ่านเว็บไซต์ เช่น <http://trips thailand.com>, <http://www.moohin.com> เป็นต้น อย่างไรก็ตามเว็บไซต์เหล่านี้ยังไม่มีรูปแบบการให้บริการจองห้องพัก ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่นักท่องเที่ยวใช้ในการตัดสินใจเลือกใช้บริการแต่อย่างใด

จากสภาพดังกล่าวพบว่า ปัญหาอย่างหนึ่งของนักท่องเที่ยวรุ่นใหม่ที่ต้องการเลือกการท่องเที่ยวและพักโฮมสเตย์คือความไม่สะดวกในการใช้บริการ ทั้งนี้เพราะนักท่องเที่ยวไม่สามารถตรวจสอบห้องพัก สถานที่พัก รวมถึงข้อมูลการให้บริการต่างๆ และกิจกรรมของชุมชนเพื่อใช้ประกอบในการตัดสินใจของนักท่องเที่ยว การพัฒนาระบบสารสนเทศของห้องพักและข้อมูลโฮมสเตย์ จะทำให้นักท่องเที่ยวได้ข้อมูลสารสนเทศที่มีประโยชน์ในการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวในการเลือกใช้บริการ และยังเป็นประโยชน์ต่อชุมชนในการนำเสนอกิจกรรมและข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อนักท่องเที่ยวในการใช้ข้อมูลเพื่อเป็นทางเลือกในการเข้าพัก และยังเป็นการประชาสัมพันธ์เชิงรุกของชุมชนโฮมสเตย์อีกด้วย

งานวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของโฮมสเตย์ จะเป็นการพัฒนารูปแบบการใช้งานระบบสารสนเทศของบ้านพักโฮมสเตย์ของชุมชนเพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการโฮมสเตย์แบบเชิงรุกโดยการประชาสัมพันธ์ และการจองบ้านพักในระบบเดียวกันเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและช่วยขับเคลื่อนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวชุมชน และนำชุมชนท้องถิ่นสู่สากล กระจายรายได้สู่ชุมชนได้อย่างหนึ่ง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของโฮมสเตย์ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศของบ้านพักโฮมสเตย์ โดยได้แบ่งวัตถุประสงค์ย่อยเป็น 2 วัตถุประสงค์ย่อยดังนี้

1. เพื่อศึกษาบริบทและสภาพการใช้เทคโนโลยีเพื่อการติดต่อสื่อสารและประชาสัมพันธ์ของโฮมสเตย์ในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน
2. เพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศการจองบ้านพักโฮมสเตย์

ขอบเขตของการวิจัย

ด้านประชากร

การศึกษาชุมชนโฮมสเตย์ในภาคเหนือตอนบนจำนวน 36 ชุมชน ได้แก่ จังหวัดเชียงรายจำนวน 9 แห่ง จังหวัดเชียงใหม่จำนวน 7 แห่ง จังหวัดน่านจำนวน 3 แห่ง จังหวัดพะเยาจำนวน 4 แห่ง จังหวัดเพชรบูรณ์จำนวน 2 แห่ง จังหวัดแม่ฮ่องสอนจำนวน 6 แห่ง จังหวัดลำปางจำนวน 4 แห่ง จังหวัดลำพูนจำนวน 1 แห่ง (กรมการท่องเที่ยว, 2554) เพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาเป็นระบบสารสนเทศการจองบ้านพักโฮมสเตย์

ด้านเนื้อหา

การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของโฮมสเตย์เพื่อใช้เป็นสารสนเทศสำหรับการประชาสัมพันธ์โฮมสเตย์และการจองบ้านโฮมสเตย์ของนักท่องเที่ยว ประกอบด้วยระบบย่อยดังนี้

1. ระบบการจัดการข้อมูลสำหรับผู้ดูแลระบบ
2. ระบบการบันทึกข้อมูลสำหรับชุมชน
3. ระบบการแสดงผลสำหรับนักท่องเที่ยวและบุคคลทั่วไป

โดยประยุกต์ใช้กรอบแนวคิด วงจรการพัฒนา ระบบ (System Development Life Cycle: SDLC) 6 ขั้นตอน (George M. Marakas, 2001: 22) เป็นขั้นตอนการพัฒนากระบวนการ 4 ขั้นตอนคือ 1) การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น 2) การวิเคราะห์และออกแบบ 3) การพัฒนาระบบ และ 4) การนำไปทดลองใช้และการประเมินผล

ด้านสถานที่

ชุมชนโฮมสเตย์ที่ได้รับมาตรฐานในภาคเหนือตอนบนประกอบด้วย 8 จังหวัดได้แก่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดน่าน จังหวัดพะเยา จังหวัดเพชรบูรณ์ จังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดลำปาง จังหวัดลำพูน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ชุมชนโฮมสเตย์ในภาคเหนือตอนบนจำนวน 36 ชุมชนมีระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการข้อมูลการให้บริการห้องพักของโฮมสเตย์สำหรับนักท่องเที่ยวโดยชุมชน และเกิดความร่วมมือระหว่างคณะทำงานของชุมชนกับเยาวชนในการบริหารจัดการร่วมกันเพื่อเกิดความยั่งยืน
2. กรรมการท่องเที่ยว กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬาได้ระบบสารสนเทศของห้องพักและสารสนเทศเพื่อการประชาสัมพันธ์ของโฮมสเตย์ต้นแบบเพื่อใช้ในการบริหารจัดการด้านการตลาดของโฮมสเตย์ในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน และเป็นต้นแบบประยุกต์ใช้กับภูมิภาคอื่นๆ ต่อไป

นิยามศัพท์

โฮมสเตย์ หมายถึง รูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบหนึ่ง ที่พยายามไม่ให้เกิดการท่องเที่ยวส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่นโดยเข้าไปกินอยู่ในบ้านของชาวบ้านในชุมชน เสมือนเป็นสมาชิกคนหนึ่งในครัวเรือน นักท่องเที่ยวจะใช้ชีวิตแบบเดียวกับชาวบ้าน รวมทั้งบางแห่งก็มีการประยุกต์เพิ่มความสะดวกสบายในการพักอาศัยขึ้นแต่ยังคงเอกลักษณ์ของชุมชนไว้อย่างครบถ้วน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2557)

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน หมายถึง จังหวัดในภาคเหนือ 8 จังหวัดได้แก่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดน่าน จังหวัดพะเยา จังหวัดแพร่ จังหวัดพิจิตร จังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดลำปาง จังหวัดลำพูน

การพัฒนาระบบสารสนเทศ หมายถึง กระบวนการทำงานเพื่อให้ได้ระบบสารสนเทศตามกรอบวงจรการพัฒนาแบบ (System Development Life Cycle: SDLC) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น 2) การวิเคราะห์และออกแบบ 3) การพัฒนาระบบ และ 4) การนำไปทดลองใช้และการประเมินผล

การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของโฮมสเตย์ หมายถึง การใช้ระบบสารสนเทศโดยชุมชนเพื่อการประชาสัมพันธ์ข้อมูลโฮมสเตย์ รวมถึงมีระบบการจองบ้านพักให้กับนักท่องเที่ยวเพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการโฮมสเตย์แบบเชิงรุก

ระบบสารสนเทศจองบ้านพักโฮมสเตย์ หมายถึง โปรแกรมงานเพื่อจัดการข้อมูลโฮมสเตย์โดยชุมชนแบบออนไลน์เพื่อประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่จำเป็นของโฮมสเตย์รวมถึงมีระบบจองบ้านพักโฮมสเตย์ให้กับนักท่องเที่ยวที่สนใจ ประกอบด้วยระบบย่อย 3 ระบบ คือ 1) ระบบการจัดการข้อมูลสำหรับผู้ดูแลระบบ 2) ระบบการบันทึกข้อมูลสำหรับชุมชน และ 3) ระบบการแสดงผลสำหรับนักท่องเที่ยวและบุคคลทั่วไป

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การนำเสนอเอกสารของงานวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของโฮมสเตย์ แบ่งการนำเสนอเป็น 6 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 แนวคิดการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์และมาตรฐานโฮมสเตย์ ตอนที่ 2 แนวคิดการใช้อินเทอร์เน็ตกับการท่องเที่ยว ตอนที่ 3 ระบบฐานข้อมูล ตอนที่ 4 ระบบสารสนเทศและการพัฒนาระบบสารสนเทศ ตอนที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และตอนที่ 6 กรอบแนวคิดในงานวิจัย ดังมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 แนวคิดการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์และมาตรฐานโฮมสเตย์

โฮมสเตย์มาตรฐานไทย หรือที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบทมาตรฐานไทย หมายถึง บ้านที่อยู่ในชุมชนชนบทที่มีประชาชนในชุมชนเป็นเจ้าของ และเจ้าของบ้านหรือสมาชิกในครอบครัวอาศัยอยู่ประจำ หรือใช้ชีวิตประจำวันอยู่ในบ้านดังกล่าว นอกจากนี้ บ้านดังกล่าวต้องมีความพร้อมในการเป็นโฮมสเตย์ (Trips Thailand, 2006) กล่าวคือ

- เจ้าของบ้านและสมาชิกในครอบครัวต้องถือว่าการทำโฮมสเตย์เป็นเพียงรายได้เสริม นอกเหนือรายได้จากอาชีพหลักของครอบครัวเท่านั้น
- มีพื้นที่ใช้สอยภายในบ้านเหลือและไม่ได้ใช้ประโยชน์ สามารถนำมาดัดแปลงให้นักท่องเที่ยวเข้าพักได้
- นักท่องเที่ยวต้องเข้าพักค้างแรมในบ้านเดียวกับที่เจ้าของบ้านอาศัยอยู่ โดยมีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมและวิถีชีวิตระหว่างกัน
- สมาชิกในครอบครัวต้องมีความยินดีและเต็มใจที่จะรับนักท่องเที่ยวให้เข้ามาพักค้างแรมในบ้าน พร้อมทั้งถ่ายทอดวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่นแก่นักท่องเที่ยว
- เจ้าของบ้านและสมาชิกในครอบครัวให้ความร่วมมือกับชุมชนในการจัดการโฮมสเตย์เป็นอย่างดี
- บ้านนั้นควรเป็นสมาชิกของกลุ่ม ชมรม หรือสหกรณ์ ที่ร่วมกันจัดการโฮมสเตย์ของชุมชนนั้น

สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดขอนแก่น (2552) ได้จัดทำเอกสารประกอบการจัดการความรู้ด้านการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ดังนี้

โสมสเคย์เป็นการท่องเที่ยวที่เน้นการศึกษาแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม ระหว่างนักท่องเที่ยวซึ่งเปรียบเสมือนกับแขกที่มาพักกับเจ้าของบ้าน หรือผู้ประกอบการโสมสเคย์ โดยส่วนใหญ่ผู้ประกอบการโสมสเคย์มีอาชีพหลักของตนเองอยู่แล้ว โสมสเคย์นั้นเป็นเพียงอาชีพเสริมเพื่อสร้างรายได้เสริมให้กับครอบครัว หรือชุมชนนั้นๆ รวมทั้งเป็นการช่วยเผยแพร่วัฒนธรรมไทยในรูปแบบต่างๆ ออกสู่สายตาชาวต่างชาติ การจัดการโสมสเคย์ให้ได้มาตรฐานสามารถสร้างความพึงพอใจ และสร้างความประทับใจให้กับแขกผู้ที่มาพัก ดังนั้นการได้รับตรารับรองมาตรฐานและประกาศนียบัตรจากกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาจึงมีส่วนสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ที่นักท่องเที่ยวจะใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกพักโสมสเคย์

การบริหารจัดการโสมสเคย์ ให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ที่ทางกรมการท่องเที่ยวได้สร้างขึ้นมา นั้น ต้องสามารถติดตามและประเมินผลได้อย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้นจึงต้องมีการแต่งตั้งกรรมการตรวจประเมินขึ้น เพื่อดำเนินการตรวจประเมินตามเกณฑ์ของกลุ่มองค์กรโสมสเคย์ มาตรฐานไทย โสมสเคย์ที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานระดับต่างๆ จะได้ตราสัญลักษณ์และประกาศนียบัตรจากทางกรมการท่องเที่ยวต่อไปดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นว่า โสมสเคย์ส่วนใหญ่เป็นเพียงอาชีพเสริมของผู้ประกอบการ ทางสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาซึ่งเป็นผู้แทนกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาในการประสานงานและดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวในระดับจังหวัดเห็นสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ที่จะสร้างความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการท่องเที่ยวแบบโสมสเคย์ให้แก่ชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ เพื่อเป็นแนวทางการบริหารจัดการโสมสเคย์อย่างไรให้ถูกวิธี รวมทั้งช่วยหาคำปรึกษา คำแนะนำให้กับผู้ประกอบการ หรือผู้ที่สนใจจะดำเนินการโสมสเคย์ต่อไปในอนาคต

ประวัติความเป็นมา

จากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 ที่เน้นบทบาทการพัฒนาชุมชน และการที่รัฐบาลออกกฎหมายการกระจาย อำนาจสู่ ท้องถิ่น เป็นแรงผลักดันให้องค์กร ท้องถิ่น และ หน่วยงานต่างๆ ให้ความสำคัญกับ การสร้างรายได้ ให้กับชุมชนโดยใช้ การท่องเที่ยวเป็นจุดขาย จึงทำให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยว หลายรูปแบบในชุมชน ซึ่งการจัดกิจกรรมโสมสเคย์ก็เป็นรูปแบบ การท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมมาก ทั้งจากองค์กรท้องถิ่น องค์กรเอกชน และหน่วยงานภาครัฐจากการติดตามความเป็นมา พบว่า โสมสเคย์ภายในประเทศไทย เกิดขึ้นมานาน แต่รูปแบบและกิจกรรมอาจแตกต่างหลากหลาย หากวิเคราะห์จากอดีตที่ผ่านมา สามารถสรุปได้ตามยุคสมัย ดังนี้

ยุคเริ่มต้น (ปี 2503-2525)

- กระจายอยู่ในกลุ่มนิสิต นักศึกษา กลุ่มออกค่ายอาสาพัฒนาชนบท ต้องเรียนรู้วิถีชีวิต รับทราบปัญหาในชนบท เพื่อนำมาพัฒนาสังคมตามอุดมคติ

- กระจายอยู่ในกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติ ที่นิยมทัวร์ป่า โดยเฉพาะในแถบภาคเหนือของประเทศไทย นักท่องเที่ยว จะพักตามบ้านชาวเขา โดยจุดพักนั้นจะขึ้นอยู่กับเส้นทางเดินป่า

ยุคกลาง (ปี 2526-2536)

- กลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติที่นิยมทัวร์ป่า เริ่มได้รับความนิยมมากขึ้น การพักค้างในรูปแบบโฮมสเตย์ได้รับการพัฒนารูปแบบและกิจกรรม โดยกระจายไปยังหมู่บ้านชาวเขา ที่กว้างขวางมากขึ้น ในระยะนี้ มีการท่องเที่ยวในรูปแบบทัวร์ป่าที่มีการจัดโฮมสเตย์เริ่มสร้างปัญหาสังคม อาทิ ปัญหายาเสพติด ปัญหาโสเภณี ปัญหาการปล้น ขโมย ปัญหาการฆ่าชิงทรัพย์

ยุคตั้งแต่ปี 2537 - ปัจจุบัน

- ยุคนี้เป็นการเน้นกระแส การพัฒนาสังคมสิ่งแวดล้อม ดังนั้นจะพบได้ว่า การท่องเที่ยวจะมีแนวโน้มที่ จะเป็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

- ในระยะประมาณปี 2537-2539 ในกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทย เริ่มมีการท่องเที่ยวในรูปแบบโฮมสเตย์ โดยกลุ่มนำร่องคือ กลุ่มที่เป็นนักกิจกรรมสังคม ทั้งรุ่นเก่า และ รุ่นใหม่ เท่าที่สืบค้นพบว่า พื้นที่ที่ดำเนินการเรื่องโฮมสเตย์ ก็จะเป็นพื้นที่ ที่องค์กรพัฒนาเอกชนไทย เข้าไปดำเนินการ เช่น เกาะยาว จ.พังงา (กลุ่มประมงชายฝั่ง/อวนลาก อวนรุน) หลังจากพื้นที่เกาะยาว จ.พังงา ได้มีพื้นที่อื่นเพิ่มขึ้น อาทิ หมู่บ้านคีรีวง จ.นครศรีธรรมราช บ้านแม่ทา จ.เชียงใหม่ (กลุ่มเกษตรทางเลือก)บ้านผู้ใหญ่วิบูลย์ เซยเฉลิม (เกษตรยั่งยืน)

- ปี 2539 เป็นต้นมา ได้มีการเคลื่อนไหวขึ้นในกลุ่มนักธุรกิจ ผู้ประกอบการ ด้านการท่องเที่ยว โดยนำเสนอรูปแบบ การท่องเที่ยวผสมผสานระหว่างการท่องเที่ยวแบบเชิงนิเวศพหุภพ และ โฮมสเตย์

- จากการที่รัฐบาลได้ประกาศให้ปี 2541-2542 เป็นปีท่องเที่ยวไทย (Amazing Thailand) ทุกหน่วยงาน ของภาครัฐมีนโยบาย สนับสนุนกิจกรรมทางการท่องเที่ยว ทำให้เกิดการจัดการท่องเที่ยว ในแหล่งชุมชน และขยายกิจกรรมโฮมสเตย์เพิ่มมากขึ้น เช่น หมู่บ้านวัฒนธรรมผู้ไทย บ้านโคกโก่ง อ.กุฉินารายณ์ จ.กาฬสินธุ์ บ้านทรงไทยปลายโพรงพาง อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม รวมทั้งพื้นที่ชนกลุ่มน้อย หมู่บ้านชาวเขาก็กมีการสนับสนุนการจัดกิจกรรมโฮมสเตย์ด้วยเช่นกัน

แนวทางการพัฒนาโฮมสเตย์ไทย

ในปัจจุบัน การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) ได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้น ทั้งในกลุ่มชาวไทยและ ชาวต่างประเทศ มีการจัดกิจกรรม การท่องเที่ยวในแหล่งชุมชน เพื่อศึกษาเรียนรู้วิถีชีวิต วัฒนธรรม หัตถกรรมของท้องถิ่น โดยมีโฮมสเตย์ที่มีความหมายมากกว่า เป็นที่พัก เนื่องจากเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวอย่างหนึ่ง ซึ่งยึดเอารูปแบบ ที่พักเป็นศูนย์กลางและจัดให้มีกิจกรรมใน

ด้านต่างๆ ตามความต้องการของ นักท่องเที่ยว อย่างหนึ่ง ซึ่งยึดเอารูปแบบที่พักเป็นศูนย์กลาง และจัดให้มีกิจกรรมในด้านต่างๆ ตามความต้องการของนักท่องเที่ยว รวมอยู่ด้วย

การมีวิถีชีวิตที่เรียบง่ายแบบสังคมชนบท เป็นจุดขายที่สำคัญ ที่นักท่องเที่ยว ให้ความสนใจ การจัดกิจกรรม ที่พักสัมผัส วัฒนธรรมชนบท จึงเป็นสิ่งอำนวยความสะดวก ให้กับนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน และเป็นทางเลือกในตลาดท้องถิ่น ที่ไม่ใช่คู่แข่งในเชิงพาณิชย์ ในพื้นที่ที่มีโรงแรม หรือรีสอร์ท จึงไม่ถือเป็นการประกอบการที่พักในเชิงธุรกิจ

การให้บริการ

บริการที่มีเสนอให้ กับนักท่องเที่ยว และ เป็นสิ่งที่ควรพิจารณาในการพัฒนาโฮมสเตย์ มีดังนี้

- วิธีการดำเนินชีวิตที่เรียบง่ายแบบสังคมชนบท
- วัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ
- ความปลอดภัย
- ความสะอาด
- ห้องพักร่วมอาหาร
- กิจกรรมทางการท่องเที่ยว

การจัดการ (Management)

การจัดกิจกรรมที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ควรที่จะมีการรวมกลุ่มจัดตั้งในรูปของกลุ่ม/ชมรม/สหกรณ์ซึ่งสมาชิกและคนใจชุมชนจะต้องมีความเข้าใจ และมีส่วนร่วมในด้านการจัดการ

บ้านพัก (Accommodation)

แบบที่พักสำหรับนักท่องเที่ยว (Provision of Accommodation for Tourist)

- ความเต็มใจของสมาชิกในครอบครัวต่อการรับผู้มาเยือน
- บ้านพักมีโครงสร้างที่ดี
- ชุมชนมีสภาพแวดล้อมที่ดี
- ไม่ไกลจากเมืองหรือพื้นที่เทศกาลหรือสถานที่ท่องเที่ยว
- ควรมีสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นพื้นฐาน อาทิ
 - ที่นอน หรือเตียงนอน
 - หมอน
 - น้ำประปาหรือถ้าไม่มีควรมีแหล่งน้ำอื่น ๆ
 - ห้องน้ำสะอาด
 - มีความปลอดภัย

ขั้นตอนการดูแลที่พัก

ความสะอาดเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับนักท่องเที่ยว ควรมีการทำความสะอาดที่พักและบริเวณโดยรอบบ้านพักอยู่เสมอ อาทิ เปลี่ยนผ้าปูที่นอน อุปกรณ์สำหรับการนอนส่วนตัวทุกครั้ง เมื่อมีนักท่องเที่ยวเข้าพัก เป็นต้น

ความสะอาดของบ้าน

บ้านพักควรมีอากาศที่สามารถถ่ายเทได้สะดวก แสงสว่างสามารถส่องเข้ามาถึงปราศจากความชื้นไม่มีกลิ่นอับ มีหลังคาที่สามารถกันน้ำได้ดี ภายในห้องพักต้องได้รับการทำความสะอาดเป็นประจำต้องมีการเปลี่ยนผ้าปูที่นอน และอุปกรณ์ส่วนตัวสำหรับผู้มาเยือนทุกครั้งหรือมีผู้มาเยือนใหม่เข้ามาพักต้องหมั่นกำจัดแมลงที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพอยู่เสมอเนื่องจากห้องน้ำจะเป็นห้องที่ผู้มาเยือนจะมาร่วมใช้ด้วย ดังนั้นต้องเตรียมอุปกรณ์ทำความสะอาดส่วนตัวสำหรับผู้มาเยือน (กรณีที่ได้มีการเตรียมมา) และจะต้องมีการทำความสะอาดเป็นประจำต้องหมั่นดูแลสภาพแวดล้อมของบ้านพักอยู่เสมอ

ห้องน้ำ

ห้องน้ำจะเป็นที่ ๆ ใช้ร่วมกันทั้งครอบครัวและนักท่องเที่ยว สิ่งสำคัญก็คือ ความสะอาดจะต้องมีการทำความสะอาดอยู่เป็นประจำและสม่ำเสมอ

ความปลอดภัย

ความปลอดภัยถือว่าเป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่นักท่องเที่ยวใช้เป็นองค์ประกอบในการตัดสินใจเดินทางเข้าร่วมกิจกรรมที่พักเชิงวัฒนธรรมลักษณะสัมผัสชนบท ดังนั้น ชมรม/กลุ่มมวลชนสมาชิก ควรมีการจัดมาตรการรักษาความปลอดภัย สำหรับเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์เกิดขึ้น เช่น การจัดอบรมให้กับสมาชิกของชุมชนในการให้การป้องกันอุบัติเหตุต่าง ๆ หรือการแก้ไขหากเกิดอุบัติเหตุ การขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือองค์การบริหารท้องถิ่นที่รับผิดชอบในพื้นที่ การจัดตั้งเวรยามของชุมชน เป็นต้น ทั้งนี้เจ้าของบ้านจึงจะต้องมีหน้าที่ในการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของผู้มาเยือนด้วย

ทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว

- ต้องมีการดูแลและซ่อมแซมสิ่งของต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา อาทิ ประตู หน้าต่าง
- ถ้าเห็นนักท่องเที่ยวไม่เก็บทรัพย์สินไว้ในที่ที่ปลอดภัย ต้องเข้าไปเตือน
- ถ้านักท่องเที่ยวลืมทรัพย์สินไว้ในบ้านพักหรือที่อื่น ๆ ภายหลังการเดินทางกลับ

เจ้าของบ้านควรเก็บไว้ในที่ปลอดภัยและพยายามติดต่อเจ้าของเพื่อมารับคืน

ความปลอดภัยของที่พัก

- สมาชิกในบ้านต้องสร้างความคุ้นเคยกับผู้มาเยือน เสมือนญาติสนิท และมีความรู้เรื่องสถานที่ในบ้านและชุมชนเป็นอย่างดี
- สมาชิกในบ้านต้องหมั่นตรวจตรา ดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในบ้านว่ามีความปลอดภัยหรือไม่
- ญาติที่สำคัญต้องได้รับการเก็บรักษาและดูแลเป็นอย่างดี
- ทรัพย์สิน เงินสดต่าง ๆ ต้องเก็บไว้ในที่ที่ปลอดภัย
- สมาชิกทุกคนต้องคำนึงถึงเรื่องความปลอดภัยตลอดเวลา

การกำหนดระเบียบและข้อปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยว

วัฒนธรรม จารีต ประเพณี และความเชื่อ ของแต่ละชุมชนอาจแตกต่างกัน การกำหนดระเบียบและข้อปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยว อาทิ การแต่งกาย การนอน การกำหนดเวลาการเข้าออกบ้านพัก จึงเป็นสิ่งสำคัญเพื่อมิก่อให้เกิดปัญหาที่ขัดต่อวัฒนธรรม จารีต ประเพณีและความเชื่อของชุมชน นักท่องเที่ยวจะต้องยอมรับและปฏิบัติตาม ทั้งนี้ควรมีการชี้แจงในขั้นตอนการจองหรือลงทะเบียนการเข้าพัก กรณีที่นักท่องเที่ยวไม่สามารถปฏิบัติตามได้ ก็สามารถที่จะปฏิเสธการเข้าพักได้เช่นเดียวกัน

การต้อนรับ

คนไทยเป็นผู้มีจิตใจโอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ดังสำนวนสุภาษิตไทยที่ว่า "เป็นธรรมเนียมไทยแท้แต่โบราณ ใครมาถึงเรือนชานต้องต้อนรับ" การต้อนรับนักท่องเที่ยวด้วยจิตเมตตาจะทำให้ให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้สึกอบอุ่น ควรมีการจัดพื้นที่ต้อนรับในลักษณะจุดศูนย์กลางของชุมชน เพื่อดำเนินการต้อนรับ ลงทะเบียนการเข้าพัก หรือการให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว การต้อนรับ อาจให้การต้อนรับนักท่องเที่ยวด้วยวัฒนธรรมประจำถิ่น เช่น ภาคอีสาน/เหนือ ต้อนรับด้วยการบายศรีสู่ขวัญ หรืออาจจะเป็นช่อดอกไม้ พวงมาลัยเล็ก ๆ ที่สามารถหาได้จากท้องถิ่นมอบให้กับนักท่องเที่ยว ก็จะเป็นการสร้างประทับใจได้เมื่อเริ่มเข้าสู่ชุมชน

การจองที่พัก

การจองที่พักสามารถทำได้หลายวิธี อาทิ การจองทางไปรษณีย์ การจองทางโทรศัพท์ การจองผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การจองที่พักควรได้รับการตอบสนองโดยทันที เพื่อเป็นการยืนยันการเข้าพักของนักท่องเที่ยว และถ้ามีเวลา ผู้ประสานงานควรส่งรายละเอียดให้กับนักท่องเที่ยวเพื่อศึกษาก่อนการเข้าพัก ทั้งนี้ควรแจ้งข้อมูลรายละเอียด ให้สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด หรือการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สำนักงานในประเทศที่รับผิดชอบพื้นที่ ได้รับทราบเพื่อ

เป็นช่องทางการตลาดในการเผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ข่าวสารให้นักท่องเที่ยวและผู้สนใจทั่วไป รับประทานได้

ขั้นตอนการจองห้องพัก มีดังนี้

- จัดบ้านพักตามลำดับ
- ตอบรับการจอง อาจจะมีการใช้ระบบการเรียกเก็บค่าบริการบางส่วน เพื่อเป็นการป้องกันการไม่เข้าพักของนักท่องเที่ยวตามกำหนดเวลา ดังนั้นควรชี้แจงระยะการยกเลิกเข้าพักให้กับนักท่องเที่ยวได้รับทราบด้วย

- เก็บรักษาข้อมูลการจองสำหรับการลงทะเบียนเข้าพักต่อไป
- การลงทะเบียน**

ในธุรกิจโรงแรมที่พัก ผู้เข้าพักต้องลงทะเบียนเพื่อเป็นหลักฐานและอ้างอิงในอนาคต ส่วนในลักษณะที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท การลงทะเบียนอาจไม่จำเป็นต้องเป็นรูปแบบเหมือนธุรกิจโรงแรม แต่ควรเป็นรูปแบบการเก็บข้อมูลแบบง่าย ๆ

ความสำคัญของการลงทะเบียน

- ทำให้เจ้าของบ้านทราบข้อมูลเกี่ยวกับนักท่องเที่ยว
- ช่วยในการจัดเตรียมบ้านพัก
- ทำให้ทราบวันออกจากที่พักของนักท่องเที่ยวแต่ละคน ข้อมูลนี้มีความจำเป็นเพราะจะทำให้กลุ่ม/ชมรม สามารถวางแผนการเข้าพักของแขกในลำดับต่อ ๆ ไปได้
- เป็นข้อมูลการเข้าพักให้ผู้ดูแลรักษาความปลอดภัย สามารถตรวจสอบความเคลื่อนไหวของผู้ประพฤตินิยมชอบหรือการหลบซ่อนของอาชญากรได้

ขั้นตอนการต้อนรับและลงทะเบียน

- ต้อนรับด้วยรอยยิ้มคุญาคูณมิตร แจ้งรายละเอียดค่าธรรมเนียมการเข้าพักและบริการต่าง ๆ ให้นักท่องเที่ยวทราบ
- ให้นักท่องเที่ยวกรอกรายละเอียดและลงชื่อในใบลงทะเบียนการเข้าพัก
- แจ้งรายละเอียดที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับข้อมูลของชุมชนและสภาพทั่วไป
- นำนักท่องเที่ยวไปยังบ้านพัก

การบริการอาหาร

เนื่องจากนักท่องเที่ยวต้องพักกับเจ้าของบ้าน อาหารมื้อใดมื้อหนึ่งจึงมีความจำเป็นสำหรับนักท่องเที่ยว การนำเสนอรายการอาหารท้องถิ่นจึงเป็นเสน่ห์และจะทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจ มากกว่าการนำเสนอรายการอาหาร เช่นเดียวกับโรงแรมหรือรีสอร์ท ดังนั้นการวางแผน

จัดเตรียมอาหารจึงมีความจำเป็นเพื่อป้องกันข้อผิดพลาดระหว่างปริมาณอาหารและจำนวนนักท่องเที่ยว

การวางแผนจัดเตรียมอาหารจึงจำเป็นต้องพิจารณาจากปัจจัยหลาย ๆ ประการ

- ข้อมูลของนักท่องเที่ยว เช่น เชื้อชาติ ศาสนา
- งบประมาณในการจัดทำอาหาร
- ปัจจัยด้านฤดูกาล
- อาหารประจำท้องถิ่น
- จำนวนนักท่องเที่ยว

มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย หรือที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบทมาตรฐานไทย หมายถึง บ้านที่อยู่ในชุมชนชนบทที่มีประชาชนในชุมชนเป็นเจ้าของ และเจ้าของบ้านหรือสมาชิกในครอบครัวอาศัยอยู่ประจำ หรือใช้ชีวิต ประจำวันอยู่ในบ้านดังกล่าว นอกจากนี้ บ้านดังกล่าวต้องมีความพร้อมในการเป็นโฮมสเตย์ โดยมีคุณสมบัติโฮมสเตย์เบื้องต้น 6 ประการ ดังนี้

1. เจ้าของบ้านและสมาชิกในครอบครัวต้องถือว่าการทำโฮมสเตย์เป็นเพียงรายได้เสริมนอกเหนือรายได้จากอาชีพหลักของครอบครัวเท่านั้น
2. มีห้องพักหรือพื้นที่ใช้สอยภายในบ้านเหลือและไม่ได้ใช้ประโยชน์ สามารถนำมาดัดแปลงให้นักท่องเที่ยวเข้าพักได้
3. นักท่องเที่ยวต้องเข้าพักค้างแรมในชายคาเดียวกับที่เจ้าของบ้านอาศัยอยู่ โดยมีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมและวิถีชีวิตระหว่างกัน
4. สมาชิกในครอบครัวต้องมีความยินดีและเต็มใจที่จะรับนักท่องเที่ยวให้เข้ามาพักค้างแรมในชายคาเดียวกับเจ้าของบ้าน พร้อมทั้งถ่ายทอดวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่นนั้นแก่นักท่องเที่ยว

5. เจ้าของบ้านและสมาชิกในครอบครัวให้ความร่วมมือกับชุมชนในการจัดการโฮมสเตย์เป็นอย่างดี

6. บ้านนั้นต้องเป็นสมาชิกของกลุ่ม ชมรม หรือสหกรณ์ ที่ร่วมกันจัดการโฮมสเตย์ของชุมชนนั้น

มติหลักเกณฑ์การพิจารณาโฮมสเตย์ของคณะกรรมการมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

1. ต้องมีคุณสมบัติโฮมสเตย์เบื้องต้น 6 ประการ ครบถ้วน

2. จำนวนหลังคาเรือนที่เป็นสมาชิกของกลุ่ม/ชมรม/สหกรณ์โฮมสเตย์อย่างน้อย 3 หลังคาเรือนขึ้นไป

3. บ้านที่ขอรับการประเมินทุกหลังต้องมีเลขที่บ้านที่ออกให้โดยส่วนราชการ

4. ที่ตั้งของชุมชนหรือกลุ่มโฮมสเตย์หรือบ้านพักต้องไม่อยู่ในพื้นที่อนุรักษ์ เช่น อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เป็นต้น ยกเว้นได้รับอนุญาตจากเจ้าของพื้นที่เป็นลายลักษณ์อักษรแล้ว

5. ดำเนินการจัดทำโฮมสเตย์ตามข้อกำหนดมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยของกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ไม่ต่ำกว่า 6 เดือน

การใช้ตราสัญลักษณ์และระยะเวลาการใช้

1. การติดตั้งตราสัญลักษณ์ในโฮมสเตย์ จะต้องติดตั้งในจุดที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจน

2. ตราสัญลักษณ์ที่โฮมสเตย์ได้รับการรับรองมาตรฐาน มีอายุคราวละ 2 ปี เมื่อหมดอายุจะต้องยื่นใบสมัครขอรับการประเมินโฮมสเตย์ใหม่

3. หากผู้ประกอบการโฮมสเตย์รายใดใช้ตราสัญลักษณ์ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือจัดทำขึ้นใช้เองโดยไม่ผ่านความเห็นชอบของกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จะมีความผิดตามกฎหมาย

ตารางที่ 2 เกณฑ์มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

เกณฑ์มาตรฐาน	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด/ ประเมิน
1. ที่พัก	1.1 ลักษณะบ้านพักที่เป็นสัดส่วน	1. เป็นบ้านที่มีลักษณะมั่นคง 2. เป็นบ้านที่เจ้าของบ้านแบ่งปันที่นอน หรือห้องนอน อย่างเป็นสัดส่วนหรืออาจปรับปรุงต่อเติมที่พักที่ติดกับบ้านเดิมเพื่อใช้เป็นที่นอนหรือห้องนอน
	1.2 ที่พักที่นอน สะอาดและสบาย	1. มีที่นอนและเครื่องนอนสำหรับนักท่องเที่ยว เช่นเตียง พูก ผ้าปู หมอน ผ้าห่ม หรือเสื่อ 2. ที่นอนและเครื่องนอน ได้รับการทำความสะอาดอยู่เสมอ มีการเปลี่ยนเครื่องนอนสำหรับนักท่องเที่ยวเข้าพักใหม่ทุกครั้ง หรือตามความเหมาะสมมีมุ้ง หรือมุ้งลวดเพื่อป้องกันยุง และแมลง

ตารางที่ 2 (ต่อ)

เกณฑ์มาตรฐาน	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด/ ประเมิน
		3. มีราวตากผ้าหรือที่เก็บเสื้อผ้า 4. ในหมู่บ้านเดียวกันควรมีสภาพของการให้บริการเครื่องนอนที่ไม่มีความแตกต่างกันมากนัก
	1.3 ห้องสุขาและ ห้องอาบน้ำที่สะอาด	1. มีความมิดชิดปลอดภัย 2. มีที่ล๊อคประตูในสภาพใช้งานได้ดี มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก 3. มีขนาดของห้องน้ำที่เหมาะสมไม่คับแคบหรือมีหลังคาต่ำเกินไปจน ก่อให้เกิดอันตรายแก่นักท่องเที่ยว 4. มีการแยกกันสำหรับตักอาบน้ำ 5. น้ำที่ใช้มีความสะอาดอาจเป็นประปาหมู่บ้าน ประปาภูเขา หรือน้ำดิบที่ปล่อยไว้ระยะหนึ่ง 6. มีถังขยะในห้องน้ำ 7. มีที่แขวน หรือราวตากผ้าในบริเวณห้องน้ำ
	1.4 สถานที่พักผ่อนภายในบ้านหรือบริเวณชุมชน	1. มีพื้นที่พักผ่อนภายในบ้านหรือบริเวณโดยรอบ ที่สามารถนั่งหรือนอน และมีบรรยากาศผ่อนคลาย เช่น ลานบ้าน ใต้ต้นไม้ ศาลาหน้าบ้าน 2. มีการรักษาความสะอาดบริเวณรอบบ้าน สวนครัว ต้นไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ ร่องน้ำ อยู่เสมอ
2. ด้านอาหาร	2.1 ชนิดของอาหาร และวัตถุดิบที่ใช้ประกอบอาหาร	1. มีปริมาณ และประเภทอาหารที่เหมาะสม 2. มีการปรุงอาหารอย่างถูกสุขลักษณะ โดยใช้วัตถุดิบส่วนใหญ่จากท้องถิ่น

ตารางที่ 2 (ต่อ)

เกณฑ์มาตรฐาน	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด/ ประเมิน
	2.2 น้ำดื่มที่สะอาด	1. มีภาชนะที่สะอาดไว้เก็บน้ำ มีฝาปิดมิดชิด 2. มีน้ำดื่มที่สะอาด ผ่านกระบวนการทำความสะอาดมาแล้วและไม่มีตะกอน
	2.3 ภาชนะที่บรรจุอาหารที่สะอาด	1. มีภาชนะใส่อาหาร เช่นถ้วย ชาม จาน ช้อน ช้อนกลาง ทับพี โถข้าวหรืออาจเป็นวัสดุธรรมชาติ เป็นต้น อยู่ในสภาพที่สะอาดและปลอดภัย ไม่มีคราบ กลิ่นคาว และกลิ่นอับ
	2.4 ห้องครัว และอุปกรณ์ที่ใช้ในครัวถูกสุขลักษณะ	1. ครัวอาจอยู่ในบ้าน หรือแยกจากตัวบ้านก็ได้ และมีการดูแลความสะอาดอยู่เสมอ 2. มีภาชนะหรืออุปกรณ์การเก็บ เครื่องปรุง วัตถุดิบ ที่สะอาดสามารถป้องกันเชื้อโรคและสิ่งสกปรก เช่น มีที่เก็บมิดชิด ที่แขวน หรือมีฝาชีครอบ หรือคลุมผ้าสะอาด 3. มีการจัดการขยะที่ถูกสุขลักษณะ
3.ด้านความปลอดภัย	3.1 การเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น	1. มีการอบรมการปฐมพยาบาลเพื่อช่วยเหลือนักท่องเที่ยวในกรณีที่เกิดเจ็บป่วย หรือได้รับอุบัติเหตุ 2. มียาสามัญประจำบ้าน ที่อยู่ในสภาพพร้อมใช้ (ยังไม่หมดอายุ) 3. มีข้อมูลสุขภาพของนักท่องเที่ยว เช่น โรคประจำตัว หรือภูมิแพ้ มีข้อมูลการประกันสุขภาพ และญาติหรือผู้ดูแล
	3.2 การจัดระบบ ดูแลความปลอดภัย	1. มีการแจ้งให้ผู้ใหญ่บ้านหรือกำนัน รับทราบขณะมีนักท่องเที่ยวในบ้าน 2. มีการจัดระบบการดูแลรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินสำหรับนักท่องเที่ยว 3. มีเครื่องมือสื่อสารที่สามารถติดต่อกับหน่วยงาน ที่รับผิดชอบได้ในกรณีฉุกเฉิน

ตารางที่ 2 (ต่อ)

เกณฑ์มาตรฐาน	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด/ ประเมิน
4. ทัศนคติไมตรีของเจ้าของบ้านและสมาชิกในครัวเรือน	4.1 การต้อนรับและสร้างความคุ้นเคย	1. มีการแนะนำนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับสมาชิกในครัวเรือนทุกคน เพื่อรู้จักและเรียนรู้วิถีชีวิตของเจ้าของบ้านผ่านกิจกรรมต่างๆ เช่น เก็บผักสวนครัวร่วมกัน ทำกับข้าวร่วมกัน รับประทานอาหารร่วมกัน เป็นต้น
	4.2 การสร้างกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในวิถีชีวิตของชุมชน	1. เจ้าของบ้านมีการใช้รูปภาพหรือกิจกรรมต่างๆ เช่น การไปไร่-นา ออกทะเล เก็บใบชา ทอผ้า จักสาน เป็นต้น เพื่อนำไปสู่การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในวิถีชีวิต ประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรม กับนักท่องเที่ยว อย่างเหมาะสม
5. รายการนำเที่ยว	5.1 มีรายการนำเที่ยว ที่ชัดเจนซึ่งต้องผ่าน การยอมรับจากชุมชน	1. มีการวางแผนโปรแกรมและกิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มโฮมสเตย์ร่วมกับกลุ่มอื่นของชุมชนเพื่อการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม ผู้ชุมชนและกลุ่มกิจกรรมอื่น
	5.2 ข้อมูลกิจกรรมการท่องเที่ยว	2. มีรายการนำเที่ยวที่สามารถเผยแพร่ให้นักท่องเที่ยวได้อย่างชัดเจน และสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของชุมชน
	5.3 เจ้าของบ้านเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่นหรือประสานให้มัคคุเทศก์ท้องถิ่นนำเที่ยว	1. มีข้อมูลรายละเอียดกิจกรรมในรายการท่องเที่ยวที่ หลากหลายแตกต่างกันตามภูมิศาสตร์ ฤดูกาล และสภาพสังคม วัฒนธรรม ของท้องถิ่น เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจเลือกได้
		1. กลุ่มหรือเจ้าของบ้านเป็นผู้นำเที่ยวเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากร สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ศิลปะ สถาปัตยกรรม การแสดง ความเชื่อ ภายในชุมชนแก่นักท่องเที่ยว

ตารางที่ 2 (ต่อ)

เกณฑ์มาตรฐาน	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด/ ประเมิน
6. ด้านทรัพยากรและ สิ่งแวดล้อม	6.1 แหล่งท่องเที่ยวภายใน ชุมชน หรือบริเวณใกล้เคียง	1. มีแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรม หรือวิถีชีวิตที่ดึงดูด ความสนใจของนักท่องเที่ยวซึ่งอาจเป็นแม่น้ำ ภูเขา วัด เจดีย์ สวนผลไม้ แปลงผัก การทำนา เป็นต้น
	6.2 การดูแลรักษา แหล่ง ท่องเที่ยว	1. มีกฎกติกาการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่ ชัดเจนเพื่อให้ การใช้ประโยชน์เป็นไปอย่าง ยั่งยืน เช่น ปริมาณนักท่องเที่ยวที่ ชุมชน รองรับได้ การไม่นำเอาพันธุ์พืช สัตว์ป่าและ ของป่าออก จากพื้นที่ ตามกฎหมายรัฐ และ ตามข้อตกลงของชุมชน 2. กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานการฟื้นฟู การ อนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว เช่น การปลูกป่า การ จัดค่ายอนุรักษ์สำหรับเยาวชน เป็นต้น
	6.3 แผนงานหรือมาตรการ ลดผลกระทบด้านลบทาง สิ่งแวดล้อม	1. ข้อกำหนดและแนวทางปฏิบัติในการลด ผลกระทบด้านลบ ทางการท่องเที่ยวอย่าง ถูกวิธี เช่น การแยกขยะ ไม่เผาขยะ เป็นต้น
7. ด้านวัฒนธรรม	7.1 การดำรงรักษาไว้ซึ่ง วัฒนธรรม ประเพณี ท้องถิ่น	1. มีสถาปัตยกรรม หรือ สิ่งที่บ่งบอกถึง เอกลักษณ์ของวัฒนธรรม วิถีชีวิตดั้งเดิม เช่น เรือนพื้นถิ่น ครกกระเดื่อง บ่อน้ำ เป็นต้น 2. มีการรวบรวมองค์ความรู้ด้านวัฒนธรรม ท้องถิ่น เพื่อนำสู่การเผยแพร่ แก่นักท่องเที่ยว 3. มีแนวทางในการฟื้นฟู อนุรักษ์ และถ่ายทอด วัฒนธรรม ศิลปะ และ การละเล่นพื้นบ้าน 4. ผู้แสดงทางวัฒนธรรม และผู้เกี่ยวข้องเข้าใจ และรับรู้ในกระบวนการการนำเสนอ หรือ รูปแบบมีส่วนร่วมในการวางแผน และ นำเสนออย่างภาคภูมิใจ

ตารางที่ 2 (ต่อ)

เกณฑ์มาตรฐาน	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด/ ประเมิน
	7.2 การรักษาวินัยชีวิต ชุมชน ลงไว้เป็นกิจวัตรปกติ	1. เป็นการดำเนินวินัยชีวิตที่เป็นปกติ เช่น การประกอบอาชีพ การทำกิจกรรม ทางศาสนา หรือตามความเชื่อ ไม่มีการดัดแปลง หรือจัดทำขึ้นใหม่ เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว
8. ด้านรายได้เสริม และการเชื่อมโยงกับ ธุรกิจชุมชน	8.1 การท่องเที่ยวให้เป็น เพียงรายได้เสริมโดยไม่ กระทบต่ออาชีพหลักของ ตนเอง	1. มีความรู้ความเข้าใจว่าการท่องเที่ยวเป็นรายได้เสริม โดยไม่มุ่งเน้นจำนวนนักท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มผลกำไร หรือมี การลงทุนเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวฝ่ายเดียว
	8.2 ผลผลิต/ผลิตภัณฑ์จาก ชุมชน เพื่อเป็นของที่ระลึก หรือของฝาก	1. มีผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ชุมชนหรือชุมชนใกล้เคียงนำมาจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยวได้ ทั้งเป็นของบริโภค สิ่งประดิษฐ์ สิ่งทอ ของที่ระลึก โดยใช้วัสดุ และวัตถุดิบท้องถิ่นเป็นหลัก
9. การบริหารของ กลุ่มโฮมสเตย์	9.1 การรวมกลุ่มของ ชาวบ้าน	1. การบริหารจัดการ ต้องเป็นการรวมกลุ่ม โดย การมีส่วนร่วม ของชุมชน สมาชิกกลุ่ม และชุมชน ต้องมีความรู้ ความเข้าใจ แนวคิด หลักการ วัตถุประสงค์ วิธีการของโฮมสเตย์
	9.2 คณะกรรมการกลุ่ม โฮมสเตย์	1. มีการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารงาน ได้แก่ ประธาน รองประธาน เหนียวญิก และกรรมการฝ่ายต่างๆ ตามความเหมาะสมของแต่ละชุมชน 2. คณะกรรมการทุกคน ต้องมีความรู้ ความเข้าใจในปรัชญาหลักการ ขั้นตอน วิธีการทำงานของโฮมสเตย์ ตามบทบาทหน้าที่ที่แต่ละคนได้รับมอบหมาย

ตารางที่ 2 (ต่อ)

เกณฑ์มาตรฐาน	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด/ ประเมิน
	9.3 กฎ กติกาการทำงาน ของคณะกรรมการ	1. มีกฎ กติกา วาระการทำงาน การทำงานร่วมกันของคณะกรรมการ เช่น การจัดประชุมอย่างต่อเนื่องก่อนจะรับนักท่องเที่ยว และหลังรับนักท่องเที่ยว หรือจัดประชุมประจำเดือน 2. มีการจัดสรรเงินรายได้เข้ากองทุนส่วนกลางของชุมชนเพื่อสาธารณประโยชน์ของชุมชน 3. มีแนวทางในการทำงานของคณะกรรมการตามหลักเกณฑ์ต่อไปนี้ 4. มีหลักเกณฑ์การเปิดรับสมาชิก โสมสเดช 5. มีการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว 6. มีแนวปฏิบัติในหมุนเวียนการให้บริการ เช่น บ้าน รถ เรือ มัคคุเทศก์ เป็นต้น 7. มีแนวปฏิบัติในการคิดราคาที่เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม
	9.4 ระบบการจอง การ ลงทะเบียน และการมัดจำ ล่วงหน้า	1. มีแนวปฏิบัติในการจองล่วงหน้า 2. มีข้อปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยว 3. มีการลงทะเบียนนักท่องเที่ยวเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการเตรียมการ และให้บริการแก่นักท่องเที่ยว 4. มีการชำระเงินล่วงหน้าในอัตราส่วนที่ทางกลุ่มเป็นผู้กำหนด 5. มีการจัดทำสตินักท่องเที่ยว
	9.5 รายละเอียดของค่า ธรรมเนียมและบริการต่างๆ	1. มีการระบุค่าธรรมเนียมและบริการต่างๆที่ชัดเจน และเป็นปัจจุบัน ไว้ในข้อมูลการประชาสัมพันธ์ เช่น ค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าน้ำเที่ยว ซึ่งอาจคิดเป็นรายหัวหรือคิดในลักษณะเหมาจ่าย เป็นต้น

ตารางที่ 2 (ต่อ)

เกณฑ์มาตรฐาน	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด/ ประเมิน
10.ด้าน ประชาสัมพันธ์	10.1 เอกสาร สื่อสิ่งพิมพ์ การท่องเที่ยว	1. มีรายละเอียดแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนหรือ บริเวณใกล้เคียง และกิจกรรมการ ท่องเที่ยว ผลิตออกเป็นเอกสาร เช่น แผ่นพับ แผนที่การ เดินทาง ค่าใช้จ่ายและสถานที่ติดต่อ
	10.2 แผนการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์	1. มีเป้าหมาย แผนงานและการประสานงานการ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์

ที่มา สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดขอนแก่น (2552)

การพัฒนาโฮมสเตย์ให้ได้มาตรฐานตามมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของโฮมสเตย์จึงจำเป็นต้องใช้การประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การประชาสัมพันธ์ในโลกออนไลน์บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเนื่องจากสามารถประชาสัมพันธ์ให้กับนักท่องเที่ยวได้ทุกที่ ทุกเวลา

ตอนที่ 2 แนวคิดการใช้อินเทอร์เน็ตกับการท่องเที่ยว

ความสำคัญของอินเทอร์เน็ตกับการท่องเที่ยว

อินเทอร์เน็ตได้กลายเป็นสิ่งจำเป็นในชีวิตประจำวัน เป็นเครื่องมือในการประกอบธุรกิจ แม้กระทั่งกลายเป็นสื่อที่จำเป็นของภาครัฐในการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ ข้อมูล ข่าวสารออกไปสู่สังคมภายนอกให้ได้ทราบเนื่องจากนักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงได้ทุกเวลา และทุกแห่ง ลดต้นทุนในการได้รับข้อมูลข่าวสาร สามารถติดต่อสื่อสารแบบปฏิสัมพันธ์ (Interactive) สามารถควบคุมสิ่งต่างๆ ได้เพียงปลายนิ้วสัมผัส และมีการแสดงข้อมูลข่าวสารจำนวนมาก รัชชัช ศรีสุเทพ (2544: 29-48) ได้กล่าวถึงการประชาสัมพันธ์ และการโฆษณาว่าสามารถทำได้โดยการใช้อินเทอร์เน็ตด้วยการจัดทำเว็บไซต์ที่ดี สามารถสื่อสารข้อมูลข่าวสารขององค์กร สถาบัน ข่าวความเคลื่อนไหวกิจกรรม การติดต่อ รายละเอียดสินค้าและบริการที่ต้องการเสนอให้กับลูกค้า การสร้างเว็บไซต์ที่ดีต้องอาศัยการออกแบบและจัดระบบข้อมูลอย่างเหมาะสม จึงจะทำให้เว็บไซต์มีคุณภาพและน่าสนใจ ความล้มเหลวของเว็บไซต์ทำให้ผู้ใช้ขาดความเชื่อมั่นในสินค้าและบริการที่ต้องการสื่อไป

ปัจจุบันการท่องเที่ยวมีความสำคัญมากขึ้นจนเป็นส่วนหนึ่งของการใช้ชีวิตประจำวัน ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวมีมากกว่าผู้ให้บริการการท่องเที่ยว พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวได้

เปลี่ยนแปลงจากเดิมมีการใช้อินเตอร์เน็ตในการท่องเที่ยว ในขณะที่ตัวกันผู้ประกอบการก็เปลี่ยนมาให้บริการทางอินเทอร์เน็ตมากขึ้น พอสรุปถึงผลกระทบของอินเทอร์เน็ตต่อการท่องเที่ยวใน 3 ประการ (Duncan, E., 2009 ; Igor H. Crnojevac, Jadranka GugiĆ and Saša Karlovčan, 2010 : 41-42) คือ

1. การวางแผนท่องเที่ยว เพราะ นักท่องเที่ยวมีแหล่งข้อมูลจำนวนมากในอินเทอร์เน็ตที่สามารถนำมาใช้ประกอบในการวางแผนการท่องเที่ยวและตัดสินใจเลือกท่องเที่ยวจากการเปรียบเทียบข้อมูลท่องเที่ยวในอินเทอร์เน็ต และตัดสินใจซื้อขายการท่องเที่ยวผ่านอินเทอร์เน็ตในรูปแบบที่เรียกว่า พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-commerce) ในขณะเดียวกันนักท่องเที่ยวสามารถได้ตอบกับผู้ประกอบการและสร้างเนื้อหาการท่องเที่ยวใส่กลับไปบนอินเทอร์เน็ตเพื่อเป็นข้อมูลการท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยวอื่นๆ ได้อีกด้วย ทำให้เกิดสังคม ชุมชนท่องเที่ยวที่มีข้อมูลมหาศาล บริการนักท่องเที่ยวในทุกๆ เรื่องที่ต้องการ เช่น ข้อมูลโรงแรม ข้อมูลการเดินทาง ข้อมูลร้านอาหาร หรือแม้กระทั่งข้อมูลความพึงพอใจ ในการใช้บริการของการท่องเที่ยวที่ได้ไปมาแล้วเพื่อแจ้งให้กับนักเดินทางคนต่อไป

2. การค้า อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการติดต่อซื้อขายสินค้า และทำให้เกิดการค้าในรูปแบบของ พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-commerce) และมีแนวโน้มเพิ่มจำนวนมากขึ้น Helmut Berger และคณะ (2007) ได้กล่าวถึงการท่องเที่ยวว่าเป็นผู้นำตลาดในการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-commerce) แบบ B2C เห็นได้จากจำนวนการขายแบบออนไลน์เพิ่มสูงมากขึ้นอย่างต่อเนื่องคงที่ เช่น การเดินทาง ขนส่ง ที่พัก เป็นต้น

3. โครงสร้างของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว อินเทอร์เน็ตได้เปลี่ยนแปลงโครงสร้างของอุตสาหกรรมไปนักท่องเที่ยวไม่ต้องติดต่อบริษัทตัวแทนท่องเที่ยวเพื่อการท่องเที่ยวอีกแล้ว เนื่องจาก นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายขึ้น มีข้อมูลแบบ real time ที่มีทั้งภาพ เสียง รายละเอียดข้อมูลทุกอย่าง ซึ่งสิ่งเหล่านี้มาจากผู้ประกอบการท่องเที่ยวที่ต้องปรับเปลี่ยนยุทธวิธีในการนำเสนอข้อมูล ราคาที่ถูกลงเพราะไม่ต้องผ่านบริษัทตัวแทน ได้ลูกค้ามากกว่า และสามารถติดต่อโดยตรงกับนักท่องเที่ยว Roman Egger and Dimitrios Buhalis (2008) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่องค์กรการท่องเที่ยวจะต้องปรับเปลี่ยนนำเอา ICT มาใช้เพื่อทำให้เกิดความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับลูกค้ามากขึ้น สามารถบริหารจัดการบริษัทตัวแทนท่องเที่ยวในเครือข่ายได้ และปรับใช้เพื่อความได้เปรียบกับคู่แข่ง

การนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการดำเนินธุรกิจจะช่วยลดเวลาระหว่างการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวจากข้อมูลข่าวสารที่ได้รับ ตลอดจนข้ออุปสรรคซึ่งนำไปสู่กลยุทธ์ต่างๆ เช่น การเพิ่มประสิทธิภาพ และลดต้นทุนจากการใช้ระบบอัตโนมัติในการทำธุรกรรม การให้ลูกค้าเป็นผู้ทำ

ธุรกรรม เช่น การเช็คอินด้วยตนเองของโรงแรมหรือสายการบิน ข้อมูลของลูกค้าและการขายถูกนำไปใช้สนับสนุนการตลาด เช่น การทำเหมืองข้อมูล (Data Mining) เพื่อการพยากรณ์และการจัดการสินค้าบริการให้เหมาะสมกับความต้องการของลูกค้า การนำเสนอบริการใหม่ที่เพิ่มคุณภาพให้กับผู้บริโภค การเชื่อมโยงระบบ ไร้สายที่มีอยู่เข้ากับเว็บไซต์เพื่อให้คำแนะนำกับนักท่องเที่ยวระหว่างการเดินทาง รวมทั้งเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในบริการและการวางแผนสามารถออกแบบสินค้าและบริการใหม่ โดยการปรับให้เข้ากับความต้องการของลูกค้า และการรวมสินค้าและบริการใหม่เข้าด้วยกัน รวมทั้งให้นักท่องเที่ยวได้มีโอกาสให้ข้อเสนอแนะเพื่อนำมาปรับปรุงธุรกิจต่อไป

แนวคิดการใช้เว็บไซต์เพื่อการจองห้องพักและการบริหารห้องพักโรงแรมยุคใหม่

การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อทำงานในระบบจองออนไลน์ได้เริ่มใช้กันมานานแล้วตั้งแต่ ยุค 1970 ซึ่งเรียกว่า “the Computerized Reservation Systems (CRS)” เป็นการใช้เฉพาะการจองเพื่อเดินทางโดยเครื่องบินเกิดขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกาทำให้สามารถบริหารจัดการที่นั่งได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต่อมาในยุค 1980 มีการพัฒนาระบบมาใหม่เรียกว่า “the Global Distribution System (GDS)” เป็นระบบการจองบริการ จัดจำหน่ายและให้บริการด้านสารสนเทศผ่านคอมพิวเตอร์ซึ่งสนับสนุนการขายที่นับบนสายการบินและสินค้าที่เกี่ยวข้องไม่เฉพาะแต่เครื่องบินเพียงอย่างเดียว เช่น โรงแรมและรถเช่า ซึ่งมีแผนกขายอยู่ทั่วโลก ระบบ GDS เป็นตัวเชื่อมระหว่างผู้ขายและผู้ใช้ระบบซึ่งได้แก่ ตัวแทนท่องเที่ยว ระบบ GDS หลัก ได้แก่ Amadeus, Galileo, SABRE และ World Span (อรุณี อินทรไพโรจน์, 2551) เมื่อเข้าสู่ยุค 1990 อินเทอร์เน็ตเข้ามามีบทบาทและมีประสิทธิภาพมากขึ้นทำให้ปัจจุบันมีการนำเอาข้อมูลสถานที่พักนำเสนอให้กับนักท่องเที่ยวทั้งในลักษณะของเว็บเดี่ยว (single web) คือเจ้าของเว็บไซต์เป็นผู้ประกอบธุรกิจเช่น www.nokair.com และลักษณะเว็บรวม (portal web) คือบริษัทตัวแทนที่รวบรวมข้อมูลของธุรกิจหลากหลายมารวมไว้ในเว็บไซต์เดียวเพื่อให้บริการแบบครบวงจรให้กับนักท่องเที่ยวเช่น www.agoda.com เป็นต้น

อย่างไรก็ตามในการบริหารโรงแรมยุคใหม่ได้มีการนำเอาเทคโนโลยีมาใช้หลากหลาย โดยเฉพาะการทำศูนย์จอง (Central Reservation office) สำหรับเป็นศูนย์กลางในการบริหารและกระจายห้องพักซึ่งถือว่าเป็นระบบหลักที่โรงแรมต่างๆ ต้องมีและถือได้ว่าสำคัญที่สุดประกอบด้วย การจองห้องพัก เก็บประวัติแขกที่เข้ามาพัก การลงทะเบียนผู้เข้าพัก การบริหารห้องพัก การเก็บเงิน บางโปรแกรมมีการนำระบบการจองผ่านเว็บ (web booking engine) และระบบ GDS มาใช้ด้วยทำให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นแขกสามารถออนไลน์เรียกเก็บเงินด้วยบัตรเครดิต และจองห้องพักได้จากทางหน้าเว็บไซต์ ระบบดังกล่าวเมื่อบูรณาการโดยตรงกับ ระบบการจัดการสินทรัพย์ (Property

Management System: PMS) และการขาย (Sales) จะทำให้การบริหารโรงแรมมีประสิทธิภาพสูงสุด

การจองห้องพักโรงแรมในอดีต การ Check-in/Check-Out ในแผนกบริการส่วนหน้าหรือ Front Office ใช้ระบบ manual หรือการ Check-in ด้วยมือต้องบันทึกทุกอย่างอย่างลงในสมุด การบริการย่อมไม่สามารถทำได้รวดเร็ว ปัจจุบันในยุคเทคโนโลยีมีการนำเอาซอฟต์แวร์เข้ามาช่วยใช้สำหรับห้องพัก การจองผ่านเว็บไซต์มักจะถูกกว่าหรือเท่ากับจองกับโรงแรมโดยตรง

ระบบการจองห้องพักโรงแรมผ่านอินเทอร์เน็ตมีสองแบบคือ ระบบที่มีห้องให้อยู่แล้วเวลาจองสามารถระบุห้องได้ทันทีและชำระเงินผ่านบัตรเครดิต และอีกแบบหนึ่งคือการกรอกแบบฟอร์มการจองหลังจากนั้นจะมีพนักงานโทรติดต่อกลับมาเพื่อยืนยันการจองอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งระบบที่นิยมตอนนี้คือการจองและชำระเงินผ่านบัตรเครดิตทันที นักท่องเที่ยวสามารถตรวจสอบห้องพักทางเว็บไซต์เพื่อดูภาพ บรรยากาศ และการให้บริการของโรงแรมที่พักได้ทั่วโลกเมื่อพบกับห้องพักในราคาที่ต้องการแล้วจึงสามารถจองห้องได้เลย วิธีการจองโรงแรมผ่านระบบอินเทอร์เน็ตถูกออกแบบมาให้จองได้ง่าย และสามารถคืนเงินหรือเปลี่ยนแปลงการจองได้ขึ้นกับเงื่อนไขในการจองแต่ละครั้ง ราคาโดยทั่วไปจะถูกกว่าการเข้าไปพักโดย walk-in เว็บไซต์ที่ให้บริการเรียกว่า Portal web เช่น agoda, booking.com, hotels.com, hotels4u, atThailandhotel

ตารางที่ 3 รายชื่อเว็บไซต์สำหรับรับจองโรงแรม

www.checkroomrate.com

www.checkroomrate.com เว็บไซต์แนวคิดใหม่ที่ให้บริการ

เปรียบเทียบ ราคาห้องพัก โรงแรม รีสอร์ท ทั่วโลก จากเว็บไซต์ชั้นนำกว่า 30 websites ไม่ว่าจะเป็น

www.agoda.co.th www.booking.com www.hotelsclub.com และอื่นๆ ในแต่ละเว็บไซต์มีโรงแรมมากกว่า 200,000 โรงแรมทั่วโลก นักท่องเที่ยวไม่ต้องเสียเวลาเช็คราคาที่แต่ละ website

ตารางที่ 3 (ต่อ)

Asiashoppingtour

โรงแรมที่อยู่ในการแนะนำโดย Asiashoppingtour เป็นโรงแรมที่ผู้จัดทำได้คัดสรร โดยเน้นที่คุณภาพของการให้บริการในราคาพิเศษ หรือ มีความแปลกใหม่ไม่เหมือนใคร หรือได้โปรโมชั่นที่ราคาพิเศษสุดๆ ไม่ว่าจะในประเทศไทย โดยแบ่งเป็น คู่รัก โรแมนติก ครอบครัว กิจกรรมผจญภัย เป็นต้น หรือต่างประเทศ โดยเน้นฮ่องกง เกาหลี สิงคโปร์ ญี่ปุ่น อื่นๆ ซึ่งท่านสามารถเช็ครายละเอียดของโรงแรมและทำการจองได้จากเว็บไซต์

Agoda

เว็บไซต์ยอดนิยมสำหรับจองที่พักโรงแรมทั่วโลก ที่ราคาค่อนข้างถูกกว่าและมีโรงแรมให้เลือกมากมาย อีกทั้งยังมีส่วนของการสะสมคะแนน เมื่อได้จองโรงแรมกับ Agoda ก็สามารถนำมาเป็นส่วนลดห้องพักในอนาคตได้

Hotel2Thailand

บริการครอบคลุมทั่วประเทศไทยโดยผ่าน Hotel2Thailand ซึ่งมีบริการที่พัก โรงแรม รีสอร์ท แพคเกจทัวร์ บัตรชมการแสดง ทัวร์กอล์ฟ กิจกรรมทางน้ำ ดำน้ำ ตกปลา ตรวจสอบสภาพ สปาและนวดแผนไทย

Booking.com

Booking.com จะเน้นให้บริการการจองโรงแรมที่พัก และมีภาษาให้เลือกใช้ถึง 21 ภาษา ซึ่งตอนนี้ยังไม่มีภาษาไทยให้บริการ การจองห้องพักที่นี้จะราคาจะถูกเป็นพิเศษโดยเฉพาะในโซนยุโรป

ตารางที่ 3 (ต่อ)

GTA by Travelport

บริการครอบคลุมทั่วโลกโดยผ่าน GTA ซึ่งมีบริการที่พัก โรงแรม รีสอร์ท พร้อมแผนที่แสดงที่ตั้งของโรงแรม แฟล็กเกทัวร์ รถเช่า บริการรับส่งจากสนามบินไปยังที่พัก ตู้รถไฟยุโรป (Euro Rail) บัตรชมการแสดง กิจกรรมอื่นๆ ที่น่าสนใจอีกมากมายในแต่ละประเทศรวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวรอบโลกฟรี

IDO24

เว็บไซต์ผู้ให้บริการจองโรงแรม รีสอร์ททั่วประเทศไทย ซึ่งราคาใน IDO24 จะเป็นราคาพิเศษสำหรับกลุ่มลูกค้าคนไทย ใช้งานง่าย สามารถตรวจสอบราคาห้องพัก และห้องพักก่อนที่จะทำการจองได้ โดยไม่ต้องใช้บัตรเครดิต Guarantee

Hotel Club

มีบริการมากมายไม่ว่าจะเป็นจองที่พักทั่วโลก แบบไปจำนวนน้อยๆ ถึงเป็นหมู่คณะ ตู้เครื่องบิน เช่ารถ รถรับส่งระหว่างสนามบินแลโรงแรม แฟล็กเกทัวร์ท่องเที่ยว ประกันภัยการเดินทาง และข้อมูลการท่องเที่ยวต่างๆ ที่สำคัญแสดงผลเป็นภาษาไทย

Sawaddee

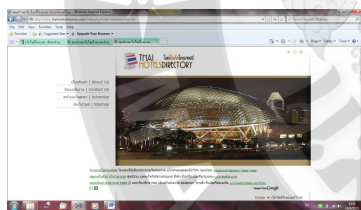
Sawaddee.com เป็นเว็บไซต์รายใหญ่ที่เป็นผู้ให้บริการจองโรงแรมที่พัก บังกะโลในประเทศไทยราคาห้องพักไม่แพงสามารถเข้าไปเช็คราคาได้

แนวคิดการใช้เว็บไซต์เพื่อการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว

การโฆษณาและประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์ในที่นี้หมายถึง การที่โรงแรมใช้เว็บไซต์เพื่อประโยชน์ในการประชาสัมพันธ์โรงแรมให้นักท่องเที่ยวได้ทราบข้อมูลรายละเอียดประกอบการตัดสินใจโดยจะแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ web portal และ single web ดังนี้

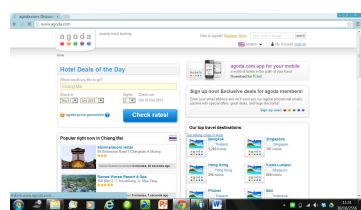
1. Web portal หมายถึง เว็บไซต์ที่รวบรวมข้อมูลของโรงแรมทั่วโลกไว้ในฐานข้อมูลภายใต้ชื่อเว็บไซต์นี้เพื่อให้นักท่องเที่ยวเลือกข้อมูลที่ต้องการจากเงื่อนไขต่างๆ เช่น ประเทศที่ต้องการไป ย่านที่ต้องการพัก ราคาห้องพัก เป็นต้น นักท่องเที่ยวสามารถเลือกรายละเอียดของโรงแรม เช่น ห้องพัก ราคา สิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งบางครั้งอาจรวมถึงการจองห้องพักหากต้องการ แต่บางเว็บไซต์ก็เป็นเพียงการรวบรวมข้อมูลเพื่อเป็นศูนย์ข้อมูลด้านโรงแรมเพื่อบริการนักท่องเที่ยว ซึ่งหากนักท่องเที่ยวต้องการรายละเอียดเพิ่มเติมก็สามารถดูต่อไปยังเว็บไซต์เฉพาะของโรงแรมที่ได้ทำ Link ไว้

ตารางที่ 4 ตัวอย่างเว็บไซต์เพื่อการประชาสัมพันธ์แบบ Web portal

รวมลิงค์โรงแรมและรีสอร์ท ทั่วประเทศไทย
<http://www.thaihotelsdirectory.com>

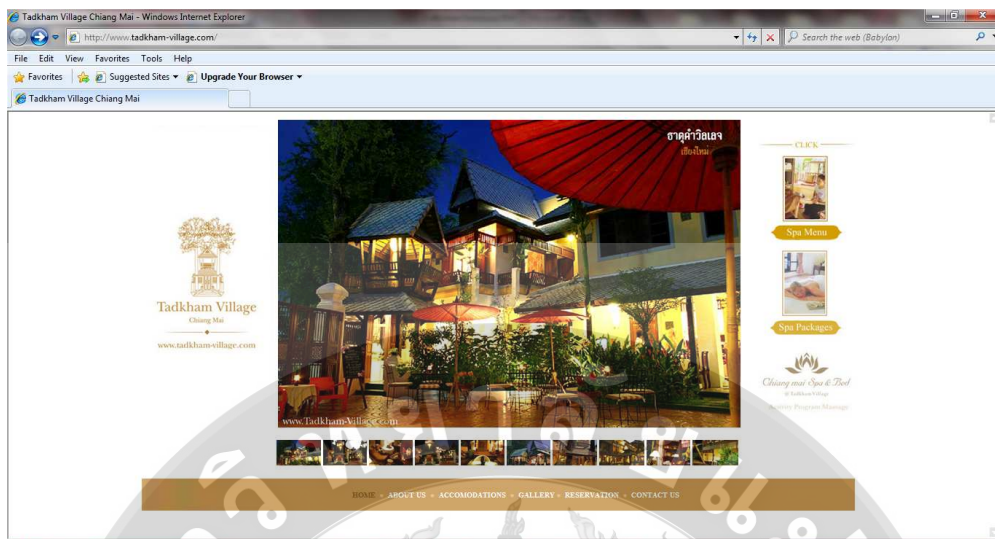
แหล่งรวมเว็บไซต์ของโรงแรม ทั่วประเทศ จัดเรียงเป็นหมวดหมู่ตามแต่ละจังหวัดและอำเภอ (เขต) เพื่อให้เพื่อนๆ สามารถเข้าถึงเว็บไซต์แต่ละแห่งได้สะดวกและจองห้องพักได้ในราคาพิเศษ เว็บไซต์เหล่านี้เป็นเว็บโดยตรงจากเจ้าของโรงแรม/ทีมบริหารเท่านั้น (Official Web Site)

Agoda.com

เว็บรวมโรงแรมจากทั่วโลกที่นักท่องเที่ยวสามารถจอง และดูรายละเอียดของโรงแรมเพื่อศึกษาก่อนตัดสินใจเลือกพัก

2. Single web หมายถึง เว็บไซต์ของโรงแรมและที่พักนั้นๆ โดยทั่วไปจะประกอบด้วยข้อมูลที่จำเป็นสำหรับนักท่องเที่ยวเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจ

ภาพที่ 1 ตัวอย่างเว็บไซต์เพื่อการประชาสัมพันธ์แบบ single web

ตารางที่ 5 ข้อมูลที่สำคัญในเว็บไซต์เพื่อการประชาสัมพันธ์ธุรกิจโรงแรม

ข้อมูลหลัก	รายละเอียดการแสดงผล
หน้าแรก	แสดงข้อความแนะนำ/ต้อนรับ แสดง Accommodation Search
ราคาห้องพัก	แสดงข้อมูล ราคา และภาพห้องพักประเภทต่างๆ โดยจำแนก ตามประเภทและระยะเวลา
จองห้องพัก	แสดงแบบฟอร์มการจอง ให้ผู้จองทำการ จองผ่านระบบ และรอการยืนยัน
แกลลอรีภาพ	แสดงหมวดหมู่ของภาพ แสดงภาพในแกลลอรีพร้อมคำอธิบาย
การเดินทางแผนที่	แสดงข้อมูลที่ตั้ง แผนที่การเดินทาง และเอกสารสำหรับดาวน์โหลด เช่น แผนที่
ข้อมูลท่องเที่ยว	แสดงข้อมูลการท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยว แยกเป็นหมวดหมู่
ติดต่อเรา	แสดงข้อมูลในการติดต่อและแผนที่ แสดง Contact form + Secure Code

ที่มา ไพศาล กาญจนวงศ์ (2556: 4-16)

เครือข่ายอินเทอร์เน็ต จึงเข้ามามีบทบาทมากที่สุดในองค์กรในปัจจุบัน โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เพื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์ และการติดต่อสื่อสารเพราะนอกจากจะสามารถทำได้อย่างรวดเร็วแล้วยังสามารถเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารได้ทั่วโลกและตลอดเวลา

ตอนที่ 3 ระบบฐานข้อมูล

ความสำคัญของฐานข้อมูล

ในการดำเนินชีวิตประจำวันของมนุษย์ หรือในการทำงานขององค์กรต่างๆ จะมีข้อมูลเกิดขึ้นจำนวนมากมาย ข้อมูลเหล่านี้พบว่าบางข้อมูลอาจไม่มีความสำคัญ แต่บางข้อมูลมีความสำคัญต่อการพัฒนาให้องค์กร หรือคนให้เจริญก้าวหน้าเมื่อนำข้อมูลเหล่านั้นมาใช้ในการตัดสินใจ ความสำคัญอยู่ที่ระบบการจัดเก็บข้อมูล การเรียกใช้ข้อมูล ได้อย่างรวดเร็ว และตรงกับความต้องการที่จะใช้ในการตัดสินใจในแต่ละเรื่องที่ต้องการ ซึ่งในปัจจุบันข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ จะช่วยให้องค์กรสามารถบริหารจัดการองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เมื่อเริ่มมีการนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการทำงาน ข้อมูลอาจจะถูกจัดเก็บในรูปแบบของ ระบบแฟ้มข้อมูล (File System) หรือในลักษณะของการเก็บในรูปแบบของแฟ้มเอกสาร ซึ่งการเก็บในลักษณะเช่นนี้ข้อมูลจะไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกันเลย หรือเกี่ยวข้องกันน้อยมากทำให้เกิดปัญหาหลายประการเช่น การเก็บข้อมูลซ้ำซ้อน ข้อมูลเดียวกันแต่มีไม่เหมือนกัน เป็นต้น การนำระบบฐานข้อมูล (Database system) มาใช้จึงช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ได้อย่างสมบูรณ์ทั้งเพราะการจัดเก็บข้อมูลในรูปของฐานข้อมูลมีความแตกต่างจากการเก็บในรูปแบบของระบบแฟ้มข้อมูลเพราะฐานข้อมูลเป็นการนำข้อมูลต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กันจัดเก็บรวมกันภายในฐานข้อมูลเดียว และสามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องไปยังฐานข้อมูลโดยรอบเพื่อให้สามารถใช้ข้อมูลร่วมกัน การแก้ไขและปรับปรุงข้อมูลจะเชื่อมโยงสัมพันธ์กันทำให้ข้อมูลทั้งหมดถูกปรับปรุงไปพร้อมกัน ตัวอย่างเช่น ฐานข้อมูลระบบบัญชี จะเกี่ยวข้องกับชุดข้อมูลการรับ-จ่ายเงินประจำวัน ชุดข้อมูลลูกหนี้ ชุดข้อมูลเจ้าหนี้ ชุดข้อมูลสินค้าคงคลัง ชุดข้อมูลการขาย เป็นต้น

กิตติ ภักดีพัฒนะกุล และ จำลองครูอุตสาหกรรม (2550: 17) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของฐานข้อมูลไว้ดังนี้

1. สามารถลดความซ้ำซ้อนของข้อมูล โดยไม่จำเป็นต้องจัดเก็บข้อมูลที่ซ้ำซ้อนกันไว้ในระบบแฟ้มข้อมูลของแต่ละหน่วยงาน แต่สามารถนำข้อมูลมาใช้ร่วมกันในลักษณะ Integrated แทน
2. สามารถหลีกเลี่ยงความขัดแย้งของข้อมูล เนื่องจากไม่ต้องจัดเก็บข้อมูลที่ซ้ำซ้อนกันหลายแฟ้มข้อมูล ดังนั้นการแก้ไขข้อมูลในแต่ละชุดจะไม่ก่อให้เกิดค่าที่แตกต่างกันได้
3. แต่ละหน่วยงานสามารถใช้ข้อมูลร่วมกันได้

4. สามารถกำหนดให้ข้อมูลมีรูปแบบที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อให้ผู้ใช้ข้อมูลในฐานข้อมูลชุดเดียวกันสามารถเข้าใจและสื่อสารถึงความหมายเดียวกัน
5. สามารถกำหนดระบบความปลอดภัยให้กับข้อมูลได้ โดยกำหนดระดับความสามารถในการเรียกใช้ข้อมูลของผู้ใช้แต่ละคนให้แตกต่างกันตามความรับผิดชอบ
6. สามารถรักษาความถูกต้องของข้อมูลได้ โดยระบุกฎเกณฑ์ในการควบคุมความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นจากการป้อนข้อมูลผิด

ระบบจัดการฐานข้อมูล

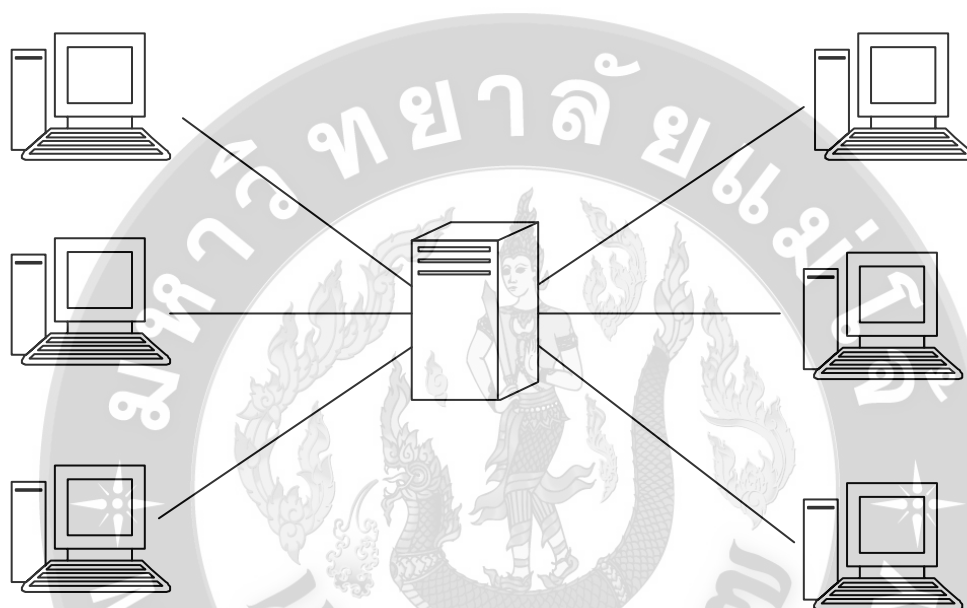
องค์ประกอบของระบบฐานข้อมูลจะเกี่ยวข้องกับ 4 ส่วนสำคัญได้แก่ ข้อมูล (Data) ฮาร์ดแวร์ (Hardware) ซอฟต์แวร์ (Software) และ ผู้ใช้ข้อมูล (User) (กิตติ ภักดีวิวัฒนะกุล และ จำลองกรุดุสสาหะ, 2550: 10-15; สุจิตรา อดุลย์เกษม, 2553: 15-18) พอสรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูล (Data) มีคุณลักษณะที่เป็น ข้อมูลอิสระ (Data Independence) โดยข้อมูลในแต่ละส่วนจะต้องสามารถนำมาประกอบกันเพื่อนำไปใช้ร่วมกันของผู้ใช้หลายๆ คน ภายใต้ฐานข้อมูลที่พัฒนาขึ้นมา
2. ฮาร์ดแวร์ (Hardware) ได้แก่ อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ได้แก่ หน่วยความจำ หน่วยประมวลผล เพื่อใช้ในการจัดเก็บ และประมวลผลข้อมูลเพื่อให้ได้สารสนเทศตามที่ต้องการ หรืออาจรวมไปถึงอุปกรณ์การสื่อสารเพื่อนำส่งข้อมูลไปยังผู้ใช้งานที่อยู่ห่างไกล
3. ซอฟต์แวร์ (Software) การติดต่อสื่อสารข้อมูลภายในฐานข้อมูลของผู้ใช้งาน จำเป็นต้องใช้โปรแกรมที่เรียกว่า Database Management System (DBMS) โดยโปรแกรมนี้จะทำหน้าที่จัดการและควบคุม การเรียกใช้งาน ข้อมูลซึ่งสามารถนำไปใช้ร่วมกับภาษาคอมพิวเตอร์อื่นๆ เพื่อพัฒนาโปรแกรมสำหรับการจัดการข้อมูลได้
4. ผู้ใช้งาน (User) อาจแบ่งประเภทผู้ใช้งานได้ 3 ส่วนคือ ผู้ทำหน้าที่พัฒนาโปรแกรมการจัดการข้อมูล ผู้ใช้ข้อมูลทั่วไป และ ผู้บริหารข้อมูล

สถาปัตยกรรมระบบจัดการฐานข้อมูลสำหรับผู้ใช้งานหลายคน

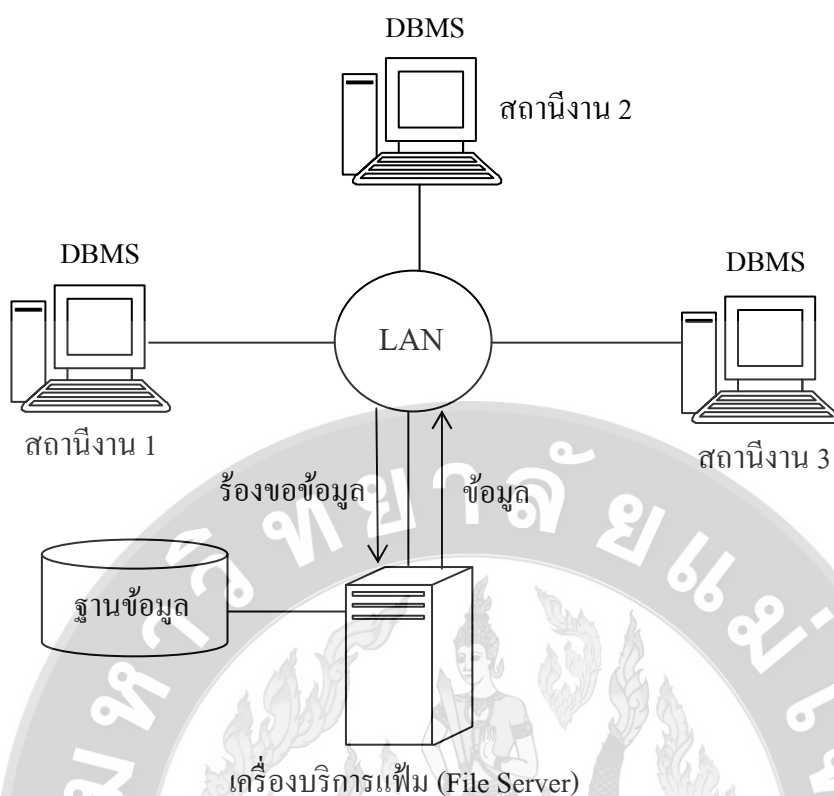
ระบบฐานข้อมูลอาจมีผู้ใช้งานเพียง 1 คน (Single User) หรือมีผู้ใช้งานระบบมากกว่า 1 คน (Multiuser) ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ อย่างไรก็ตาม สถาปัตยกรรมระบบจัดการฐานข้อมูลสำหรับผู้ใช้งานหลายคนสามารถจำแนกได้ 3 ประเภทได้แก่ การประมวลผลทางไกล (Teleprocessing) สถาปัตยกรรมเครื่องบริการแฟ้ม (File server Architecture) และสถาปัตยกรรมเครื่องรับให้บริการ (Client Server Architecture) (สุจิตรา อดุลย์เกษม, 2553: 26-32) พอสรุปได้ดังนี้

การประมวลผลทางไกล (Teleprocessing) เป็นแบบดั้งเดิมที่รองรับระบบที่ให้บริการผู้ใช้งานมากกว่า 1 คน การทำงานประกอบด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ 1 เครื่อง เพื่อทำหน้าที่จัดการฐานข้อมูลระบบและประมวลผลข้อมูลทั้งหมดของระบบ ส่วนเมอร์มินัลจำนวนมากจะทำหน้าที่รับส่งข่าวสารระหว่างโปรแกรมประยุกต์ (Application Program) และคอมพิวเตอร์ที่อยู่ศูนย์กลาง ทำให้คอมพิวเตอร์ศูนย์กลางต้องรับภาระทุกอย่างจึงต้องใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีสมรรถนะสูง ทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง

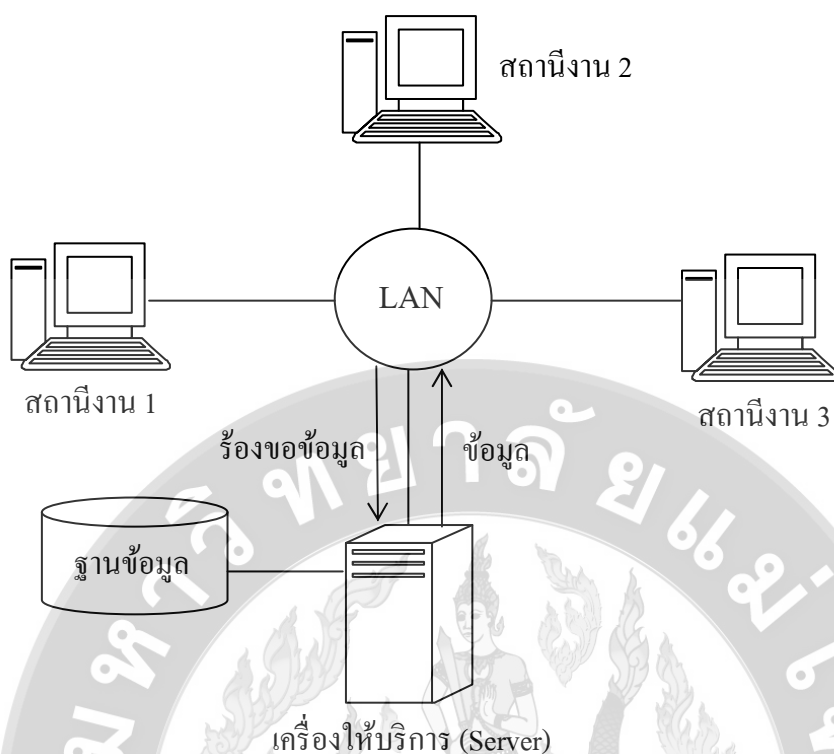
ภาพที่ 2 แบบจำลองของการประมวลผลทางไกล (Teleprocessing)
ที่มา สุจิตรา อุดลย์เกษม (2553: 27)

สถาปัตยกรรมเครื่องบริการแฟ้ม (File server Architecture) การทำงานประกอบด้วยเครื่องบริการแฟ้ม (File Server) และสถานีงาน (Workstation) ที่เชื่อมต่อกันด้วยระบบเครือข่ายซึ่งมักจะเป็นเครือข่ายเฉพาะที่ (Local Area Network: LAN) ฐานข้อมูลทั้งหมดของระบบจะถูกจัดเก็บที่เครื่องบริการแฟ้ม ส่วนงานประยุกต์และ DBMS จะถูกบรรจุไว้ที่สถานีงานทุกแห่ง เมื่อผู้ใช้งานต้องการข้อมูลใดๆ DBMS ของสถานีงานจะทำหน้าที่ส่งคำร้องขอข้อมูลไปยังเครื่องบริการแฟ้มเพื่อให้ส่งข้อมูลจากนั้นเครื่องบริการแฟ้มจะส่งข้อมูลทั้งหมดที่ต้องการกลับไปยังสถานีงานเพื่อให้ DBMS บนสถานีงานนำข้อมูลไปประมวลผลต่อไป ข้อเสียของวิธีนี้คือ การจราจรเครือข่ายหนาแน่นเนื่องจากเครื่องบริการแฟ้มส่งข้อมูลทั้งหมดไปให้สถานีบริการทุกครั้ง ค่าใช้จ่ายสูง การทำงานมีความซับซ้อน

ภาพที่ 3 แบบจำลองของสถาปัตยกรรมเครื่องบริการแฟ้ม (File server Architecture)
ที่มา สุจิตรา อุดลย์เกษม (2553: 28)

สถาปัตยกรรมเครื่องรับให้บริการ (Client Server Architecture) การทำงานประกอบด้วยเครื่องให้บริการหรือเครื่องแม่ข่าย (Server) ทำหน้าที่ให้บริการทรัพยากรและเครื่องรับบริการหรือเครื่องลูกข่าย (Client) ที่ต้องการใช้ทรัพยากร โดยผู้ใช้งานจะส่งคำร้องขอที่อยู่ในรูปแบบของคำสั่งที่สามารถเข้าถึงข้อมูลในฐานข้อมูลได้ คำสั่งนี้จะส่งไปยังเครื่องให้บริการ ซึ่งเมื่อได้รับคำร้องขอแล้วจะตรวจสอบสิทธิการใช้งานของผู้ใช้และจะดำเนินงานตามคำร้องของผู้ใช้และส่งข้อมูลกลับไปยังเครื่องรับบริการ ถ้าผู้ใช้มีสิทธิในการใช้งานถูกต้อง ข้อดีของวิธีนี้คือ เพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน เนื่องจากระบบแยกส่วนกันทำงาน ลดค่าใช้จ่ายด้านฮาร์ดแวร์ ลดค่าใช้จ่ายในการสื่อสารและเพิ่มความถูกต้องของข้อมูล ซึ่งการประยุกต์ใช้งานจริงอาจพัฒนาสถาปัตยกรรมแบบทวิเทียร์เป็นแบบทรีเทียร์ เพื่อให้เหมาะสมกับการทำงานก็ได้ หรือ อาจปรับเป็น Thin Client คือผู้รับบริการไม่จำเป็นต้องใช้เครื่องคุณภาพสูงในการทำงานก็ได้

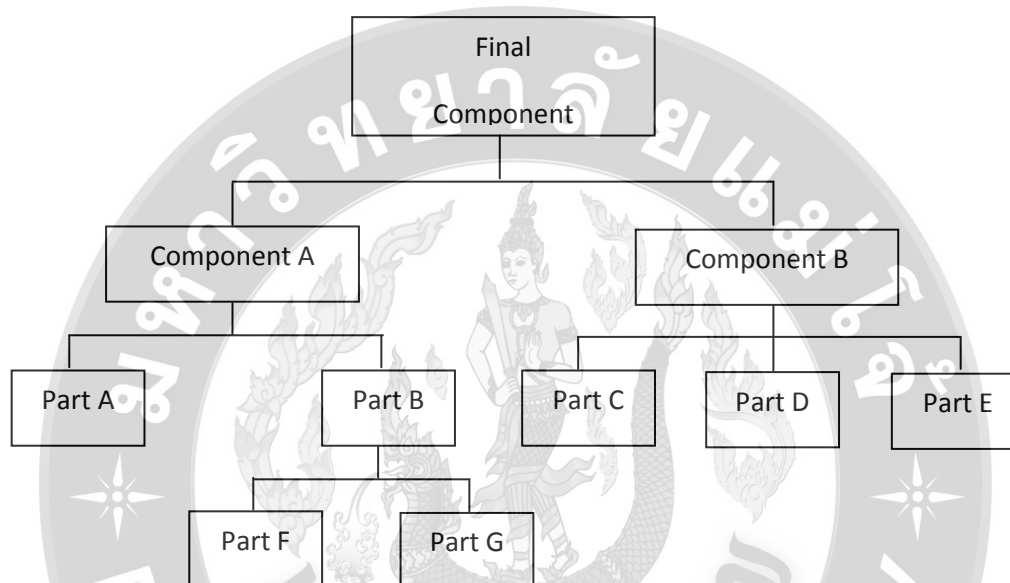
ภาพที่ 4 แบบจำลองของสถาปัตยกรรมเครื่องบริการแฟ้ม (File server Architecture)
ที่มา สุจิตรา อุดุลย์เกษม (2553: 28)

รูปแบบของจำลองของฐานข้อมูล

การอธิบายถึงโครงสร้างข้อมูลของฐานข้อมูลรูปแบบต่างๆ ที่ถูกคิดขึ้นมาจำเป็นต้องใช้แบบจำลองของข้อมูลในการนำเสนอ เรียกว่า แบบจำลองของฐานข้อมูล (Database Model) โดยทั่วไปจะมีอยู่ด้วยกัน 3 แบบได้แก่ แบบจำลองลำดับชั้น (Hierarchical Database Model) แบบจำลองเครือข่าย (Network Database Model) และแบบจำลองเชิงสัมพันธ์ (Relational Database Model) (กิตติ ภักดีวัฒนะกุล และจำลองครูอุตสาหะ, 2550: 34-39) พอสรุปได้ดังนี้

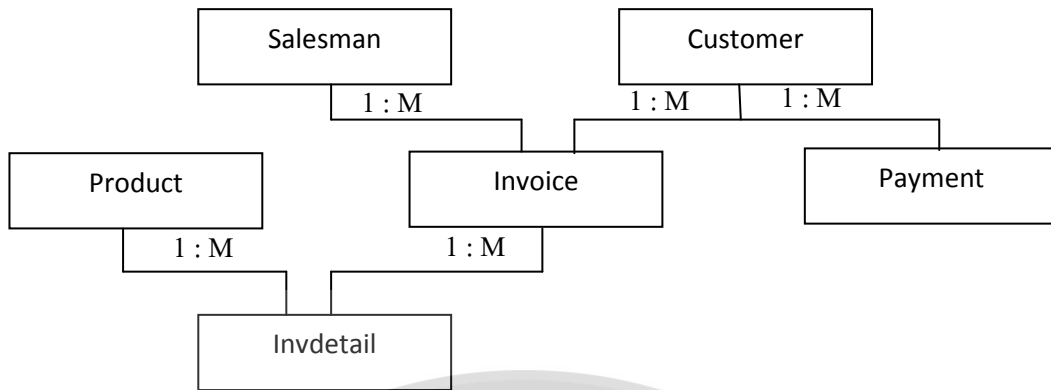
แบบจำลองลำดับชั้น (Hierarchical Database Model) เป็นแบบจำลองที่ใช้อธิบายฐานข้อมูลที่มีโครงสร้างของข้อมูลในแบบลำดับชั้น (Hierarchy) โดยมีจุดประสงค์เพื่อต้องการให้เป็นฐานข้อมูลที่สามารถจัดความซ้ำซ้อนของข้อมูล โดยมีแนวคิดมาจากการจัดเก็บข้อมูลของโปรแกรมที่มีชื่อว่า Generalized Update Access Method (GUAM) ที่นำเอาข้อมูลในแต่ละส่วนที่เรียกว่า Part มาจัดเก็บเป็นกลุ่มเรียกว่า Component แล้วจึงรวมกลุ่มเป็นกลุ่มใหญ่ทั้งหมดเรียกว่า Final Component โดยมีโครงสร้างรูปแบบของ Tree เรียกว่า Upside-down Tree ต่อมาเรียกโครงสร้างนี้ว่า แบบลำดับชั้น (Hierarchy)

ข้อดีของรูปแบบของฐานข้อมูลแบบลำดับชั้น (Hierarchy) คือ สามารถกำหนดกฎเกณฑ์ที่ใช้ควบคุมความถูกต้องของข้อมูลภายในฐานข้อมูลได้ง่าย มีโครงสร้างที่เหมาะสมกับข้อมูลที่มีความสัมพันธ์แบบ one-to-many มีโครงสร้างที่เหมาะสมกับระบบคอมพิวเตอร์ที่มีขนาดใหญ่ แต่มีข้อเสียคือ ผู้ใช้ฐานข้อมูลต้องทราบโครงสร้างทางกายภาพของข้อมูลที่จัดเก็บอยู่ในฐานข้อมูลจึงจะสามารถเรียกใช้ข้อมูลได้ โครงสร้างของฐานข้อมูลไม่สามารถรองรับข้อมูลที่มีความสัมพันธ์แบบ many-to-many ได้

ภาพที่ 5 โครงสร้างข้อมูลแบบลำดับชั้น (Hierarchy)
ที่มา กิตติ ภักดีวัฒนะกุล และจำลอง กรูอดสาหะ (2550: 35)

แบบจำลองเครือข่าย (Network Database Model) เป็นแบบจำลองที่มุ่งหวังให้เป็นฐานข้อมูลที่สามารถรองรับข้อมูลที่มีความสัมพันธ์แบบ Many-to-Many โดยจะถูกกำหนดขึ้นจากความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั้งหมด 2 record ขึ้นไปที่เรียกว่า Set ที่มีโครงสร้างข้อมูลแบบ Hierarchy และ Member Record ทำให้โครงสร้างข้อมูลแบบ Network สามารถมีความสัมพันธ์แบบ Many-to-Many ได้แต่มีข้อเสียคือทำได้ยากกว่า และการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของข้อมูลทำได้ยากเช่นกัน

ภาพที่ 6 แบบจำลองโครงสร้างของฐานข้อมูลแบบ Network
ที่มา กิตติ ภัคดีวัฒนะกุล และจำลองครู อดิสหะ (2550: 40)

แบบจำลองเชิงสัมพันธ์ (Relational Database Model) เป็นระบบฐานข้อมูลที่ปัจจุบันนิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย โดยจะใช้แนวคิดความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลที่เรียกว่า Relational Model ข้อมูลที่จัดเก็บอยู่ในฐานข้อมูลที่มีโครงสร้างแบบ Relational จะถูกแยกออกเป็นส่วนย่อยๆ เรียกว่า Relation หรือเรียกว่า Table ซึ่งอยู่ในรูปของตารางที่ประกอบด้วยชุดของแถวและชุดของคอลัมน์ แต่ละแถวเรียกว่า Tuple หรือ Record และแต่ละคอลัมน์ เรียกว่า Attribute หรือ Field ข้อมูลเหล่านี้เป็นข้อมูลเอกเทศแต่สามารถนำมาสร้างความสัมพันธ์ร่วมกันโดยความสัมพันธ์ที่สร้างขึ้นจะอยู่ในรูปแบบความคิดมากกว่าโครงสร้างทางกายภาพ ข้อดีของระบบฐานข้อมูลแบบนี้คือ ข้อมูลและโครงสร้างข้อมูลมีความเป็นอิสระจากโปรแกรม แต่มีข้อเสียคือ ฮาร์ดแวร์และระบบปฏิบัติการที่นำมาใช้กับฐานข้อมูลจะต้องมีความสามารถที่สูงกว่าฐานข้อมูลในแบบอื่น ทั้งนี้เพราะการทำงานของโปรแกรมจะมีความซับซ้อนและต้องใช้ประสิทธิภาพของฮาร์ดแวร์มากกว่าแบบอื่น

Employee				
EmpID	Name	Surname	Sex	DeptID
0001	ธเนศ	จุ่มมา	M	01
0002	มารวย	กำเนิดหล้า	M	01
0003	คำหล้า	เพชรงาม	F	02
0004	เชิดศักดิ์	สินทวี	M	03

Tuple

Attribute

ภาพที่ 7 ตัวอย่างตารางข้อมูล (Relation) ชื่อ Employee ของระบบฐานข้อมูลแบบความสัมพันธ์

เครื่องมือที่ใช้ในการออกแบบฐานข้อมูล

ในการออกแบบฐานข้อมูลนิยมใช้แบบจำลองทางด้านข้อมูลโดยจะมีรูปแบบมาตรฐาน และทำให้ง่ายต่อการเข้าใจ ได้แก่ แบบจำลองอีอาร์ (Entity-Relational Model) เป็นการสร้างแบบจำลองด้วยภาพที่ใช้แทนรายละเอียดต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล ประกอบด้วย Entity ซึ่งใช้แทนสิ่งต่างๆ ภายในข้อมูล Relationship ใช้แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง Entity ต่าง โดยมี Attributes ใช้แทนคุณลักษณะของ Entity หรือ Relationship โดยเรียกภาพนี้ว่า Entity-Relationship Diagram หรือ E-R Diagram การออกแบบฐานข้อมูลนี้เป็นเพียงการออกแบบในระดับความคิดที่มุ่งเน้นการแสดงข้อเท็จจริงของข้อมูลที่อยู่ในฐานข้อมูลเพื่อใช้ในการพัฒนาสร้างเป็นฐานข้อมูลจริงต่อไป

โปรแกรมที่นิยมใช้ในการจัดการฐานข้อมูล

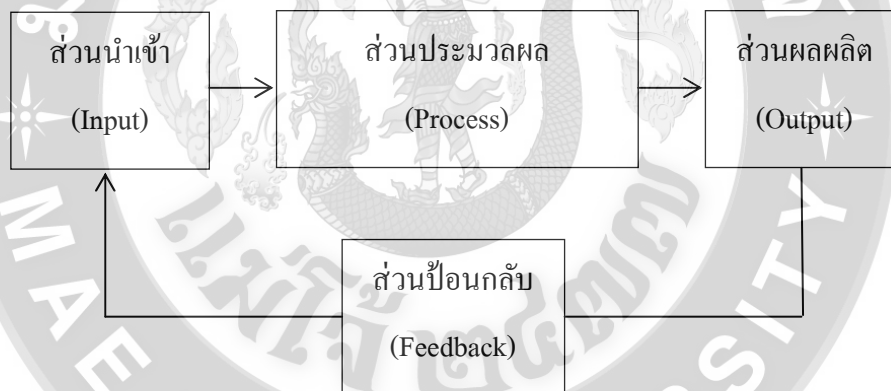
DBMS เป็นโปรแกรมที่ทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการติดต่อระหว่างผู้ใช้กับฐานข้อมูล เพื่อจัดการและควบคุมความถูกต้อง และความซ้ำซ้อน ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลภายในฐานข้อมูล การติดต่อนี้จะใช้ชุดคำสั่งและจะถูกแปล (Compile) เป็นการกระทำ (Operation) ต่างๆ กับข้อมูลภายในฐานข้อมูลเช่น การเก็บข้อมูลลงฐานข้อมูล (Store) การดึงข้อมูลจากฐานข้อมูล (Retrieve) การตรวจสอบการคงอยู่ของข้อมูล (Data Persistency) ความเชื่อมั่นของข้อมูล (System Reliability) ความสามารถในการเก็บข้อมูลปริมาณมาก (Scalability) การเข้าถึงข้อมูล (Database Access) การกำหนดฐานข้อมูล (Database Definition) การประมวลผลทรานแซกชัน (Transaction Processing) การปรับฐานข้อมูล (Database Tuning) เป็นต้น

โปรแกรมจัดการฐานข้อมูลจะช่วยให้ผู้ใช้สามารถค้นหาข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว โปรแกรมฐานข้อมูลที่นิยมใช้มีอยู่ด้วยกันหลายตัว เช่น MS Access, FoxPro, Clipper, dBase, FoxBase, Oracle, SQL เป็นต้น โดยแต่ละโปรแกรมจะมีความสามารถต่างกัน บางโปรแกรมเหมาะสำหรับงานขนาดเล็ก บางโปรแกรมเหมาะสำหรับงานขนาดใหญ่ที่มีความสลับซับซ้อน การใช้งานมีความยากง่ายแตกต่างกัน ราคา ก็จะแตกต่างกันไปด้วย ตัวอย่างโปรแกรมจัดการฐานข้อมูลที่นิยมใช้กันในปัจจุบันได้แก่ ออราเคิล (Oracle) ไมโครซอฟท์ เอสคิวแอล เซิร์ฟเวอร์ (Microsoft SQL Server) มายเอสคิวแอล (MySQL) ไมโครซอฟท์ แอซเซส (Microsoft Access) ไอบีเอ็ม ดีบีทู (IBM DB/2) เป็นต้น

อาจสรุปได้ว่าการพัฒนาฐานข้อมูล และระบบฐานข้อมูล เพื่อรองรับข้อมูลที่สำคัญขององค์กรจะทำให้องค์กรปรับปรุงข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนำข้อมูลกลับมาใช้ในการบริหารจัดการองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากเลือกใช้อย่างเหมาะสมกับความต้องการขององค์กร

ตอนที่ 4 ระบบสารสนเทศและการพัฒนาระบบสารสนเทศ

ระบบสารสนเทศในที่นี้คือ ระบบคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ในการจัดการข้อมูลและสารสนเทศในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งได้ถูกนำมาใช้ในการพัฒนาองค์กรเพื่อแก้ไขปัญหาการทำงานต่างๆ ในรูปแบบทั้งกระบวนการตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุด โดยใช้แนวคิดของทฤษฎีเชิงระบบมาใช้ได้แก่ ส่วนนำเข้า (Input) ส่วนประมวลผล (Process) ส่วนผลผลิต (Output) และส่วนผลสะท้อนกลับ (Feedback) ทั้งนี้ส่วนนำเข้าได้แก่ ข้อมูล หรือข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ข้อมูลเหล่านี้จะถูกเก็บเพื่อใช้ในส่วนประมวลผลโดยคอมพิวเตอร์ โดยในส่วนนี้จะมีการประมวลผลตามเงื่อนไขต่างๆ หรือตามความต้องการของระบบสารสนเทศ เพื่อให้ได้ส่วนที่เรียกว่า ผลผลิต หรือสารสนเทศ หรือรายงานที่ต้องการ หากผลผลิตได้สอดคล้องกับความต้องการหรือสารสนเทศที่ได้ยังไม่ตรงกับความต้องการก็จะกลับไปยังจุดเริ่มต้นคือส่วนนำเข้าใหม่ เพื่อปรับปรุงข้อมูลให้เหมาะสมต่อไป สามารถเขียนอยู่ในรูปแบบของรูปภาพได้ดังนี้

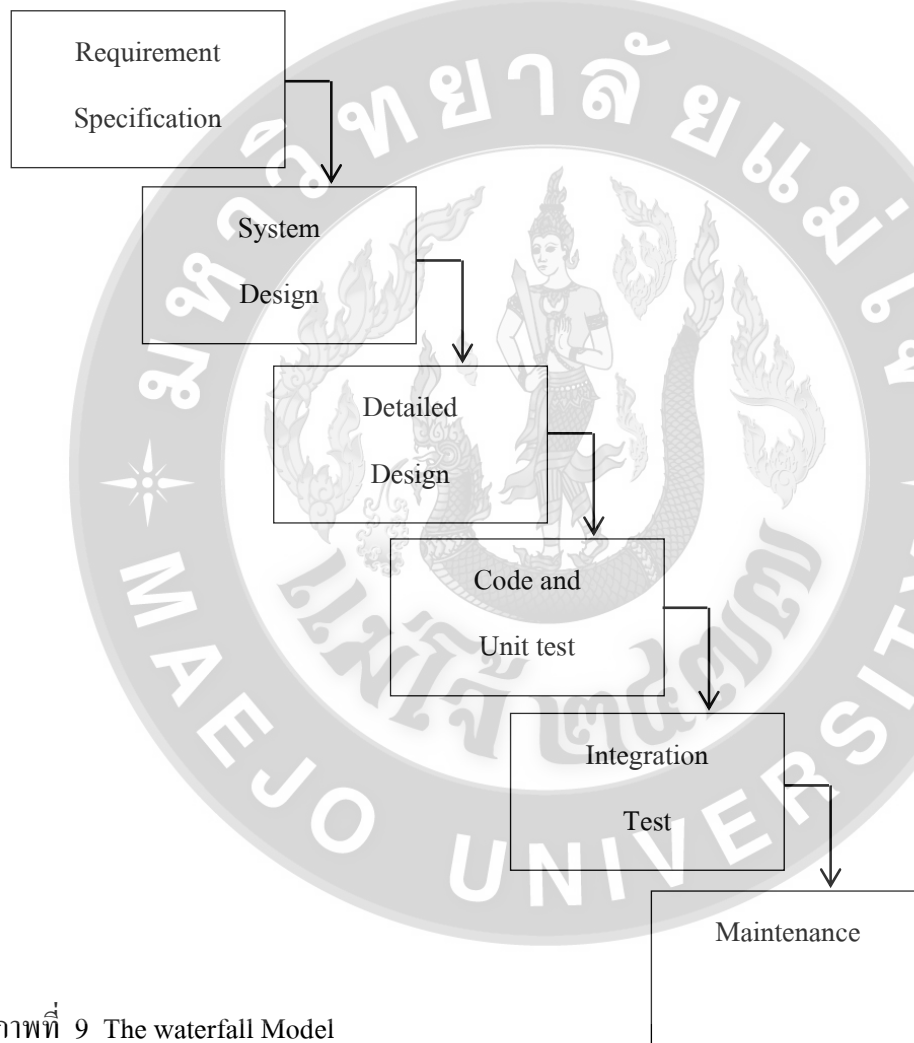
ภาพที่ 8 แนวคิดเกี่ยวกับระบบ

อย่างไรก็ตามในการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อใช้ในการแก้ปัญหา หรือการพัฒนาในเรื่องต่างๆ ได้มีผู้เสนอแนวคิดการพัฒนาระบบสารสนเทศไว้หลายแนวคิด เช่น รูปแบบน้ำตก (The waterfall Model) วงจรชีวิตการพัฒนาระบบ (System Development Life Cycle: SDLC) เป็นต้น พอสรุปได้ดังนี้

รูปแบบน้ำตก (The waterfall Model)

Mishra J. and Mohanty A. (2007: 54) ได้อธิบายการพัฒนาระบบสารสนเทศตามแนวคิดของรูปแบบน้ำตก (The waterfall Model) ว่าเป็นรูปแบบพื้นฐานสำหรับการพัฒนาระบบสารสนเทศเนื่องจากรูปแบบนี้เกี่ยวข้องกับกระบวนการพัฒนาที่ต่อเนื่องกันเป็นลำดับเปรียบเสมือน

กับการไหลของน้ำตกที่ตกลงจากบนสู่ล่างตามขั้นของน้ำตก โดยเริ่มจากการจำแนกความต้องการของกำหนดความต้องการก่อน หลังจากนั้นจึงจะเกิดกระบวนการต่อไปคือการพัฒนาระบบต่อเนื่องไปเรื่อยๆ ซึ่งในแต่ละขั้นตอนจะมีการเลื่อนไหลของทรัพยากร เวลา และสารสนเทศจากขั้นหนึ่งไปยังอีกขั้นหนึ่ง ได้แก่ การกำหนดความต้องการ การออกแบบระบบ การออกแบบรายละเอียด การเข้ารหัสและการทดสอบ การทดสอบการบูรณาการระบบ และการบำรุงรักษาระบบ ดังแสดงในภาพ

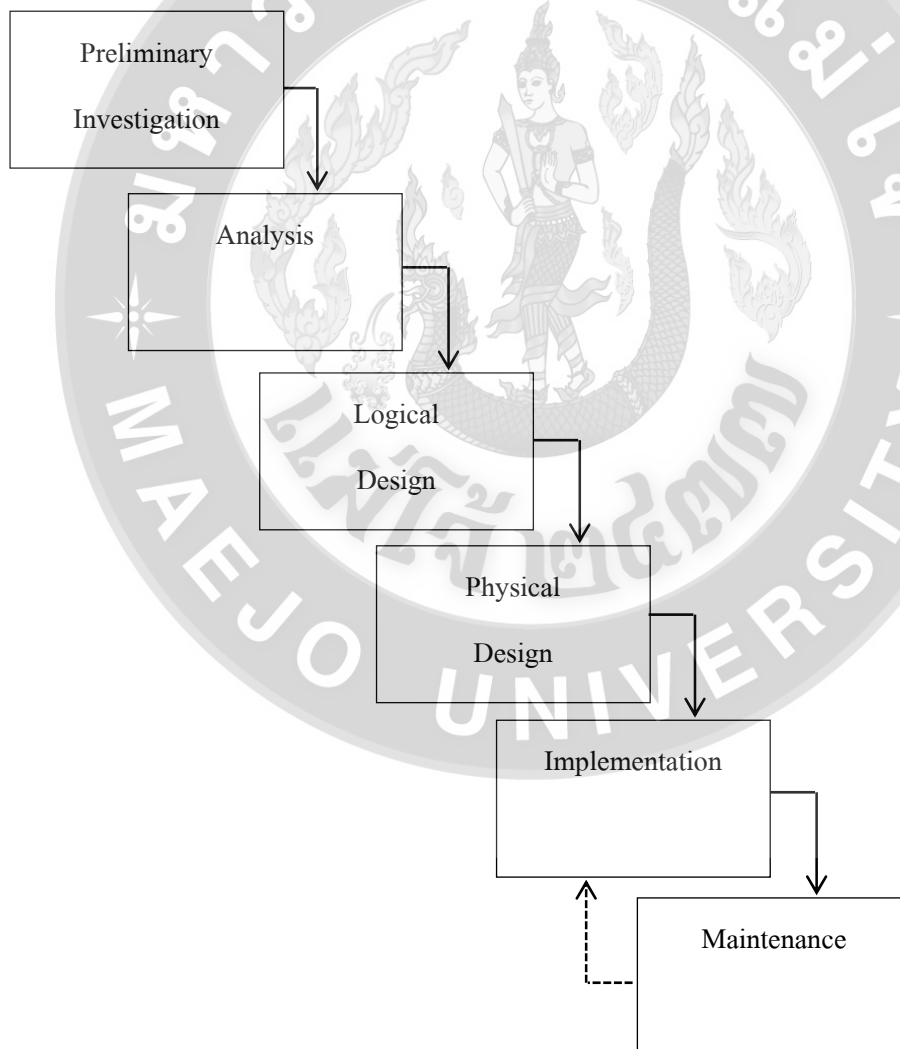
ภาพที่ 9 The waterfall Model

ที่มา Mishra J. and Mohanty A. (2007: 54)

วงจรชีวิตการพัฒนาระบบ (System Development Life Cycle: SDLC)

System Development Life Cycle เป็นแนวคิดการพัฒนาระบบสารสนเทศสมัยใหม่ ซึ่งจากแนวคิดเดิมของรูปแบบน้ำตกที่เป็นเครื่องมือช่วยให้นักพัฒนาสามารถพัฒนาระบบสารสนเทศได้ดี

โดยเริ่มจากจุดเริ่มแรกต่อเนื่องไปจนถึงจุดสุดท้าย อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติ การพัฒนาระบบไม่ได้มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องเพียงสิ่งเดียว และการพัฒนาระบบเกี่ยวข้องกับกระบวนการอื่นๆ มากมาย เช่น ความต้องการของระบบอาจไม่ใช่มาจากจุดเริ่มต้นเพียงอย่างเดียว แต่ความต้องการอาจเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ในระหว่างที่พัฒนาก็ได้ หรือกระบวนการทดสอบอาจอยู่ในช่วงสุดท้ายของการพัฒนาระบบก็ได้ เป็นต้น ดังนั้นจึงได้มีผู้เสนอแนวคิดใหม่ที่เรียกว่า วงจรชีวิตการพัฒนาระบบ (System Development Life Cycle: SDLC) โดยได้เพิ่มเติมการย้อนกลับของกระบวนการในแต่ละขั้นทำให้เกิดความยืดหยุ่นในการพัฒนาระบบ และเกิดประสิทธิภาพ และในแต่ละขั้นตอนได้ปรับปรุงให้มีความเหมาะสม (George M. Marakas, 2001: 22-24; Mishra J. and Mohanty A., 2007: 54-55)

ภาพที่ 10 วงจรชีวิตการพัฒนาระบบ (System Development Life Cycle: SDLC)

ที่มา George M. Marakas (2001: 22)

ระยะการศึกษาก่อนพัฒนา (Preliminary Investigation) เป็นระยะก่อนเริ่มการพัฒนา ทั้งนี้หากองค์กรพบปัญหา และต้องการแก้ไขปัญหาโดยการพัฒนาระบบจำเป็นต้องศึกษาระบบเดิมที่มีอยู่แล้ว ความต้องการของระบบใหม่ ขอบเขตของการทำงาน และความเป็นไปได้ของการพัฒนาระบบใหม่ เพื่อจัดทำโครงการ

ระยะการวิเคราะห์ (Analysis) วิเคราะห์ระบบงานเดิม และระบบงานใหม่โดยเพิ่มเติมปรับปรุงระบบเดิมให้ดีขึ้น เปรียบเทียบกับระบบเดิม โดยพิจารณาการใช้เครื่องมือ หรือเทคนิคที่เหมาะสมกับการใช้งาน

ระยะการออกแบบเชิงเหตุและผล (Logical design) การออกแบบอย่างเป็นเหตุเป็นผลโดยคำนึงถึงความต้องการของระบบ และผลที่ได้จากการพัฒนาระบบ กับการทำงานของระบบรวมถึงการพิจารณาฮาร์ดแวร์ และซอฟต์แวร์ ที่ใช้เพื่อการทำงานของระบบ

ระยะการออกแบบทางกายภาพ (Physical design) การออกแบบเชิงเหตุและผลจะนำไปแปรเปลี่ยนเป็นการกำหนดคุณลักษณะของเครื่องมือที่ใช้จริงตามคุณสมบัติที่ได้ออกแบบไปแล้วทั้งส่วนของฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ และส่วนการเข้ารหัสเพื่อให้เกิดเป็นความจริงมากที่สุดตามการออกแบบที่ผ่านมา

ระยะการดำเนินงาน (Implementation) ระยะนี้เป็นระยะที่ระบบเริ่มทำงาน ตั้งแต่การติดตั้งระบบ การทดสอบระบบ รวมถึงการอบรมให้กับผู้ใช้งานในระบบใหม่

ระยะบำรุงรักษา (Maintenance) ในบางครั้งพบว่าผู้ใช้งานเกิดปัญหาในการทำงาน หรือมีการเปลี่ยนแปลงในระบบการทำงาน การบำรุงรักษาจึงมุ่งที่จะแก้ไขสิ่งเหล่านี้โดยอาจกลับไปสู่ระยะเริ่มต้นใหม่เพื่อให้ได้ข้อมูลใหม่จึงกลายเป็นวงจรที่ต่อเนื่องไปตลอดเวลา

อาจสรุปได้ว่าระบบสารสนเทศจะช่วยให้การจัดการข้อมูลที่ถูกจัดเก็บในฐานข้อมูลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยลดขั้นตอนในการทำงาน และเพิ่มประสิทธิภาพในการนำเสนอข้อมูลให้กับผู้ใช้งาน

ตอนที่ 5 องค์ประกอบทางเทคนิคในการพัฒนาระบบสารสนเทศ

เทคโนโลยีโครงข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet Technology) และการพัฒนาเว็บไซต์

ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีได้พัฒนาไปอย่างรวดเร็วทำให้ในปัจจุบันได้พัฒนาให้เทคโนโลยีต่างๆ สามารถเชื่อมโยงสัมพันธ์ทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีการสื่อสาร เทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้เกิดการเกิดการทำงานในลักษณะงานแบบ Web-Based Application ที่สามารถจัดการข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หรือที่เรียกว่า

เว็บไซต์ที่ประกอบด้วย โฮมเพจ (Home Page) และ เว็บเพจ (Web Page) ที่นำเสนอข้อมูลในรูปแบบของตัวหนังสือ ตาราง รูปภาพ ในเรื่องต่างๆ ประเวศน์ วงษ์คำชัย (2552: 3- 7) ได้สรุปประโยชน์ของเว็บไซต์ไว้ 8 ข้อได้แก่

1. นำเสนอข่าวและเหตุการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งในปัจจุบันได้เพิ่มสื่อในการนำเสนอข่าวและเหตุการณ์ประจำวันนอกจากสิ่งพิมพ์ และสื่อโทรทัศน์ วิทยุ ทำให้ได้รับข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็วทั้งภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียง
2. ให้ความรู้และห้องสมุด จากเดิมการสืบค้นข้อมูลความรู้สามารถทำได้เฉพาะในห้องสมุด เว็บไซต์ทำให้เกิดฐานข้อมูลแบบออนไลน์ที่เป็นคลังความรู้ขนาดใหญ่ที่สามารถเผยแพร่ข้อมูลได้อย่างกว้างขวาง
3. เป็นการประชาสัมพันธ์องค์กรหรือหน่วยงาน ในปัจจุบันถือได้ว่าเป็นสื่อหลักที่ทุกองค์กรใช้ประชาสัมพันธ์เพื่อแนะนำข้อมูลองค์กรแก่บุคคลทั่วไป
4. ให้ความบันเทิง เป็นเว็บไซต์ประกอบด้วยภาพ เสียง และวิดีโอเพื่อความบันเทิงเพื่อนำเสนอต่อผู้เยี่ยมชมเว็บไซต์
5. เป็นประโยชน์ในการเงิน การลงทุนทางธุรกิจ โดยนำเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินธุรกิจ เช่น อัตราแลกเปลี่ยนของค่าเงิน รวมถึงข่าวสารเศรษฐกิจที่สำคัญ
6. เป็นแหล่งซื้อขายสินค้าและบริการ เว็บไซต์ได้กลายมาเป็นสื่อกลางในการซื้อขายสินค้าและบริการรวมถึงการโฆษณาสินค้าในสินค้าหลายประเภท ทำให้เกิดการซื้อขายสินค้าอย่างกว้างขวางในคนระดับต่างๆ
7. ให้บริการดาวน์โหลดข้อมูลต่างๆ เกิดเป็นการให้บริการรูปแบบใหม่ที่สามารถดาวน์โหลดไฟล์ต่างๆ เช่น เพลง หนังสือ เป็นต้น
8. ให้บริการติดต่อสื่อสารข้อมูล ทำให้คนทั่วไปสามารถติดต่อสื่อสารถึงกันในรูปแบบของสื่ออิเล็กทรอนิกส์เช่น อีเมล การสนทนาต่างๆ เป็นต้น

ประเวศน์ วงษ์คำชัย (2552: 7-12) ได้กล่าวถึงการสร้างเว็บไซต์ไว้ 3 วิธีการดังนี้

1. การสร้างโฮมเพจด้วยโปรแกรมของเว็บโฮสติ้ง (Web Hosting) คือบริการให้เช่าพื้นที่หรือรับฝากเว็บไซต์บนเซิร์ฟเวอร์ (Web Server) โดยทั่วไปเรียกว่าเว็บโฮส (Web Host) ซึ่งทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางเก็บข้อมูล สำหรับเชื่อมบริการต่างๆ ผ่านทางอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้ใช้บริการที่ต้องการมีเว็บไซต์เป็นของตนเอง โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใน ด้านฮาร์ดแวร์เช่น เครื่องเซิร์ฟเวอร์ที่มีขีดความสามารถสูง และมีราคาค่อนข้างแพง เป็นต้น ด้านซอฟต์แวร์เช่น ซอฟต์แวร์ระบบปฏิบัติการ และซอฟต์แวร์แอปพลิเคชัน และคนที่ต้องมีความรู้ความสามารถใน

การบริหารจัดการดูแลระบบ ข้อดีของการใช้เว็บโฮสติ้ง คือผู้ให้บริการสามารถเปิดเว็บไซต์ได้รวดเร็ว และไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายด้านฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ และผู้ดูแลเพราะค่าเช่าได้รวมค่าบริการเหล่านี้ไว้หมดแล้ว แต่ข้อเสียคือผู้ให้บริการอาจมีรูปแบบหน้าโฮมเพจให้เลือกน้อย และไม่สามารถออกแบบลักษณะได้ตรงกับความต้องการ หรืออาจไม่รับรองการทำงานทางภาษาโปรแกรมและไม่มีความปลอดภัยในการให้บริการซื้อขายอิเล็กทรอนิกส์

2. การสร้างด้วยโปรแกรมสำหรับสร้างเว็บไซต์ เป็นเว็บไซต์ที่ใช้โปรแกรมที่ช่วยในการสร้างเว็บไซต์ซึ่งในปัจจุบันมีอยู่หลายแบบให้เลือกใช้ขึ้นอยู่กับความถนัดของผู้พัฒนารูปแบบการสร้างเว็บไซต์ และปัจจัยอื่นๆ สามารถสรุปได้ดังนี้

2.1 โปรแกรมที่ใช้เขียนโค้ดเว็บเพจด้วยภาษามาร์คอัพ (Markup Language) และภาษาสคริปต์ (Script Language) เป็นภาษาที่ทำให้เว็บเพจมีความสามารถในการติดต่อสื่อสารและสามารถโต้ตอบกับผู้ใช้ได้เช่น PHP, ASP.NET เป็นต้น โดยการเขียนสามารถใช้โปรแกรมที่เรียกว่า text editor ทั่วไปเขียนได้

2.2 โปรแกรมที่ใช้สร้างเว็บเพจและจัดองค์ประกอบบนหน้าเว็บ มีลักษณะเป็นโปรแกรมสำเร็จรูปที่ใช้สำหรับการสร้างเว็บไซต์ได้อย่างง่ายๆ มีการทำงานที่สามารถเขียนข้อความ วางรูปภาพบนหน้าเว็บเพจและเพิ่มลูกเล่นต่างๆ ได้ตามความต้องการ โปรแกรมที่นิยมมากคือโปรแกรม Dreamweaver เนื่องจากใช้งานง่ายและไม่จำเป็นต้องมีความรู้ของภาษา นอกจากนี้โปรแกรมเหล่านี้ยังสามารถใช้งานร่วมกับภาษา PHP หรือ คำสั่ง CSS เพื่อตกแต่งเว็บเพจ ได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย แต่มีข้อเสียคือ ผู้ใช้จะต้องจ่ายค่าลิขสิทธิ์ของซอฟต์แวร์ดังกล่าว

3. การสร้างเว็บไซต์ด้วยระบบบริหารจัดการเนื้อหาเว็บไซต์ หรือ Content Management System (CMS) เป็นโปรแกรมที่ผู้พัฒนาเว็บไซต์นำไปใช้ในการสร้างเว็บไซต์แบบไดนามิกที่สามารถเพิ่มหรือเปลี่ยนแปลงเนื้อหาได้ง่าย สะดวกและรวดเร็ว โดยโปรแกรมจะมีฟังก์ชันการทำงานที่เตรียมพร้อมให้เพียงแก่ผู้ใช้งานจัดการระบบให้ตรงกับความต้องการก็สามารถใช้งานได้เช่น Mambo, XOOP, PHPNuke และ Joomla! เป็นต้น ข้อดีคือเป็นโปรแกรมฟรี ติดตั้งง่ายไม่ซับซ้อน แต่ข้อเสียคือการทำงานที่ซับซ้อนมากขึ้นผู้ดูแลระบบต้องมีความรู้ และต้องติดตั้งโปรแกรมเพิ่มเติม

ผู้ใช้งานสามารถเลือกใช้การสร้างเว็บไซต์โดยดูจากปัจจัยของผู้ใช้งาน เช่น เงินงบประมาณลงทุน ความรู้ของบุคลากร หรือขนาดของระบบที่ต้องการพัฒนา เป็นต้น

เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตเอสพีดอทเน็ต (ASP.NET Technology)

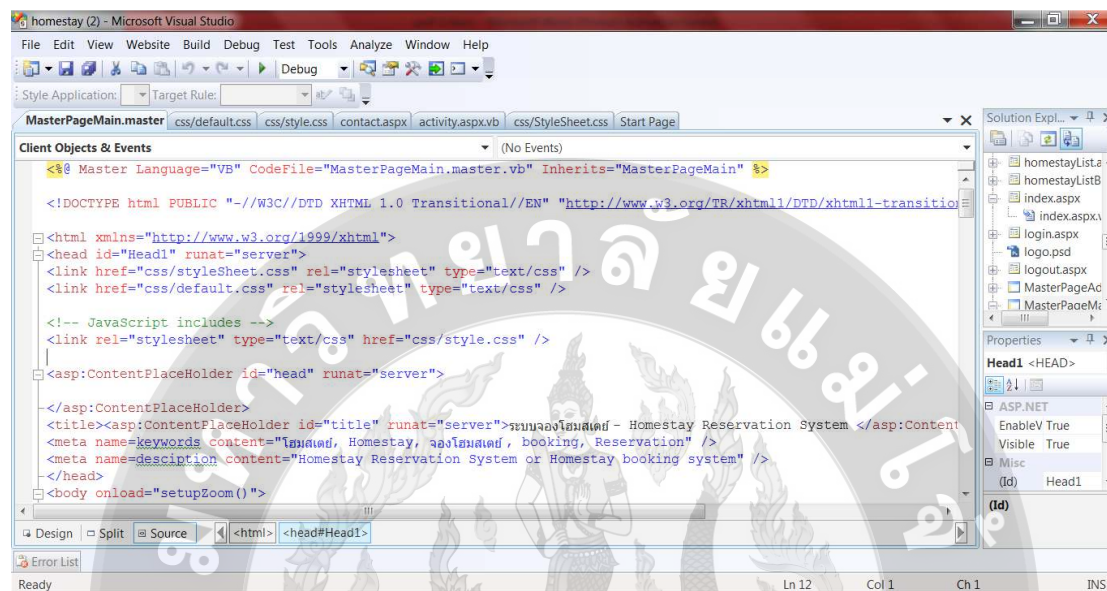
พิมพ์ร มนุสนธิ (2550: 4-6, 24) ได้อธิบายเกี่ยวกับ .NET ไว้ว่าเป็นแนวคิดหนึ่งที่ไม่โครซอฟท์ที่ได้รับการพัฒนาขึ้นเพื่อรองรับการให้บริการโดยไม่คำนึงถึงระบบปฏิบัติการ อุปกรณ์ที่ใช้งาน หรือภาษาที่ใช้ในการพัฒนาโปรแกรม ทำให้สามารถใช้งานร่วมกันได้โครงสร้างของเทคโนโลยี .NET จะสนับสนุนการทำงานทั้งแบบ Stand alone และระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หรือ Web Application กล่าวคือ .NET Framework เป็นโปรแกรมที่จะสร้างสภาวะแวดล้อมที่สามารถทำงานในระบบ .NET และเป็นตัวกำหนดสภาวะแวดล้อมที่ใช้ในการทำงานของแอปพลิเคชันและการบริการต่างๆ บนเว็บ โดยมีเป้าหมายคือทำให้ง่ายขึ้นและสามารถนำไปใช้งานบนอินเทอร์เน็ตได้ ข้อดีของการใช้เทคโนโลยีนี้คือ

1. มีระบบไลบรารีที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ทำให้ไม่ต้องกังวลเรื่องภาษาที่ใช้เขียนเพื่อสร้างโปรแกรมต่างๆ เพื่อใช้ในอุปกรณ์ต่างๆ
2. ไม่ขึ้นกับระบบปฏิบัติการ ทั้งนี้เพราะในแต่ละอุปกรณ์อาจมีการใช้ระบบปฏิบัติการแตกต่างกัน การทำงานภายในเทคโนโลยีนี้จะทำให้สามารถนำโปรแกรมไปใช้งานได้ในระบบทุกระบบปฏิบัติการ
3. ใช้ภาษาในการพัฒนาได้ทุกภาษา ทำให้ผู้พัฒนาสามารถเลือกใช้ภาษาได้ตามความถนัดของแต่ละคนได้อย่างอิสระ
4. มีการควบคุมสภาพแวดล้อมในการทำงานได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้เพราะระบบจะจัดสรรระบบต่างๆ อย่างเหมาะสมเช่นหน่วยความจำ เพื่อให้การใช้งานมีประสิทธิภาพ
5. ความปลอดภัยมีมากขึ้น โดยสามารถกำหนดสิทธิการใช้งานได้มากขึ้นทำให้สามารถกำหนดได้ว่าจะให้โปรแกรมส่วนใดใช้งานได้หรือไม่ได้

ASP.NET ทำงานในระบบแบบ Client/Server โดยสร้างเพจขึ้นในรูปแบบของ Static Web Page ซึ่งเป็นเพจที่ถูกกำหนดการทำงานไว้ล่วงหน้าหรือ Dynamic Web Page ซึ่งเป็นเพจที่ตอบสนองการกระทำต่างๆ ของผู้ใช้ โดยใช้ร่วมกับชุดคำสั่งที่เรียกว่า โปรแกรมสคริปต์ แบ่งตามลักษณะการทำงานได้ 2 ประเภทคือ

1. โปรแกรมสคริปต์ที่ทำงานฝั่ง Client เป็นส่วนหนึ่งของ Block คำสั่งในแท็ก HTML ซึ่งถูกแปลและประมวลผลโดยเบราว์เซอร์เหมือนกับแท็ก HTML ทั่วไป
2. โปรแกรมสคริปต์ที่ทำงานฝั่ง Server จะถูกแปลและประมวลผลโดย Web Server แล้วสร้างแท็ก HTML ที่ใช้ตอบสนองต่อการกระทำของผู้ใช้ ส่งกลับไปทำงานยังเบราว์เซอร์ เช่น โปรแกรมสคริปต์ที่พัฒนามาจากภาษา ASP และภาษา PHP เป็นต้น

การเลือกใช้ .NET Framework จึงเป็นการสร้างมาตรฐานของโปรแกรมที่ได้พัฒนาขึ้น เพื่อให้รองรับกับการขยายงานในอนาคตที่อาจต้องใช้ เทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาเช่น การเชื่อมโยงข้อมูลกับ Web Apps ในอุปกรณ์โมบาย เป็นต้น

ภาพที่ 11 ตัวอย่างการเขียนสคริปต์โปรแกรม ASP.NET ด้วย Microsoft Visual Studio

เว็บกับฐานข้อมูล

กิตติ ภักดีวัฒนกุล และจำลอง ครุฑุตสาหะ (2550: 388-390) ได้กล่าวถึง เว็บกับฐานข้อมูล โดยสรุปว่า เว็บเป็นเทคโนโลยีทางด้านระบบคอมพิวเตอร์ที่นำเครือข่ายคอมพิวเตอร์ต่างๆ มาเชื่อมต่อกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนและใช้ข้อมูลข่าวสารร่วมกัน โดยข้อมูลข่าวสารที่แลกเปลี่ยนระหว่างเครื่องคอมพิวเตอร์ในระบบเครือข่าย ไม่ได้จำกัดอยู่ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง อาจเป็นข้อความ ภาพ เสียงหรือข้อมูลที่มีรูปแบบที่กำหนด สำหรับข้อมูลข่าวสารที่ใช้งานบนเว็บ เหล่านี้จะอยู่ในรูปของเอกสารที่สร้างขึ้นด้วยภาษา Hypertext Markup Language (HTML) หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า Web Document

การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างเครื่องคอมพิวเตอร์ในระบบเครือข่ายแบ่งออกเป็น 2 ฝ่ายคือ ฝ่ายคอมพิวเตอร์ ที่เป็นผู้เรียกใช้ข้อมูลข่าวสาร และฝ่ายคอมพิวเตอร์ที่เป็นผู้ส่งข้อมูลข่าวสาร ซึ่งเรียกว่า Remote Computer คอมพิวเตอร์ที่เรียกว่าผู้ใช้ข้อมูลข่าวสารจะอาศัยโปรแกรมที่เรียกว่า โปรแกรม Web Client หรือ Web Browser เพื่อส่งคำสั่ง (Request) ไปยัง Remote Computer ส่วน

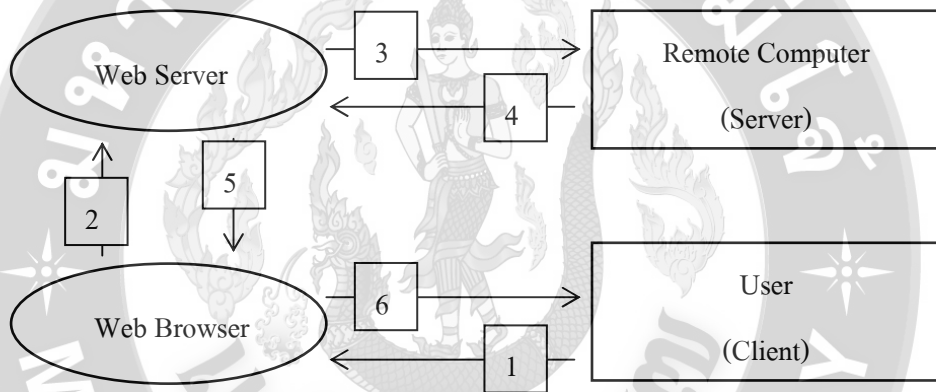
Remote Computer จะต้องมียโปรแกรมที่เรียกว่า โปรแกรม Web Server เพื่อรับคำสั่งที่ส่งมาพอสรุปขั้นตอนในการประมวลผลบนเว็บได้ดังนี้

1. ผู้ใช้ส่งคำสั่งไปยัง Remote Computer ผ่านทาง Web Browser
2. Web Browser ส่งคำสั่งไปยัง Web Server ผ่านทาง Protocol แบบ HTTP
3. Web Server ที่ Remote Computer รับคำสั่งแล้วทำการประมวลผล
4. ถ้าไม่มีข้อผิดพลาดใดๆ Remote Computer จะส่งข้อมูลตามที่กำหนดในคำสั่ง

ให้กับ Web Server

5. Web Server ส่งข้อมูลกลับไปยัง Web Browser
6. Web Browser แปลงข้อมูลที่ได้รับมากลับมาให้อยู่ในรูปแบบที่ใช้แสดงผลให้กับ

ผู้ใช้

ภาพที่ 12 แสดงขั้นตอนการประมวลผลบนเว็บ
ที่มา กิตติ ภัคดีวัฒนะกุล และจำลอง ครูอุตสาหะ (2550: 389)

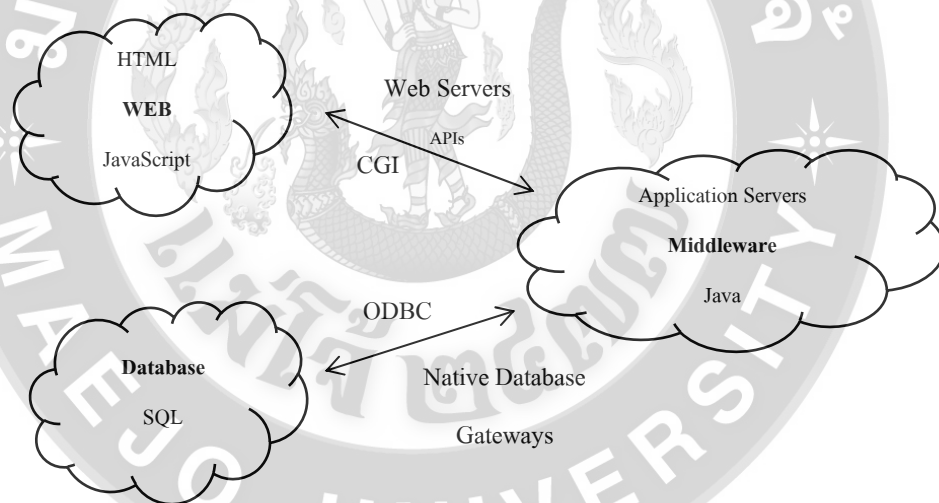
การนำข้อมูลมาใช้งานบนเว็บแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะดังนี้

1. Dynamic Publishing เป็นการนำข้อมูลในฐานข้อมูลมาแสดงบนเว็บโดยจัดเก็บรายละเอียดของจอภาพในแต่ละเว็บเพจเช่น ข้อความ รูปภาพ ปุ่มและช่องสำหรับรับข้อมูล เป็นต้น โดยจะถูกสร้างด้วยเครื่องมือต่างๆ ที่ใช้สำหรับการสร้างเว็บเพจไว้ในไฟล์ Template เมื่อต้องการแสดงผลจะนำข้อมูลที่อ่านมาจากไฟล์ฐานข้อมูลมาแสดงผลในส่วนองค์ประกอบบนจอภาพที่กำหนด ข้อมูลจะถูกเก็บอยู่ในฐานข้อมูลส่วนกลาง และแต่ละเว็บเพจจะเรียกใช้ข้อมูลร่วมกัน ดังนั้นเมื่อมีการเปลี่ยนแปลง เพิ่ม หรือ ลบข้อมูล จะเกิดเป็นอัตโนมัติเมื่อมีการเรียกการแสดงผลทันที

2. Information Transactions การทำงานแบบนี้เหมาะสำหรับธุรกรรมในลักษณะที่จะต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกันเป็นจำนวนมาก เช่น การส่งรายละเอียดของสินค้า การตรวจสอบยอดสินค้าคงคลัง เป็นต้น

3. Data Storage and Analysis เป็นการนำข้อมูลที่เก็บอยู่ในฐานข้อมูลมาแสดงผลบนเว็บเพจ แบบ Static Publishing ซึ่งเหมาะกับข้อมูลในอดีตเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ทางสถิติต่างๆ เช่น ยอดจำหน่ายสินค้าใน 4 ปีที่ผ่านมา เป็นต้น

การทำงานเว็บกับข้อมูลจึงเป็นการนำข้อมูลส่งถ่ายฐานข้อมูลระหว่างเครื่องคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมโยงกันในระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ซึ่งการนำฐานข้อมูลมาใช้บนเครือข่ายแบบเว็บประกอบด้วย 3 ส่วนหลักคือ ส่วนฐานข้อมูล ส่วนโปรแกรมที่ทำงานบนเว็บทั้งที่เป็น Web Server และ Web Client และส่วนโปรแกรมที่เรียกว่า Middleware ที่ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการติดต่อระหว่างโปรแกรม DBMS ของฐานข้อมูล โปรแกรมที่ทำงานบนเว็บทั้งที่เป็น Web Server และ Web Client ที่ทำหน้าที่แปลคำสั่งให้แต่ละ โปรแกรมเข้าใจ

ภาพที่ 13 ความสัมพันธ์ของการนำฐานข้อมูลมาใช้งานบนเว็บ
ที่มา กิตติ ภักดีวัฒนะกุล และจำลอง ครัวอุตสาหะ (2550: 392)

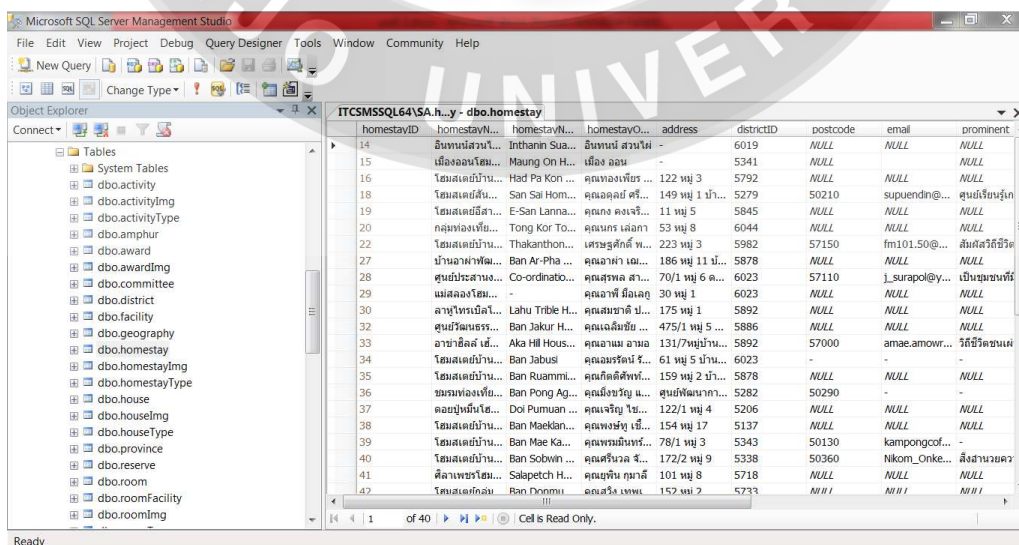
โปรแกรมฐานข้อมูลสมัยใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งฐานข้อมูลที่มีขนาดใหญ่ จะมีโครงสร้างของสถาปัตยกรรมแบบ Client/Server เนื่องจากประกอบด้วย 2 ส่วนคือ ส่วนของโปรแกรม Client ที่ทำหน้าที่ส่งคำสั่งและส่วนของโปรแกรม Server ที่ทำหน้าที่รับคำสั่งมาแปลและประมวลผล เพื่อส่งข้อมูลตามที่กำหนดในคำสั่งกลับไปยังส่วนของโปรแกรม Client การนำฐานข้อมูลมาใช้งานบนเว็บ โปรแกรมเมอร์จะต้องพัฒนาโปรแกรมที่ทำงานอยู่บน Web Client เพื่อเรียกใช้ข้อมูลจาก

ฐานข้อมูล ไม่ว่าโปรแกรมจะถูกพัฒนาด้วยภาษาใด โปรแกรมนั้นจะต้องสามารถเป็นสื่อกลางในการติดต่อระหว่าง Web Client, Web Server และฐานข้อมูลได้

ฐานข้อมูลเอสคิวแอลโดยบริษัทไมโครซอฟต์ (Microsoft SQL Server)

SQL Server เป็นโปรแกรมจัดการฐานข้อมูลที่พัฒนาโดยบริษัทไมโครซอฟต์จำกัด มีคุณสมบัติและมีความสามารถในการบริหารจัดการฐานข้อมูลที่มีประสิทธิภาพและมีความน่าเชื่อถือสูงจนเป็นโปรแกรมที่ได้รับการยอมรับของผู้ใช้งานทั่วโลก SQL Server มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนปัจจุบันเป็นเวอร์ชัน 2008 ที่มีเครื่องมือต่างๆ ที่สำคัญสำหรับการบริหารจัดการข้อมูล (พงษ์พันธ์ ศิวาลัย (2552: 28) ดังนี้

1. SQL Server Management Studio เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการบริหารจัดการ SQL Server 2008
2. Visual Studio 2008 จะถูกติดตั้งพร้อมกับ SQL Server 2008 เพื่อใช้ในการสร้างแอปพลิเคชันที่เกี่ยวข้องกับ SQL Server 2008 รวมถึงใช้ในการสร้างรายงานของ Reporting Services
3. SQL Server Business Intelligence Development Studio เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนางานที่เกี่ยวข้องกับ Business Intelligence (Data Warehouse และ Data Mining)
4. SQL Server Configuration Manager เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการกำหนดคุณสมบัติของ Services ใน SQL Server 2008 รวมถึงคุณสมบัติในส่วนของ Network-Client Native
5. SQL Server Book Online เป็น Help ของ SQL Server 2008 เพื่อเป็นข้อมูลเพิ่มเติมสำหรับผู้ใช้งาน

ภาพที่ 14 ตัวอย่างการใช้โปรแกรม Microsoft SQL Server 2008 ในการจัดการฐานข้อมูล

ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของโฮมสเตย์ ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบสารสนเทศของบ้านพักโฮมสเตย์ให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด ดังต่อไปนี้

สุมาลี นันทศิริพล (2555: 128-129, 140) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักท่องเที่ยวมีความคาดหวัง/ความต้องการในการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ต่อบริษัทด้านสถานที่และเวลา-ช่องทางการให้บริการท่องเที่ยวโดยรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การเดินทางท่องเที่ยวด้วยตนเอง มีแผนที่ป้ายบอกทางไปโฮมสเตย์ การเดินทางไม่เกิน 4 ชั่วโมงและการจองที่พักผ่านอินเทอร์เน็ต ส่วนความคาดหวัง/ความต้องการของนักท่องเที่ยวในด้านการส่งเสริมการตลาด-การสื่อสารข้อมูลการท่องเที่ยวโดยรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน ได้แก่ ข้อมูลการท่องเที่ยว โดยมีการเผยแพร่ข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ตและการสื่อสารที่เข้าใจกันระหว่างเจ้าของโฮมสเตย์กับนักท่องเที่ยว และปัจจัยในด้านการให้บริการ นักท่องเที่ยวยังคาดหวัง/ความต้องการที่จะได้รับข้อมูลที่ชัดเจนที่ช่วยในการตัดสินใจเลือกไปท่องเที่ยวจากเว็บไซต์ แผ่นพับ สื่อสิ่งพิมพ์อื่นๆ นอกจากนี้ยังได้ศึกษาจากเอกสารพบว่า ข้อมูลส่วนใหญ่นำเสนอภาพสถานที่โฮมสเตย์ แผนที่เดินทาง กิจกรรมท่องเที่ยว โฮมสเตย์ อาหารพื้นบ้าน ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี สินค้าท้องถิ่น โปรแกรมการท่องเที่ยว ราคาที่พัก ราคากิจกรรม ข้อมูลการขอรับการประเมินป้ายมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ข่าวสารโฮมสเตย์ไทย

รวีวรรณ พวงสอนและคณะ (2554: 76) ได้ศึกษาศักยภาพด้านที่พักโฮมสเตย์เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวตามมาตรฐานสากลจากความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวในเขตเทศบาลเมืองคลองแห พบว่า ในด้านส่งเสริมการตลาดนักท่องเที่ยวที่เข้าพักโฮมสเตย์ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โฮมสเตย์มากที่สุดรองลงมาคือการให้มีการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับโฮมสเตย์ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ชนัญญา ไตรวารี (2552) ได้พัฒนาระบบค้นหาโฮมสเตย์โดยใช้พีชชีลอจิกให้ตรงต่อความต้องการของผู้ใช้งานโดยใช้การหาเหตุผลโดยประมาณและพีชชีลอจิกในการจัดเก็บฐานข้อมูลรวมทั้งการดึงข้อมูล ซึ่งตัวแปรอินพุตที่ใช้คือ ราคาและจำนวนสิ่งอำนวยความสะดวกของโฮมสเตย์ที่ผู้ใช้งานต้องการตัวแปรอินพุตที่ใช้คือ ราคา และจำนวนสิ่งอำนวยความสะดวกของโฮมสเตย์ที่ผู้ใช้งานต้องการโดยประมาณ ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้คือสมาชิกของโฮมสเตย์แต่ละแห่ง

ประมาน เทพสงเคราะห์ (2552: 5,7) ได้สร้างฐานข้อมูลและระบบสนับสนุนการตัดสินใจที่มีต่อการวางแผนท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน 5 จังหวัดภาคใต้ทำงานบนเว็บไซต์โดย

ประยุกต์ใช้แผนที่ของกูเกิ้ลทำให้สามารถดูฐานข้อมูลรายละเอียดท่องเที่ยวชุมชนทั้งหมด 62 ชุมชน กระจายอยู่ในจังหวัดสงขลา นครศรีธรรมราช พัทลุง สตูล และตรัง มีระบบสนับสนุนการตัดสินใจ เลือกแหล่งท่องเที่ยวชุมชนโดยสามารถเลือกเป็นรายจังหวัดเกี่ยวกับระบบสารสนเทศ ปก มาตรฐาน ชุมชน ศักยภาพชุมชน รูปแบบการท่องเที่ยว ทรัพยากรการท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวจะ แสดงผลการค้นตามเงื่อนไขที่ต้องการและดูรายละเอียดของแต่ละชุมชนได้ เครื่องมือสำหรับพัฒนา คือ ภาษาพีเอชพี (PHP Hypertext preprocessor) ระบบจัดการฐานข้อมูลมายเอสคิวแอล (MySQL) แผนที่กูเกิ้ลเป็นบริการของกูเกิ้ล โปรแกรมออกแบบเว็บไซต์ Macromedia Dreamweaver โปรแกรมสำหรับการออกแบบกราฟิก Adobe Photoshop CS2

ธงไชย สุรินทร์วรังกูร (2551: 38-48) ได้ศึกษาแนวทางเพื่อพัฒนาการประยุกต์ใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับธุรกิจการโรงแรมและการท่องเที่ยว พบพฤติกรรมนักท่องเที่ยวมีการ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการหาข้อมูลโรงแรมที่พักถึงร้อยละ 72.2 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยมีเลือกใช้การหาข้อมูลและการสำรองห้องพักผ่านช่องทางเว็บไซต์มากที่สุดร้อยละ 73.0 ซึ่ง วัตถุประสงค์ในการหาข้อมูลเพื่อหาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับโรงแรมร้อยละ 59.8 และสำรองห้องพัก ร้อยละ 53.4 และเมื่อดูวิธีการสำรองห้องพักโรงแรมพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่สำรองห้องพักกับ เว็บไซต์โดยตรงมากที่สุดร้อยละ 61.8 รองลงมาเป็นการสำรองห้องพักผ่านเว็บไซต์ของบริษัททัวร์ ร้อยละ 38.2 และจากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับการ โรงแรมและการท่องเที่ยวพบว่า นักท่องเที่ยวคำนึงถึงปัจจัยด้านข้อมูลในระดับมากซึ่งได้แก่ ความ สะดวกรวดเร็ว การใช้งานง่าย ความถูกต้องเชื่อถือได้และความสมบูรณ์ของข้อมูล

กรอบแนวคิดของงานวิจัย

กระแสการเดินทางท่องเที่ยวแบบเชิงอนุรักษ์เริ่มมีมากขึ้นทั้งนี้เพราะนักท่องเที่ยวเริ่มให้ความสนใจในธรรมชาติ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมถึงนโยบายของประเทศในการผลักดันให้นักท่องเที่ยวได้ท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์เพื่อสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวสู่ชุมชนเพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตามชุมชนยังไม่สามารถเผยแพร่ข้อมูลโฮมสเตย์เพื่อประชาสัมพันธ์ให้กับนักท่องเที่ยว ในขณะที่นักท่องเที่ยวสมัยใหม่ต้องการตรวจสอบห้องพัก สถานที่พัก รวมถึงข้อมูลการให้บริการต่างๆ และกิจกรรมของชุมชนเพื่อใช้ประกอบในการตัดสินใจของนักท่องเที่ยว ผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ต การพัฒนาระบบสารสนเทศของบ้านพักและประชาสัมพันธ์ข้อมูลโฮมสเตย์ในรูปแบบเว็บไซต์ จึงเป็นการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของโฮมสเตย์ เพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการโฮมสเตย์ของชุมชนแบบเชิงรุก เพื่อช่วยขับเคลื่อนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวชุมชน เพื่อนำชุมชนท้องถิ่นสู่สากล โดยใช้เทคนิคการทำงานของระบบสารสนเทศแบบ Web Based Application กล่าวคือระบบสารสนเทศมีลักษณะเป็นเว็บเพจที่ทำงานร่วมกับข้อมูล การทำงานทุกอย่างสามารถทำงานได้ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อให้ง่ายและสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลจากอุปกรณ์ต่างๆ และเป็นรูปแบบที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน การพัฒนาระบบสารสนเทศได้ประยุกต์ใช้กระบวนการพัฒนามตามวงจรชีวิตการพัฒนาระบบ (System Development Life Cycle: SDLC) ประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินงาน 4 ขั้นตอนได้แก่ 1) การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น 2) การวิเคราะห์และออกแบบ 3) การพัฒนาระบบ และ 4) การนำไปทดลองใช้และการประเมินผลสำหรับข้อมูลใช้โปรแกรมจัดการฐานข้อมูลของบริษัทไมโครซอฟต์ชื่อ Microsoft SQL Server version 8.0 และเพื่อรองรับการทำงานในอนาคต จึงเลือกใช้เทคโนโลยี .NET และโปรแกรมเขียนโค้ดเว็บเพจด้วยภาษาสคริปต์ VB ASP.NET ทำงานในระบบแบบ Client/Server โดยให้ชุมชนโฮมสเตย์สามารถบันทึกข้อมูลโฮมสเตย์ลงในฐานข้อมูลได้ด้วยตนเอง ภายใต้การทำงานของระบบสารสนเทศนี้ และนักท่องเที่ยวสามารถเรียกดูข้อมูลโฮมสเตย์จากอินเทอร์เน็ตตามที่ได้ถูกบันทึกไว้แล้วในฐานข้อมูล

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของ โสมสเคย์ เป็นงานวิจัยแบบ วิจัยและพัฒนา (Research & Development: R&D) เพื่อให้ได้ระบบ สารสนเทศสำหรับการจองโสมสเคย์และการประชาสัมพันธ์โสมสเคย์ โดยมีการดำเนินงานตาม กรอบแนวคิด วงจรการพัฒนา (System Development Life Cycle: SDLC) ประกอบด้วย การดำเนินงาน 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น 2) การวิเคราะห์และออกแบบ 3) พัฒนา ระบบ และ 4) การนำไปทดลองใช้และการประเมินผล ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น

การศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเป็นการศึกษาข้อมูลของโสมสเคย์ในจังหวัดภาคเหนือตอนบน ทั้งหมด 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดลำปาง จังหวัดลำพูน จังหวัดแพร่ จังหวัดน่าน และจังหวัดแม่ฮ่องสอน รวมจำนวนโสมสเคย์ทั้งหมด 36 แห่ง (กรมการท่องเที่ยว, 2554) ดังรายชื่อดังนี้

จังหวัดเชียงราย จำนวน 8 แห่ง

1. บ้านอาผาพัฒนา
2. แม่สะลองโสมสเคย์
3. อังหล่ออาป่า
4. ลาหู่ไทระเบิดโสมสเคย์
5. ศูนย์วัฒนธรรมโสมสเคย์บ้านจะก่อ
6. อาข่าฮิลล์เฮ้าส์โสมสเคย์
7. บ้านจะบูนี
8. บ้านท่าขันทอง

จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 9 แห่ง

1. โสมสเคย์บ้านแม่กำปอง
2. โสมสเคย์บ้านปางแดงใน
3. โสมสเคย์บ้านผานกกก
4. โสมสเคย์บ้านสบวิน
5. ชมรมเชิงนิเวศบ้านโป่ง

6. คอยปู่หมื่นโฮมสเคย์
7. บ้านเมืองกิดโฮมสเคย์
8. บ้านแม่กลางหลวง
9. โฮมสเคย์สันทราย

จังหวัดน่าน จำนวน 3 แห่ง

1. โฮมสเคย์บ้านดอนมูล
2. โฮมสเคย์บ้านหาดผาขน
3. ศิลาเพชรโฮมสเคย์

จังหวัดพะเยา จำนวน 4 แห่ง

1. โฮมสเคย์บ้านฮวกแห่งทุ่งผาหม่น
2. โฮมสเคย์ผลิตภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สบขาวสันป่าม่วง
3. โฮมสเคย์หุบเขาแห่งมิตรสหาย
4. โฮมสเคย์อีสานล้านนา

จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 6 แห่ง

1. กลุ่มท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยชุมชนบ้านห้วยฮี้
2. กลุ่มท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนบ้านจาโป่
3. กลุ่มท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนบ้านแม่ละนา
4. กลุ่มท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนบ้านห้วยตองก่อ
5. โฮมสเคย์บ้านเมืองปอน
6. โฮมสเคย์บ้านห้วยห้อม

จังหวัดลำปาง จำนวน 4 แห่ง

1. บ้านสามขาโฮมสเคย์
2. โฮมสเคย์ชุมชนวอแก้ว
3. โฮมสเคย์บ้านเมะหลวง
4. โฮมสเคย์บ้านแม่แจ่ม

จังหวัดลำพูน จำนวน 1 แห่ง

1. โฮมสเคย์บ้านห้วยทรายขาว

การรวบรวมข้อมูลใช้การรวบรวมข้อมูลทั้งโดยวิธีข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) สำหรับการศึกษาข้อมูลปฐมภูมิผู้วิจัยได้เข้าไปศึกษาในพื้นที่ชุมชนทั้งที่เป็นชุมชนโฮมสเตย์ที่ได้มาตรฐานและกำลังอยู่ในระหว่างการเสนอขอมาตรฐาน โดยเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ การสัมภาษณ์คณะกรรมการโฮมสเตย์ หรือผู้แทนที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการโฮมสเตย์ของชุมชน และการสังเกตในระหว่างการเข้าศึกษาในพื้นที่เพื่อให้เห็นสภาพจริงของการให้บริการโฮมสเตย์ของชุมชน รวมทั้งหมด 9 ชุมชน ชุมชนโฮมสเตย์ที่เหลือใช้การสนทนาทางโทรศัพท์เพื่อสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม ชุมชนที่ได้เข้าศึกษาในพื้นที่ทั้ง 9 แห่งได้แก่

1. โฮมสเตย์บ้านห้วยทรายขาว อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน
2. บ้านท่ากูโฮมสเตย์ อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน
3. บ้านหัวทุ่งโฮมสเตย์ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่
4. ชมรมเชิงนิเวศบ้านโป่ง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
5. โฮมสเตย์สันทราย อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
6. โฮมสเตย์บ้านเมะหลวง อำเภอแม่เมะ จังหวัดลำปาง
7. โฮมสเตย์ชุมชนวอแก้ว อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง
8. โฮมสเตย์บ้านรวมมิตร อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย
9. โฮมสเตย์บ้านดอนมูล อำเภอท่าม่วง จังหวัดน่าน

สำหรับการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ นั้นใช้การศึกษาจากเอกสารสิ่งพิมพ์ ทั้งที่มีอยู่ในอินเทอร์เน็ต และอื่นๆ

3.2 การวิเคราะห์ และออกแบบระบบ

การพัฒนาสารสนเทศเพื่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของโฮมสเตย์ เพื่อใช้เป็นสารสนเทศสำหรับการประชาสัมพันธ์โฮมสเตย์และการจองบ้านโฮมสเตย์ของนักท่องเที่ยว โดยเรียกชื่อระบบสารสนเทศว่า “ระบบสารสนเทศจองบ้านพักโฮมสเตย์ (Home Stay Reservation System)” ประกอบด้วยระบบย่อย 3 ระบบ คือ 1) ระบบการจัดการข้อมูลสำหรับผู้ดูแลระบบ 2) ระบบการบันทึกข้อมูลสำหรับชุมชน และ 3) ระบบการแสดงผลสำหรับนักท่องเที่ยวและบุคคลทั่วไป พอสรุปได้ดังนี้

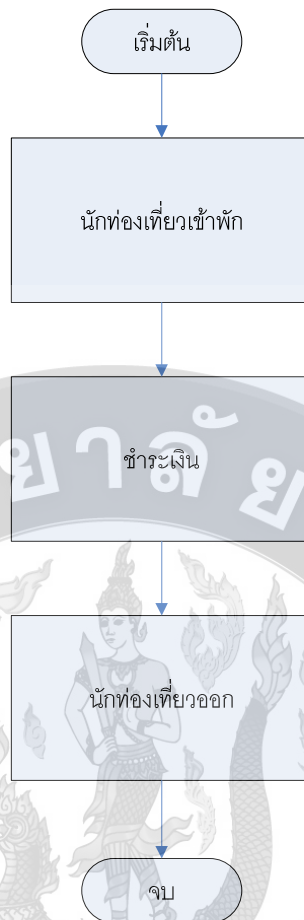
3.2.1 ระบบงานเดิม

3.2.1.1 ลักษณะงานเดิม

ชุมชนโฮมสเตย์จะมีคณะกรรมการของชุมชนเป็นผู้ดำเนินงาน ซึ่งจะมีประธานกรรมการเป็นผู้ดำเนินงาน หรือมอบหมายของชุมชนซึ่งมักจะเป็นผู้ที่มีความรู้ด้านไอทีเป็นผู้ดำเนินงานติดต่อประสานงานเกี่ยวกับการเข้าพักของนักท่องเที่ยว อย่างไรก็ตามพบว่า คณะกรรมการส่วนใหญ่มีอายุมาก ไม่มีความรู้ด้านไอที ดังนั้นการดำเนินงานโฮมสเตย์ทั้งหมดจะอยู่ภายใต้การบริหารจัดการของผู้ที่ได้รับมอบหมายบริหารจัดการตามความเหมาะสม ชุมชนบางชุมชนจะมีตัวแทนที่มีความรู้มากเนื่องจากที่การแต่งงานกับชาวต่างประเทศ ก็สามารถประชาสัมพันธ์ข้อมูลโฮมสเตย์ของชุมชนผ่านสื่อสมัยใหม่เช่น เว็บไซต์ เฟสบุ๊คส์ แต่บางชุมชนซึ่งเป็นชุมชนที่มีจำนวนมากกว่า มีตัวแทนที่ยังไม่มีความรู้ด้านไอทีมากนัก จะใช้การติดต่อสื่อสาร 3 ทางคือ การใช้โทรศัพท์มือถือ โทรสาร และอีเมล อย่างไรก็ตาม ข้อมูลของโฮมสเตย์ที่ได้มาตรฐานจะมีการประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์ชื่อ <http://www.homestaythai.net/> ซึ่งพัฒนาโดย กรรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ชุมชนจึงมีข้อมูลเพื่อการประชาสัมพันธ์แล้วจากเว็บไซต์ ดังนั้นกระบวนการจองโฮมสเตย์เดิมจะเริ่มจากนักท่องเที่ยวจะสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต หรือสื่อสิ่งพิมพ์ แล้วจึงติดต่อกลับไปที่ชุมชนซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นทางโทรศัพท์เพื่อความแน่นอน หรือทางอีเมล หากติดต่อไม่ได้ทำให้ชุมชนขาดโอกาสรับนักท่องเที่ยวเข้าพัก เมื่อมีการติดต่อและตกลงเข้าพัก นักท่องเที่ยวจะจ่ายเงินให้กับชุมชน และชุมชนจะเตรียมบ้านพักให้กับนักท่องเที่ยว

ภาพที่ 15 ระบบงานเดิมของการจองและเข้าโสมสค์

ภาพที่ 16 ระบบงานเดิมของการออกโฮมสเตย์

3.2.1.2 ปัญหาของการทำงานในระบบเดิม

จากการศึกษาการทำงานในระบบเดิมในพื้นที่ชุมชนโฮมสเตย์ พบว่ามีปัญหาหลายประการพอสรุปได้ดังนี้

1) การจอง โดยการจองของนักท่องเที่ยวมักจะใช้โทรศัพท์มือถือ หรือ อีเมล ซึ่งบางครั้งในชุมชนไม่มีสัญญาณโทรศัพท์ หรือมีสัญญาณเฉพาะเครือข่ายบางเครือข่ายเช่น ทรูมูฟ ดีเทค หรือ เอไอเอส เป็นต้น ทำให้บางครั้งนักท่องเที่ยวไม่สามารถติดต่อได้ผ่านช่องทางทั้ง โทรศัพท์มือถือ หรือ อีเมล ซึ่งหากเป็นอีเมลชุมชนต้องเปิดตรวจสอบตลอดทำให้เกิดความล่าช้าในการทำงานจริง

2) ชุมชนไม่มีความรู้ด้านไอที ชุมชนโดยส่วนใหญ่ขาดความรู้ทางด้านไอที ดังนั้นในชุมชนจะมีตัวแทนหรือผู้ที่ทำหน้าที่ประสานงานกับนักท่องเที่ยวที่สามารถใช้อุปกรณ์ไอที เช่นคอมพิวเตอร์สำหรับการติดต่ออีเมล เป็นต้น

3) ชุมชนขาดงบประมาณในการประชาสัมพันธ์ ในบางชุมชนมีการใช้สื่อออนไลน์ด้วยตนเองนอกเหนือจากที่กรรมการท่องเที่ยวได้จัดทำไว้ให้ จากการใช้เว็บไซต์ของชุมชน

เอง และ เฟสบุ๊ค ซึ่งในบางครั้งชุมชนต้องใช้งบประมาณในการจัดทำเว็บไซต์ และงบประมาณในการฝากข้อมูลในเครื่องแม่ข่ายอินเทอร์เน็ตซึ่งบางชุมชนไม่สามารถทำได้เนื่องจากไม่มีงบประมาณ

4) การปรับปรุงข้อมูล ข้อมูลที่มีการจัดทำไว้ในเว็บไซต์ของกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นข้อมูลที่ถูกบันทึกลงในเว็บไซต์ที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงข้อมูลได้เอง ซึ่งในบางครั้งชุมชนต้องการปรับปรุงข้อมูลในสภาพจริงเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เห็นข้อมูลที่ปัจจุบันจะไม่สามารถทำได้ด้วยตนเอง หรือไม่ทราบว่าจะต้องทำอย่างไรในการปรับเปลี่ยนข้อมูลดังกล่าว

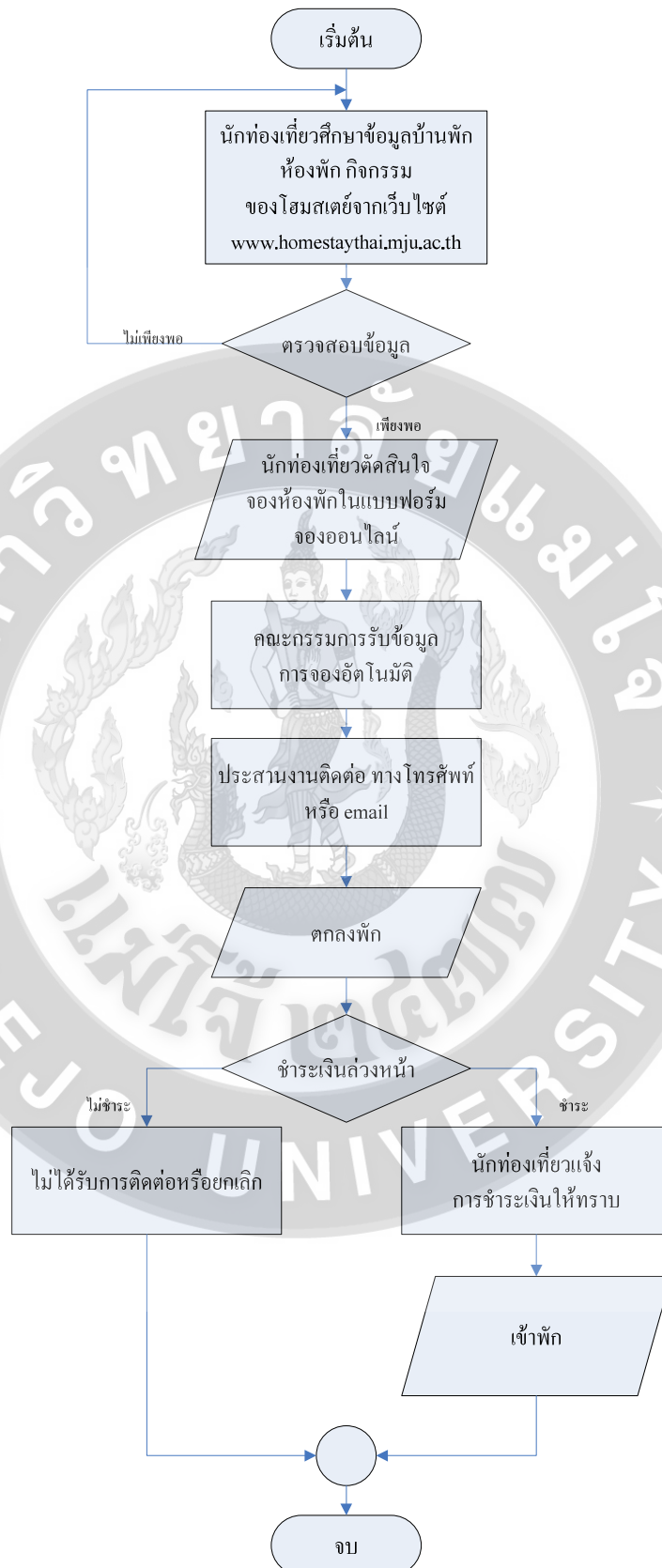
3.2.1.3 ข้อเสนอแนะ

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมาแล้ว จึงควรมีการพัฒนาสารสนเทศสำหรับการประชาสัมพันธ์โฮมสเตย์ที่ชุมชนสามารถปรับปรุงข้อมูลได้เอง อย่างง่ายที่สุดเพื่อให้เยาวชนซึ่งมีอยู่แล้วในชุมชนทุกชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมและถ่ายทอดกิจกรรมจากรุ่นสู่รุ่น ซึ่งเยาวชนเหล่านี้มีความรู้ด้านเทคโนโลยีอยู่แล้ว โดยระบบที่พัฒนาขึ้นมาจะมีระบบจองเพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถตรวจสอบข้อมูลได้อย่างครบถ้วน เมื่อพอใจในข้อมูลแล้วจึงจองโฮมสเตย์โดยระบบจองต้องสามารถส่งข้อมูลแจ้งไปยังอีเมลล์อัตโนมัติ หากชุมชนมีการนำโทรศัพท์แบบสมาร์ตโฟนมาใช้จะทำให้ได้รับข้อมูลแบบทันที (Real time)

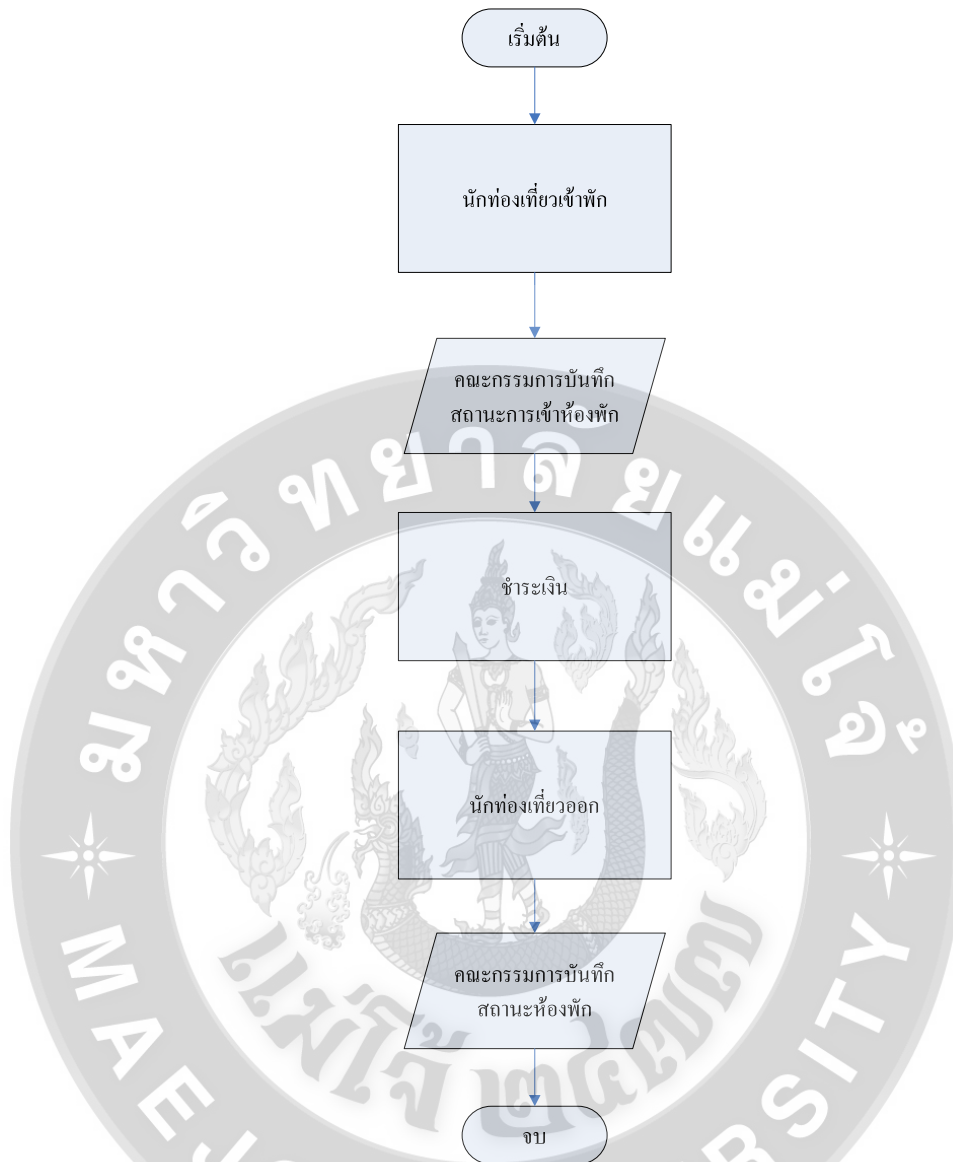
3.2.2 ระบบงานใหม่

3.2.2.1 ลักษณะงานใหม่

การพัฒนาสารสนเทศการจองโฮมสเตย์ทำให้ชุมชนมีเว็บไซต์เฉพาะที่รวบรวมข้อมูลที่เหมาะสมสำหรับการประชาสัมพันธ์โฮมสเตย์เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เลือกดูข้อมูลที่น่าสนใจ จนเกิดความพึงพอใจที่สามารถตัดสินใจพักและเมื่อตัดสินใจก็สามารถจองโฮมสเตย์ได้ทันที เมื่อได้บันทึกความต้องการลงในแบบฟอร์มการจองและยืนยันการจองแล้ว ระบบจึงส่งข้อมูลการจองไปให้กับชุมชนด้วยอีเมลล์ผ่านโทรศัพท์มือถืออัตโนมัติทันที ทำให้ชุมชนได้รับข้อมูลการจองจากนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

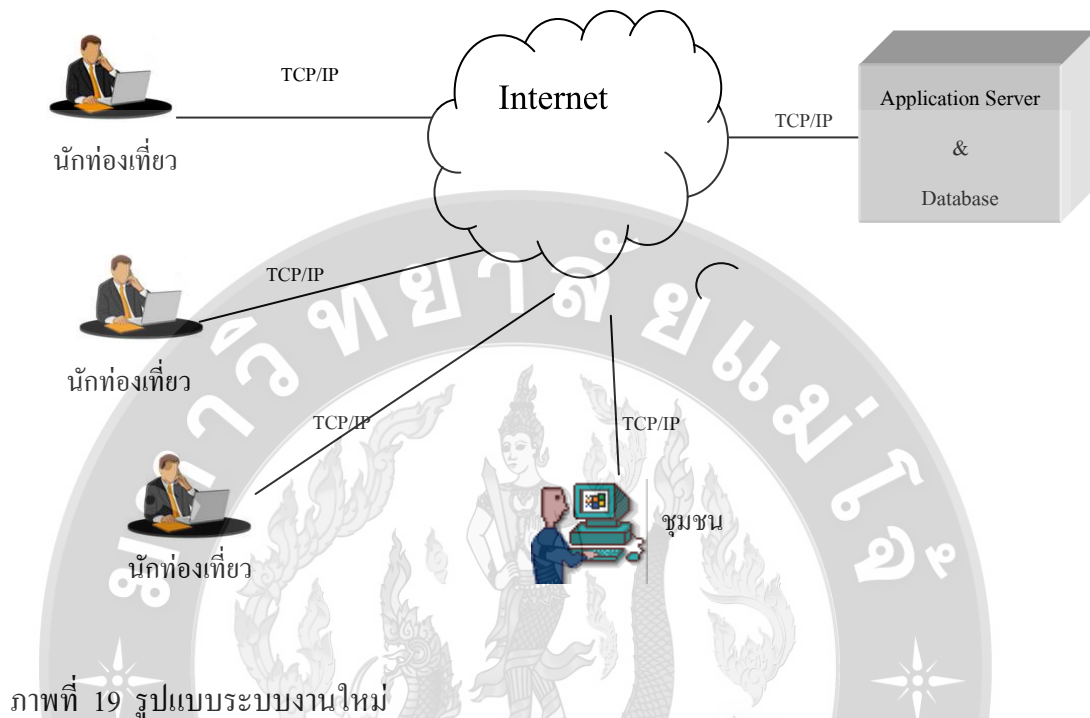
ภาพที่ 17 ระบบงานใหม่การจองและเข้าพักโฮมสเตย์

ภาพที่ 18 ระบบงานใหม่ของการออกโฮมสเตย์ของนักท่องเที่ยว

3.2.2.2 รูปแบบของระบบงานใหม่

รูปแบบของระบบงานใหม่เป็นการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อเก็บข้อมูลโฮมสเตย์ทั้งข้อความ ภาพ ในรูปแบบฐานข้อมูลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในลักษณะเว็บไซต์ ด้วยเทคนิค ASP.NET ซึ่งลักษณะการทำงานส่วนอินพุตชุมชนสามารถบันทึกข้อมูลโฮมสเตย์เข้าสู่ระบบในเรื่องต่างๆ ระบบจะทำการประมวลผลเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ดูเรื่องต่างๆ ตามที่นักท่องเที่ยวต้องการ นอกจากนี้ยังสามารถค้นหา และจัดหมวดหมู่โฮมสเตย์ได้ตามต้องการ

3.2.2.3 เปรียบเทียบระบบงานเดิม กับระบบงานใหม่

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบระบบงานเดิม กับระบบงานใหม่

ระบบงานเดิม	ระบบงานใหม่
1. ชุมชนไม่มีเว็บไซต์เฉพาะสำหรับการประชาสัมพันธ์ข้อมูลโฮมสเตย์ต้องใช้บริการอื่นๆ ซึ่งจะทำให้เฉพาะบางชุมชนเท่านั้น	1. ชุมชนมีเว็บไซต์เฉพาะสำหรับการประชาสัมพันธ์ข้อมูลโฮมสเตย์
2. ชุมชนไม่สามารถปรับปรุงข้อมูลได้ด้วยตนเองจากเว็บไซต์ที่ให้บริการของกรมการท่องเที่ยว	2. ชุมชนสามารถปรับปรุงข้อมูลได้ด้วยตนเอง
3. ชุมชนติดต่อการจองของนักท่องเที่ยวทางโทรศัพท์ หรือ อีเมลซึ่งบางครั้งไม่สามารถ	3. มีระบบจองสำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการเข้าพักในเว็บไซต์
	4. ข้อมูลการจองสามารถส่งไปยังชุมชนทันทีแบบอัตโนมัติ
	5. ชุมชนสามารถตรวจสอบการจอง

 ติดต่อกับ

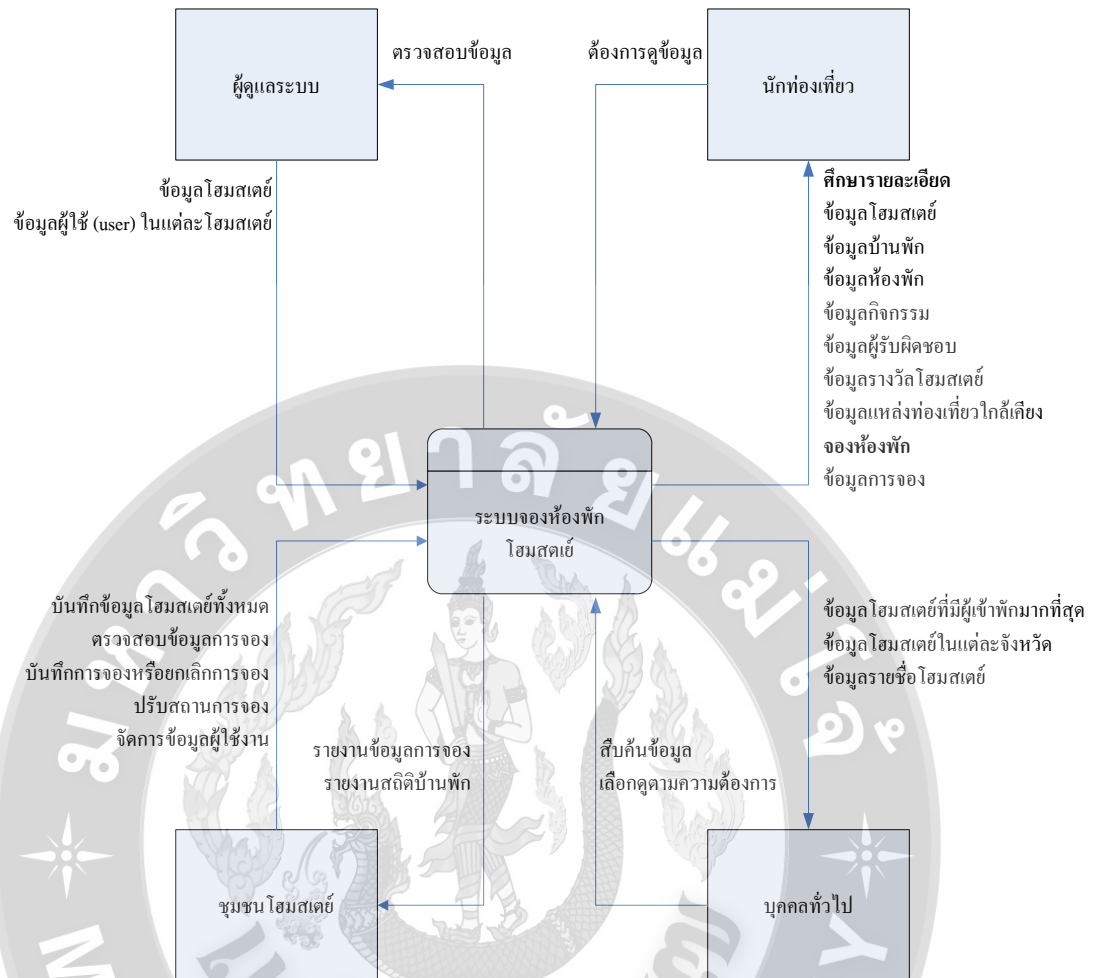
ห้องพักจากระบบ และสามารถบันทึก

ข้อมูลการจองทำให้สามารถใช้

ตรวจสอบย้อนหลังได้

3.2.3 Context Diagram สำหรับระบบงานใหม่

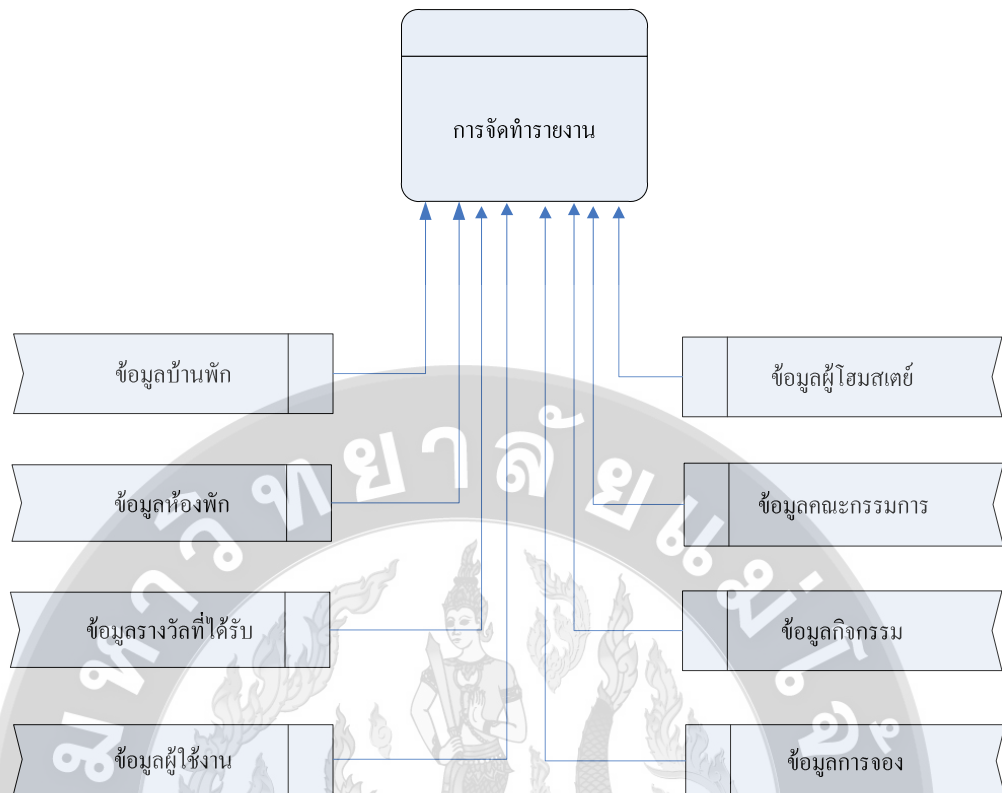
ระบบใหม่ที่ได้พัฒนาเกี่ยวข้องกับบุคคล 4 กลุ่มด้วยกันคือ ผู้ดูแลระบบ ชุมชนโฮมสเตย์ นักท่องเที่ยว และบุคคลทั่วไป โดยผู้ดูแลระบบจะเป็นผู้ลงทะเบียนชุมชนโฮมสเตย์ให้กับระบบรวมถึงการกำหนดชื่อผู้ใช้งาน (user) ให้กับชุมชนแต่ละชุมชนเพื่อใช้ในการบันทึกข้อมูล เมื่อชุมชนได้รับชื่อผู้ใช้งานแล้วจึงเข้าไปบันทึกในระบบในด้านต่างๆ รวมถึงตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และภาพ นักท่องเที่ยว หรือบุคคลอื่นๆ ที่ต้องการดูข้อมูลโฮมสเตย์สามารถเปิดเว็บไซต์และเลือกดูข้อมูลตามความต้องการจนเกิดความมั่นใจและพอใจจึงจองโฮมสเตย์โดยระบบใหม่จะมีแบบฟอร์มการจองเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้บันทึกและยืนยันการจอง หลังจากนั้นระบบจะส่งผลการจองไปยังชุมชนผ่านอีเมลล์แบบอัตโนมัติทำให้ชุมชนสามารถรับข้อมูลการจองทันที

ภาพที่ 20 Context Diagram ของระบบงานใหม่

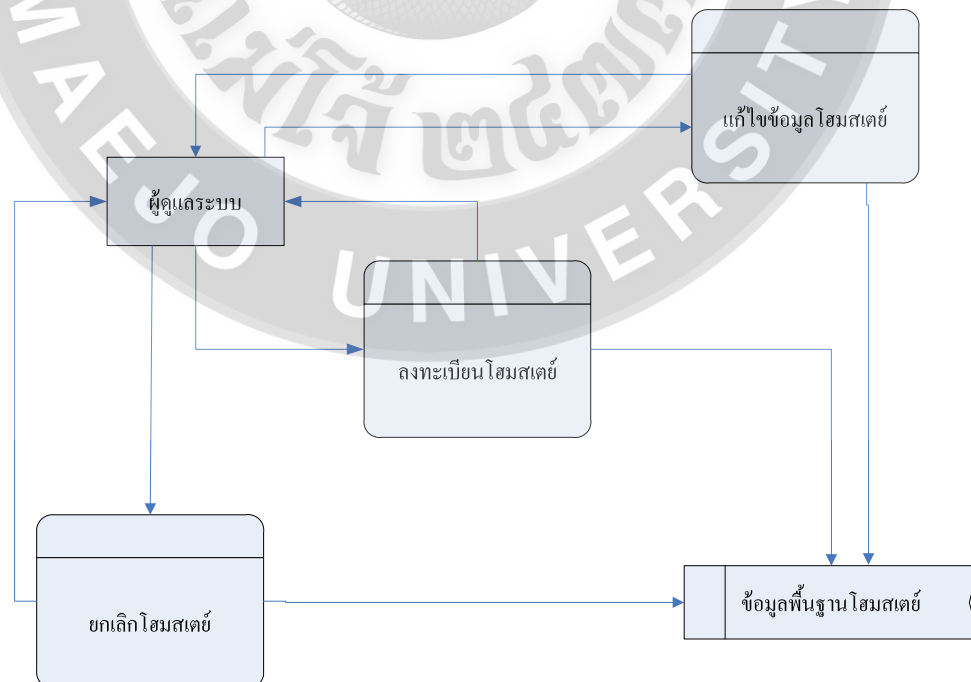
3.2.4 Data Flow Diagram สำหรับระบบงานใหม่

ภาพที่ 21 Data Flow Diagram ของระบบงานใหม่

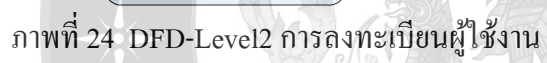

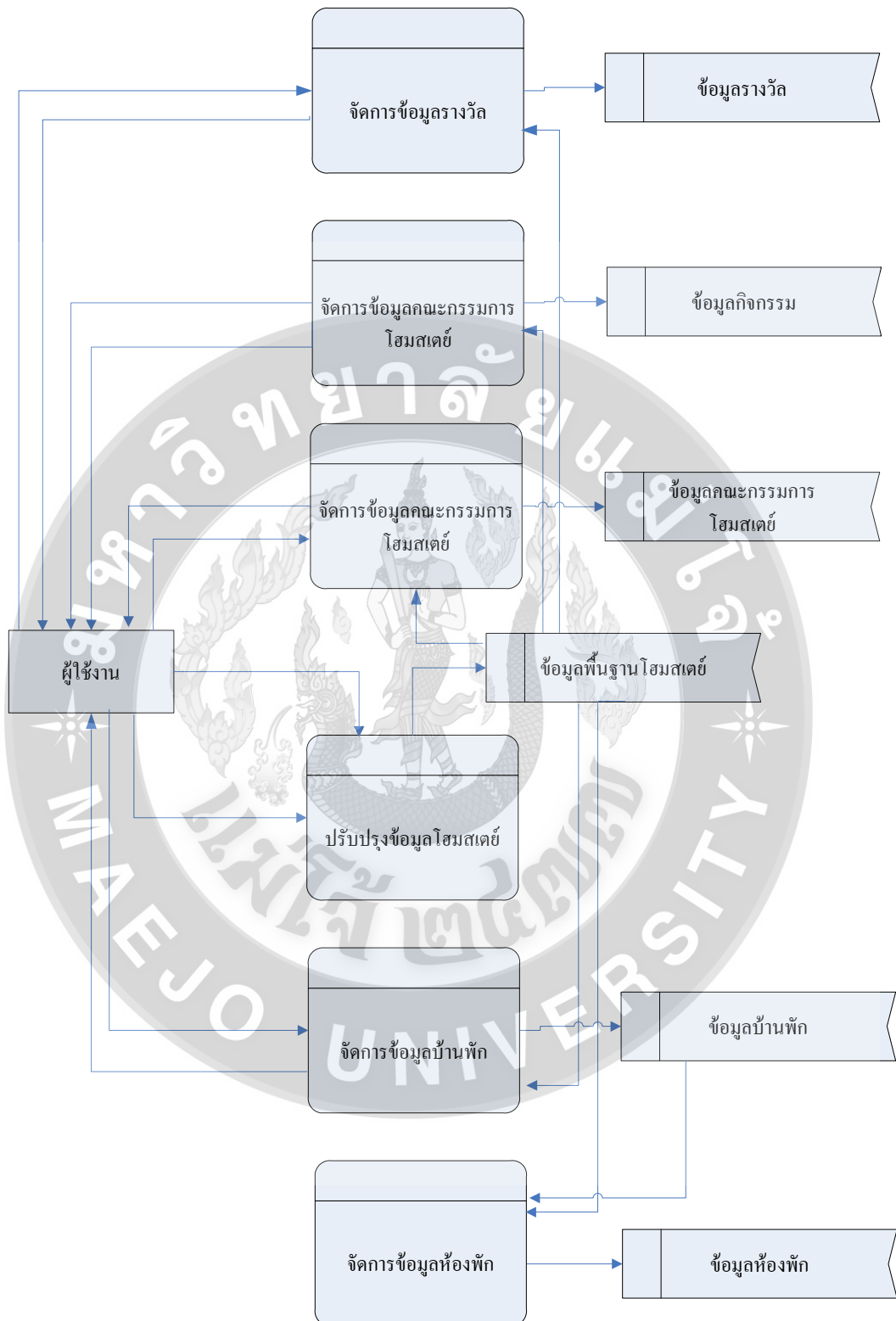
ภาพที่ 22 Data Flow Diagram ของระบบงานใหม่ (ต่อ)

3.2.5 Data Flow Diagram Level สำหรับระบบงานใหม่

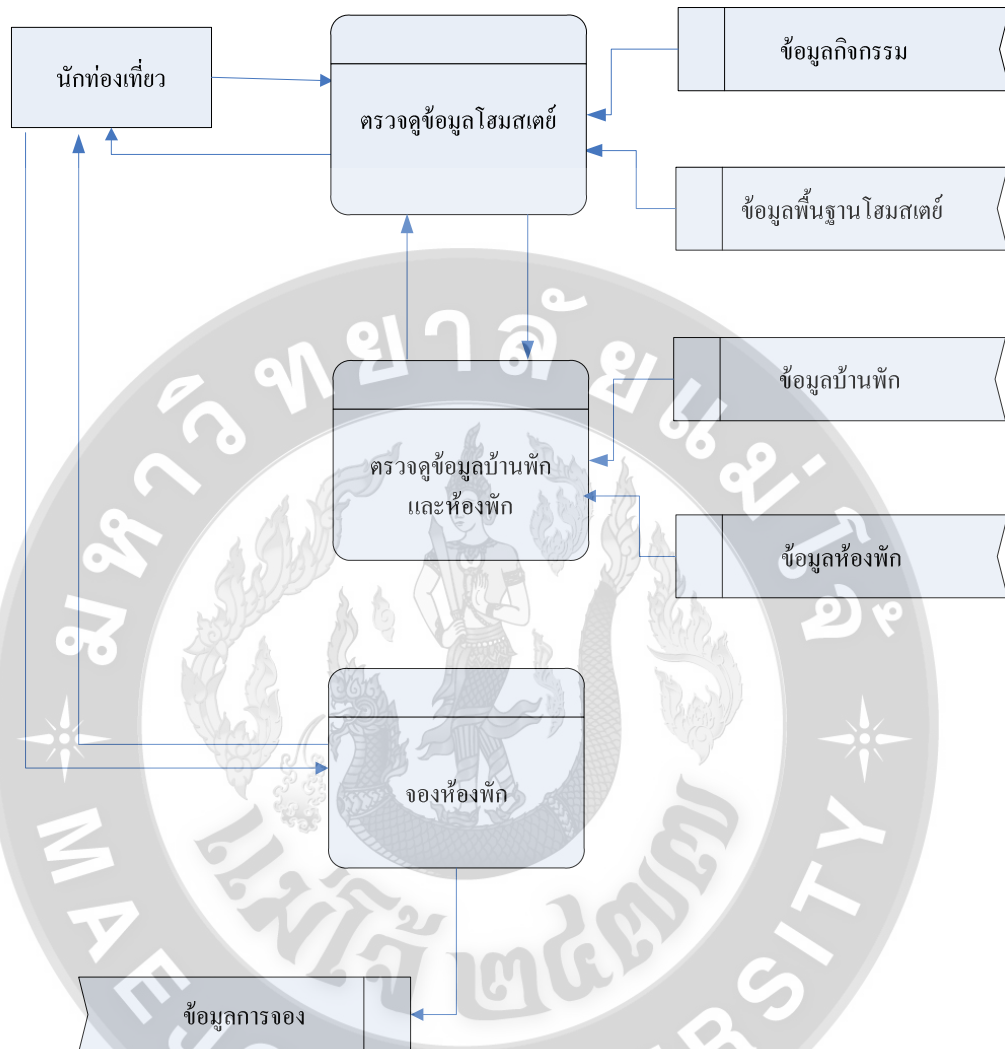

ภาพที่ 23 DFD-Level2 การลงทะเบียนโฮมสเตย์

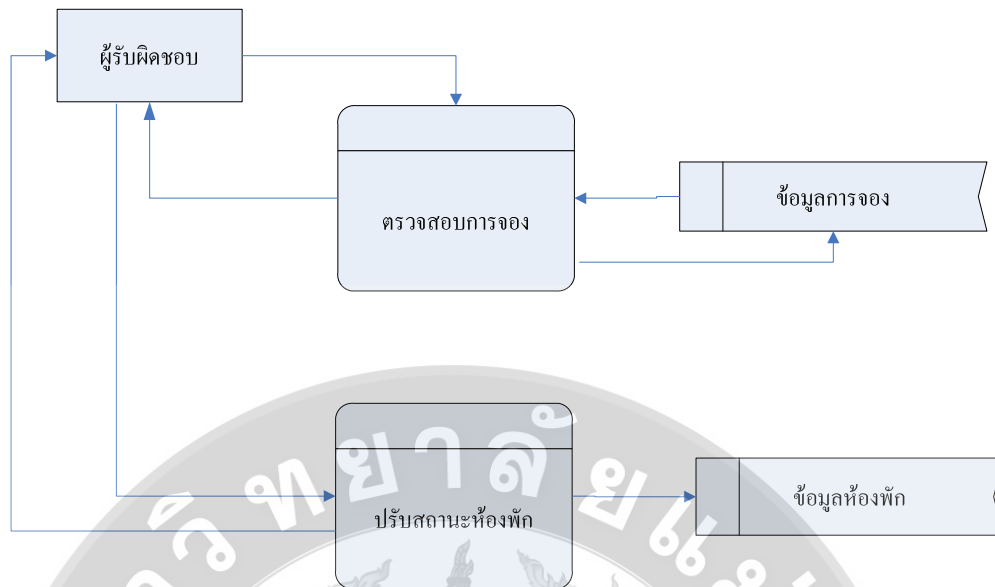

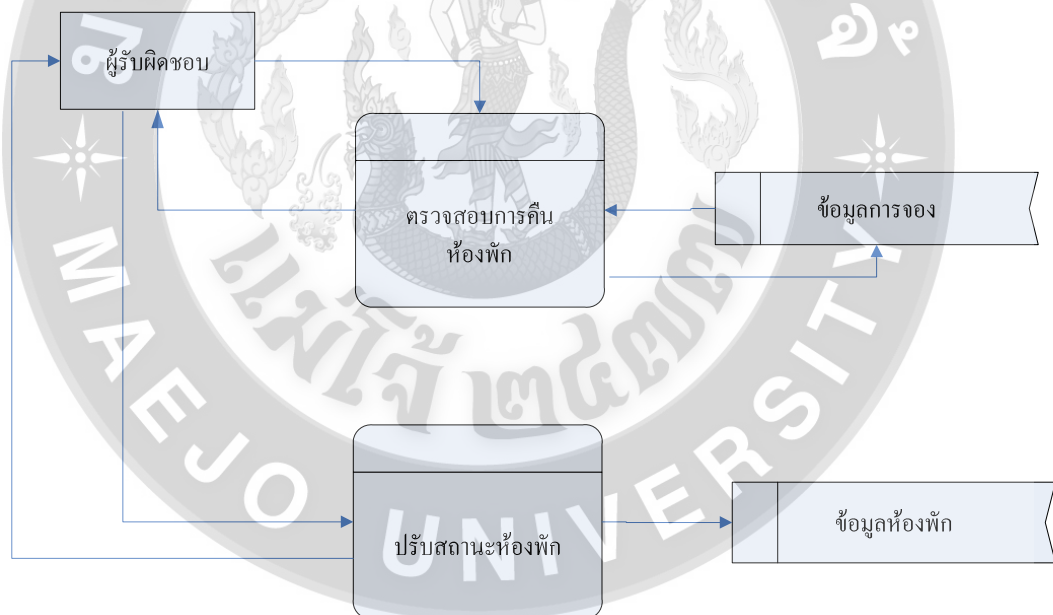
ภาพที่ 25 DFD-Level2 การจัดการข้อมูลโสมสเด็จ

ภาพที่ 26 DFD-level 2 การจัดการจอง

ภาพที่ 27 DFD-level 2 การจัดการห้องพักและการเข้าพัก

ภาพที่ 28 DFD-level 2 การจัดการออกห้องพัก

3.2.6 ER-Diagram สำหรับระบบงานใหม่

ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสามารถแบ่งออกเป็น 7 กลุ่ม ได้แก่ ข้อมูลโสมสแตย์ ข้อมูลบ้านพัก ข้อมูลห้องพัก ข้อมูลกิจกรรมในชุมชน ข้อมูลการได้รับรางวัล ข้อมูลคณะกรรมการ และข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง มีรายละเอียดดังนี้

ข้อมูลโฮมสเตย์ ประกอบด้วย ชื่อโฮมสเตย์ภาษาไทย ชื่อโฮมสเตย์ภาษาอังกฤษ ชื่อผู้ติดต่อประสานงาน ที่อยู่ของโฮมสเตย์ประกอบด้วยข้อมูลบ้านเลขที่ ตำบล อำเภอ และจังหวัด จุดเด่นของโฮมสเตย์ รายละเอียดข้อมูลทั่วไปของโฮมสเตย์ หมายเลขโทรศัพท์ หมายเลขโทรสาร อีเมลแอดเดรส ประเภทของโฮมสเตย์ และรูปภาพของโฮมสเตย์

ข้อมูลบ้านพัก ประกอบด้วย ชื่อบ้านพัก ชื่อเจ้าของบ้าน ประเภทบ้านพัก รายละเอียดของบ้านพัก และรูปภาพบ้านพัก

ข้อมูลห้องพัก ประกอบด้วย ชื่อห้อง บ้านพัก ประเภทห้องพัก ราคาห้องพัก สิ่งอำนวยความสะดวกในห้องพัก รายละเอียดของห้องพัก สถานะห้องพักและรูปภาพห้องพัก

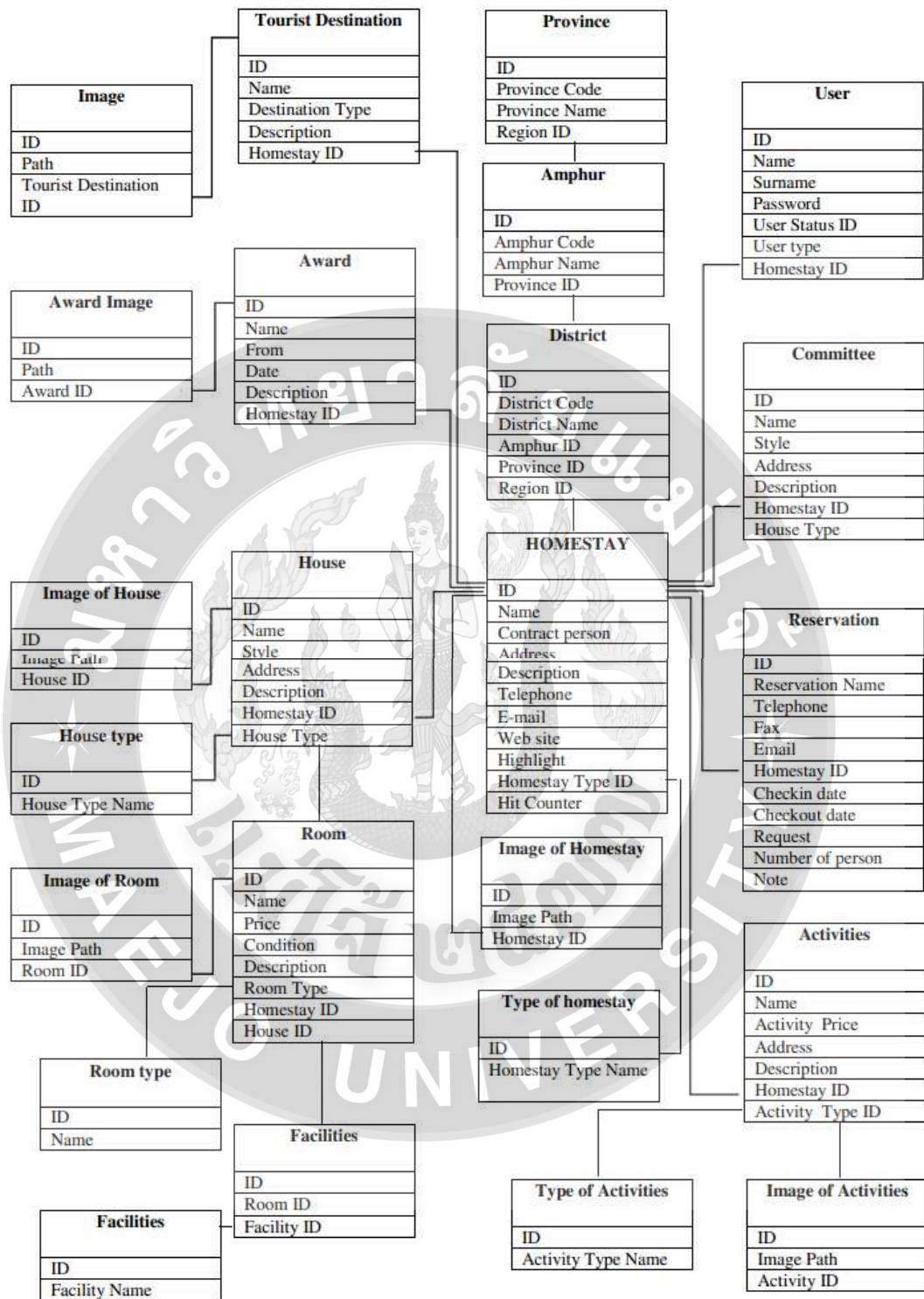
ข้อมูลกิจกรรมในโฮมสเตย์ ประกอบด้วย ชื่อกิจกรรม ประเภทกิจกรรม รายละเอียดกิจกรรม ราคาของกิจกรรม และรูปภาพกิจกรรม

ข้อมูลรางวัลที่ได้รับ ประกอบด้วย ชื่อรางวัล หน่วยงานที่ให้รางวัล วันที่ได้รับ รายละเอียดของรางวัล และรูปภาพรางวัล

ข้อมูลคณะกรรมการโฮมสเตย์ ประกอบด้วย ชื่อคณะกรรมการ ตำแหน่ง และรายละเอียดภาระหน้าที่หรืออื่นๆ

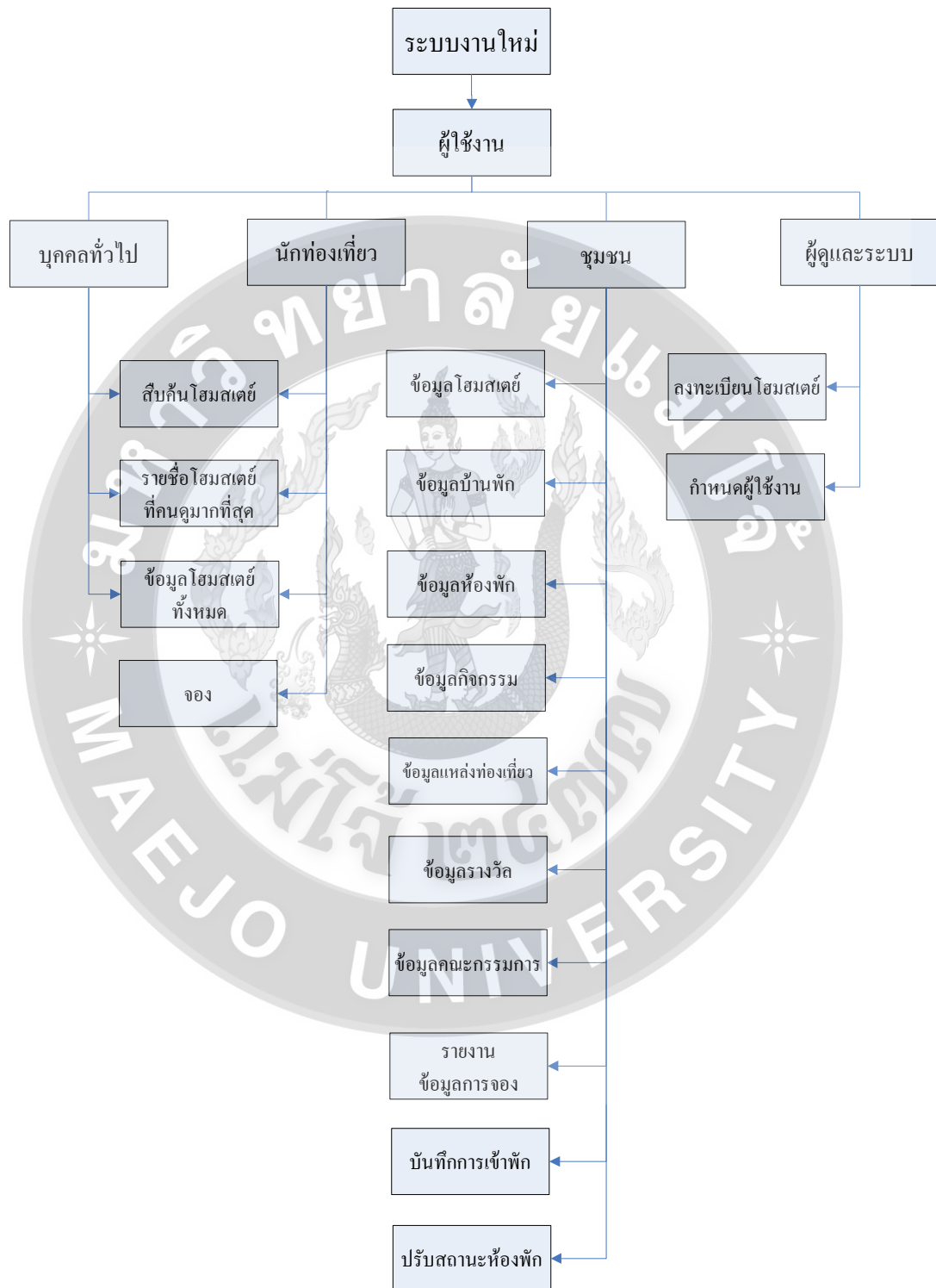
ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง ประกอบด้วย ชื่อสถานที่ท่องเที่ยว รายละเอียดประกอบประเภทแหล่งท่องเที่ยว และรูปภาพแหล่งท่องเที่ยว

ข้อมูลทั้งหมดใช้โปรแกรมจัดการฐานข้อมูล Microsoft SQL Server version 8.0 เป็นเครื่องมือในการจัดการข้อมูลและใช้ E-R Model เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ของข้อมูลทั้งหมดในระบบสารสนเทศของบ้านพักโฮมสเตย์

ภาพที่ 29 ER-Diagram ระบบสารสนเทศของบ้านพักโฮมสเตย์

3.2.7 การออกแบบโปรแกรม

ภาพที่ 30 การออกแบบโปรแกรมการทำงานระบบสารสนเทศของบ้านพักโฮมสเตย์

3.2.8 Data Dictionary สำหรับระบบงานใหม่

ตารางที่ 7 ฐานข้อมูลรายชื่อภาคในประเทศไทย (Geographic)

Column Name	Key	Data Type	Description
GEO_ID	PK	int	รหัสภูมิภาค
GEO_NAME		nvarchar(255)	ชื่อภูมิภาค

ตารางที่ 8 ฐานข้อมูลรายชื่อจังหวัด (Province)

Column Name	Key	Data Type	Description
PROVINCE_ID	PK	int	รหัสจังหวัด
PROVINCE_CODE		nvarchar(2)	รหัสเรียกจังหวัด
PROVINCE_NAME		nvarchar(150)	ชื่อจังหวัด
GEO_ID	FK	int	รหัสภูมิภาค

ตารางที่ 9 ฐานข้อมูลรายชื่ออำเภอ (Amphur)

Column Name	Key	Data Type	Description
AMPHUR_ID	PK	int	รหัสอำเภอ
AMPHUR_CODE		nvarchar(4)	รหัสเรียกอำเภอ
AMPHUR_NAME		nvarchar(150)	ชื่ออำเภอ
PROVINCE_ID	FK	int	รหัสจังหวัด
GEO_ID	FK	int	รหัสภูมิภาค

ตารางที่ 10 ฐานข้อมูลรายชื่อตำบล (District)

Column Name	Key	Data Type	Description
DISTRICT_ID	PK	int	รหัสตำบล
DISTRICT_CODE		nvarchar(6)	รหัสเรียกตำบล
DISTRICT_NAME		nvarchar(150)	ชื่อตำบล
AMPHUR_ID	FK	int	รหัสอำเภอ
PROVINCE_ID	FK	int	รหัสจังหวัด
GEO_ID	FK	int	รหัสภูมิภาค

ตารางที่ 11 ฐานข้อมูลของโฮมสเตย์ (Homestay)

Column Name	Key	Data Type	Description
homestayID	PK	int	รหัสโฮมสเตย์
homestayName		varchar(100)	ชื่อโฮมสเตย์ภาษาไทย
homestayNameEN		varchar(100)	ชื่อโฮมสเตย์ภาษาอังกฤษ
homestayOwner		varchar(100)	ชื่อเจ้าของ
address		varchar(150)	ที่อยู่
districtID	FK	int	รหัสตำบล
description		varchar(500)	รายละเอียดเพิ่มเติม
telephone		varchar(50)	เบอร์โทร
hitCounter		int	จำนวนเข้าชม
homestayTypeID	FK	tinyint	รหัสประเภทโฮมสเตย์

ตารางที่ 12 ฐานข้อมูลรูปภาพของโฮมสเตย์ (HomestayImg)

Column Name	Key	Data Type	Description
imgID	PK	int	รหัสรูปภาพโฮมสเตย์
imgPath		varchar(50)	ที่ตั้งรูปภาพ
homestayID	FK	int	รหัสโฮมสเตย์

ตารางที่ 13 ฐานข้อมูลประเภทโฮมสเตย์ (HomestayType)

Column Name	Key	Data Type	Description
homestayTypeID	PK	tinyint	รหัสประเภทโฮมสเตย์
homestayTypeName		varchar(50)	ชื่อประเภทโฮมสเตย์

ตารางที่ 14 ฐานข้อมูลบ้านพักในโฮมสเตย์ (House)

Column Name	Key	Data Type	Description
houseID	PK	int	รหัสบ้านพัก
houseName		varchar(50)	ชื่อบ้านพัก
houseTypeID	FK	tinyint	รหัสประเภทบ้านพัก
houseStyle		varchar(500)	ลักษณะบ้านพัก
description		varchar(500)	รายละเอียดเพิ่มเติม
homestayID		int	รหัสโฮมสเตย์

ตารางที่ 15 ฐานข้อมูลประเภทบ้านพักในโฮมสเตย์ (HouseType)

Column Name	Key	Data Type	Description
houseTypeID	PK	tinyint	รหัสประเภทบ้านพัก
houseTypeName		varchar(50)	ชื่อประเภทบ้านพัก

ตารางที่ 16 ฐานข้อมูลห้องพักในบ้านพักโฮมสเตย์ (Room)

Column Name	Key	Data Type	Description
roomID	PK	int	รหัสห้องพัก
roomName		varchar(50)	ชื่อห้องพัก
roomTypeID	FK	tinyint	รหัสประเภทห้องพัก
price		int	ราคา
condition		varchar(500)	เงื่อนไขเพิ่มเติม
description		varchar(500)	รายละเอียดเพิ่มเติม
houseID	FK	int	รหัสบ้านพัก
roomStatusID	FK	varchar(50)	รหัสสถานะห้องพัก

ตารางที่ 17 ฐานข้อมูลสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องพัก (RoomFacility)

Column Name	Key	Data Type	Description
roomID	PK	int	รหัสห้องพัก
facilityID	PK	tinyint	รหัสสิ่งอำนวยความสะดวก

ตารางที่ 18 ฐานข้อมูลประเภทสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องพักรีสตอร์ (Facility)

Column Name	Key	Data Type	Description
facilityID	PK	tinyint	รหัสสิ่งอำนวยความสะดวก
facilityName		varchar(50)	ชื่อสิ่งอำนวยความสะดวก

ตารางที่ 19 ฐานข้อมูลรูปภาพห้องพัก (RoomImg)

Column Name	Key	Data Type	Description
imgID	PK	int	รหัสรูปภาพห้องพัก
imgPath		varchar(50)	ที่ตั้งรูปภาพ
roomID	FK	int	รหัสห้องพัก

ตารางที่ 20 ฐานข้อมูลประเภทของห้อง (RoomType)

Column Name	Key	Data Type	Description
roomTypeID	PK	tinyint	รหัสประเภทห้องพัก
roomTypeName		varchar(50)	ชื่อประเภทห้องพัก

ตารางที่ 21 ฐานข้อมูลกิจกรรมในชุมชนโฮมสเตย์ (Activity)

Column Name	Key	Data Type	Description
activityID	PK	int	รหัสกิจกรรม
activityName		varchar(100)	ชื่อกิจกรรม
activityTypeID	FK	tinyint	รหัสประเภทกิจกรรม
description		varchar(500)	รายละเอียดกิจกรรม
activityFee		varchar(50)	ค่าใช้จ่ายกิจกรรม
homestayID	FK	int	รหัสโฮมสเตย์

ตารางที่ 22 ฐานข้อมูลรูปภาพของกิจกรรม (ActivityImg)

Column Name	Key	Data Type	Description
imgID	PK	int	รหัสรูปภาพกิจกรรม
imgPath		varchar(50)	ที่ตั้งรูปภาพ
activityID	FK	int	รหัสกิจกรรม

ตารางที่ 23 ฐานข้อมูลประเภทของกิจกรรม (ActivityType)

Column Name	Key	Data Type	Description
activityTypeID	PK	tinyint	รหัสประเภทกิจกรรม
activityTypeName		varchar(50)	ชื่อประเภทกิจกรรม

ตารางที่ 24 ฐานข้อมูลรางวัลที่โฮมสเตย์ได้รับ (Award)

Column Name	Key	Data Type	Description
awardID	PK	int	รหัสรางวัล
awardName		varchar(100)	ชื่อรางวัล
awardFrom		varchar(100)	ชื่อหน่วยงานที่มอบรางวัล
awardDate		datetime	วันที่ได้รับรางวัล
description		varchar(500)	รายละเอียดเพิ่มเติม
homestayID	FK	int	รหัสโฮมสเตย์

ตารางที่ 25 ฐานข้อมูลรูปภาพของรางวัลที่โฮมสเตย์ได้รับ (AwardImg)

Column Name	Key	Data Type	Description
imgID	PK	int	รหัสรูปภาพรางวัล
imgPath		varchar(50)	ที่ตั้งรูปภาพ
awardID	FK	int	รหัสรางวัล

ตารางที่ 26 ฐานข้อมูลคณะกรรมการโฮมสเตย์ (Committee)

Column Name	Key	Data Type	Description
committeeID	PK	int	รหัสกรรมการ
name		varchar(50)	ชื่อกรรมการ
surname		varchar(50)	นามสกุลกรรมการ
role		varchar(50)	หน้าที่กรรมการ
description		varchar(500)	รายละเอียดเพิ่มเติม
homestayID	FK	int	รหัสโฮมสเตย์

ตารางที่ 27 ฐานข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง (TravelPlace)

Column Name	Key	Data Type	Description
travelPlaceID	PK	int	รหัสแหล่งท่องเที่ยว
travelPlaceName		varchar(100)	ชื่อแหล่งท่องเที่ยว
description		varchar(500)	รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยว
homestayID	FK	int	รหัสโฮมสเตย์

ตารางที่ 28 ฐานข้อมูลรูปภาพของแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง (TravelPlaceImg)

Column Name	Key	Data Type	Description
imgID	PK	int	รหัสรูปภาพแหล่งท่องเที่ยว
imgPath		varchar(50)	ที่ตั้งรูปภาพ
travelPlaceID	FK	int	รหัสแหล่งท่องเที่ยว

ตารางที่ 29 ฐานข้อมูลการจองของนักท่องเที่ยว (Reserve)

Column Name	Key	Data Type	Description
reserveID	PK	int	รหัสรายการ
reserveName		varchar(50)	ชื่อผู้จอง
telephone		varchar(50)	เบอร์โทร
fax		varchar(50)	เบอร์แฟกซ์

email		varchar(50)	อีเมล
homestayID	FK	int	รหัสโฮมสเตย์
checkInDate		datetime	วันที่เข้าพัก
checkOutDate		datetime	วันที่กลับ
needMore		varchar(100)	ความต้องการเพิ่มเติม
person		tinyint	จำนวนผู้เข้าพัก
note		varchar(200)	บันทึกข้อความ
reserveStatusID	FK	tinyint	รหัสสถานะการจอง
createDateTime		datetime	วันที่ทำการจอง

ตารางที่ 30 ฐานข้อมูลผู้ใช้งานในระบบ (User)

Column Name	Key	Data Type	Description
userID	PK	int	รหัสผู้ใช้งานระบบ
name		varchar(50)	ชื่อ
surname		varchar(50)	นามสกุล
username		varchar(10)	ชื่อเข้าใช้งานระบบ
password		varchar(10)	รหัสผ่าน
userStatusID	FK	varchar(10)	รหัสสถานะผู้ใช้งานระบบ
userType		varchar(50)	ประเภทผู้ใช้งานระบบ
homestayID	FK	int	รหัสโฮมสเตย์

3.3 การพัฒนาระบบใหม่

การพัฒนาระบบสารสนเทศจองบ้านพักโฮมสเตย์ ผู้วิจัยใช้ระบบฐานข้อมูลของ ไมโครซอฟต์เอสคิวแอลเซิร์ฟเวอร์ (Microsoft SQL server version 8.0) ในการจัดการฐานข้อมูลที่ได้วิเคราะห์ไว้ ส่วนการพัฒนาในส่วนของผู้ใช้งานได้เขียนโปรแกรมในลักษณะ Web Application ด้วยภาษา ASP.NET, CSS และ JavaScript ที่สามารถเข้าถึงเว็บไซต์ได้ที่ <http://www.homestaythai.mju.ac.th> ทั้งนี้ได้ทำการทดสอบความถูกต้องในรูปแบบของภาษาและการประมวลผล โดยทดลองจากข้อมูลจริงตามขั้นตอนการทำงาน แล้วจึงทำคู่มือการใช้งานสำหรับผู้ใช้งานทั่วไป (User Manual) เพื่อให้กับเยาวชนในชุมชนโฮมสเตย์ต่อไป

3.4 การนำไปทดลองใช้และการประเมินผล

การนำไปทดลองใช้

การนำระบบงานใหม่ที่ได้พัฒนาแล้วไปใช้ประโยชน์จริงในชุมชนโฮมสเตย์ ผู้วิจัยได้ประสานงานคณะกรรมการโฮมสเตย์และเยาวชนในแต่ละโฮมสเตย์เพื่อนำเสนอแนวคิด และแนวทางในการทำงานของระบบงานใหม่ให้ชุมชนได้รับทราบ รวมถึงอบรมการบันทึกข้อมูลของเยาวชนในลักษณะการอบรมเป็นกลุ่มที่ละชุมชน รวมจำนวนชุมชนโฮมสเตย์ที่ได้รับการอบรมจำนวน 12 โฮมสเตย์มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 63 คน ดังนี้

ตารางที่ 31 รายชื่อโฮมสเตย์ที่ได้เข้าร่วมกิจกรรม

ที่	โฮมสเตย์	ที่อยู่	จำนวนผู้เข้าร่วม (คน)
1.	โฮมสเตย์บ้านหัวทุ่ง	อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่	6
2.	โฮมสเตย์บ้านเมืองก๊ิด	อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่	7
3.	โฮมสเตย์สันทราย	อ.สันทราย จ.เชียงใหม่	5
4.	โฮมสเตย์บ้านห้วยทรายขาว	อ.แม่ทา จ.ลำพูน	6
5.	แม่สลองโฮมสเตย์	อ.แม่ฟ้าหลวง จ.เชียงราย	6
6.	โฮมสเตย์บ้านแม่กำปอง	อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่	2
7.	โฮมสเตย์บ้านหนองอาบช้าง	อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่	3
8.	โฮมสเตย์บ้านสบวิน	อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่	5
9.	โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการ “โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการ บริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว โดยชุมชนจังหวัดเชียงราย” มีตัวแทนชุมชนที่เข้าร่วม 4 ชุมชน ได้แก่ โฮมสเตย์บ้านท่าขันทอง อา ข่าฮิลล์โฮมสเตย์ บ้านดอยโฮมส เตย์ และภูชี้ฟ้าโฮมสเตย์		27
รวม			63

การประเมินผลระบบ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลการประเมินผลระบบ คือคณะกรรมการชุมชนและเยาวชนที่ได้รับฟังการนำเสนอระบบ การให้เห็นสภาพจริง และได้ทดลองปฏิบัติ โดยเครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามความพึงพอใจระบบ ประกอบด้วยข้อคำถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลเป็นข้อคำถามปลายเปิดและปลายปิด

ตอนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจของระบบของบ้านพักโฮมสเตย์ เป็นข้อคำถามความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบในแต่ละข้อคำถามใช้เกณฑ์ระดับความพึงพอใจ 5 เกณฑ์ ใช้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มีการกำหนดค่าดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ระบบที่พัฒนามีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ระบบที่พัฒนามีความพึงพอใจในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง ระบบที่พัฒนามีความพึงพอใจในระดับพอใช้

ระดับ 2 หมายถึง ระบบที่พัฒนามีความพึงพอใจในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ระบบที่พัฒนามีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วทำมาเทียบกับเกณฑ์ความพึงพอใจดังนี้

ค่าเฉลี่ยเชิงปริมาณ	ความหมาย
4.51-5.00	ความพึงพอใจในระดับมากที่สุด
3.51-4.50	ความพึงพอใจในระดับมาก
2.51-3.50	ความพึงพอใจในระดับพอใช้
1.51-2.50	ความพึงพอใจในระดับน้อย
0.51-1.50	ความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ เป็นข้อคำถามปลายเปิด

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติเชิงพรรณนา ในการวัดค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของโฮมสเตย์มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศสำหรับการจองห้องพักโฮมสเตย์โดยใช้ชื่อว่า ระบบสารสนเทศจองบ้านพักโฮมสเตย์ สำหรับโฮมสเตย์ในเขตพื้นที่จังหวัดภาคเหนือตอนบน 7 จังหวัด พอสรุปผลการดำเนินงานวิจัยตามวัตถุประสงค์ย่อย 2 ข้อคือ 1) เพื่อศึกษาบริบทและสภาพการใช้ระบบสารสนเทศของโฮมสเตย์ และ 2) เพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศการจองบ้านพักโฮมสเตย์ ได้ดังนี้

4.1 บริบทและสภาพการใช้ระบบสารสนเทศของโฮมสเตย์

การศึกษาบริบทและสภาพการใช้เทคโนโลยีเพื่อการติดต่อสื่อสารและประชาสัมพันธ์ของโฮมสเตย์ จำนวน 36 แห่งในจังหวัดภาคเหนือตอนบน 7 จังหวัดพบว่า มีเว็บไซต์ชื่อ <http://homestaythai.net/> พัฒนาโดยกรมการท่องเที่ยว กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬาเพื่อการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้กับทุกโฮมสเตย์ ข้อมูลเป็นข้อมูลบันทึกโดยผู้ดูแลระบบ ซึ่งชุมชนไม่สามารถปรับปรุงได้ด้วยตนเอง ข้อมูลที่ได้มาจากการเข้าร่วมเป็นโฮมสเตย์มาตรฐาน ทุกชุมชนยังไม่มีมีการนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการประชาสัมพันธ์ เมื่อสำรวจช่องทางการสื่อสารเพื่อการติดต่อกับนักท่องเที่ยวของชุมชนโฮมสเตย์จากรายชื่อชุมชนโฮมสเตย์จำนวน 36 ชุมชน พบว่า ร้อยละ 19.4 ใช้เว็บไซต์เพื่อการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ร้อยละ 22.2 ใช้เฟสบุ๊คเพื่อการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ร้อยละ 25.0 ใช้การติดต่อสื่อสารด้วยอีเมลล์ และร้อยละ 97.2 ใช้โทรศัพท์เพื่อการติดต่อสื่อสาร

ตารางที่ 32 รูปแบบการใช้เครื่องมือในการสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์โฮมสเตย์

จังหวัดเชียงราย	เว็บไซต์	F/B	Mail	Tel
1. บ้านอาผ่พัฒนา			✓	
2. แม่สะลองโฮมสเตย์	✓	✓	✓	✓
3. อังหล่ออาผ่า				✓
4. ลาหู่ไทรเบลโฮมสเตย์			✓	✓

ตารางที่ 32 (ต่อ)

จังหวัดเชียงราย	เว็บไซต์	F/B	Mail	Tel
5. ศูนย์วัฒนธรรมโฮมสเตย์บ้านจะเคือ				✓
6. อาข่าอิลล์เฮาท์โฮมสเตย์	✓			✓
7. บ้านจะมูลี				✓
8. บ้านท่าขันทอง	✓	✓	✓	✓
9. บ้านรวมมิตร				✓
จังหวัดเชียงใหม่				
1. โฮมสเตย์บ้านแม่กาบอง	✓	✓	✓	✓
2. โฮมสเตย์บ้านปางแดงใน				✓
3. โฮมสเตย์บ้านผานกกก				✓
4. โฮมสเตย์บ้านสบวีน				✓
5. ชมรมเชิงนิเวศบ้านโป่ง			✓	✓
6. คอปปูหมื่นโฮมสเตย์				✓
7. บ้านเมืองก๊ิดโฮมสเตย์	✓	✓	✓	✓
8. บ้านแม่กลางหลวง				✓
9. โฮมสเตย์สันทราย		✓	✓	✓
จังหวัดน่าน				
1. โฮมสเตย์บ้านดอนมูล				✓
2. โฮมสเตย์บ้านหาดผาขน				✓
3. ศิลาเพชรโฮมสเตย์				✓
จังหวัดพะเยา				
1. โฮมสเตย์บ้านฮวกแห่งทุ่งผาหม่น				✓
2. โฮมสเตย์ผลิตภัณฑ์ผลิตภัณฑ์บวสาสันป่าม่วง				✓
3. โฮมสเตย์หุบเขาแห่งมิตรสหาย				✓
4. โฮมสเตย์อีสานล้านนา				✓
จังหวัดแม่ฮ่องสอน				
1. กลุ่มท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยชุมชนบ้านห้วยฮี้				✓
2. กลุ่มท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนบ้านจาโบ				✓
3. กลุ่มท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนบ้านแม่ละนา				✓
4. กลุ่มท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนบ้านห้วยตองก่อ				✓
5. โฮมสเตย์บ้านเมืองปอน				✓
6. โฮมสเตย์บ้านห้วยห้อม				✓

ตารางที่ 32 (ต่อ)

จังหวัดลำปาง	เว็บไซต์	F/B	Mail	Tel
1. บ้านสามขาโฮมสเตย์	✓	✓		✓
2. โฮมสเตย์ชุมชนวอแก้ว		✓		✓
3. โฮมสเตย์บ้านเมะหลวง	✓	✓	✓	✓
4. โฮมสเตย์บ้านแม่แจ่ม				✓
จังหวัดลำพูน				
1. โฮมสเตย์บ้านห้วยทรายขาว				✓
รวม	7	8	9	35
ร้อยละ	19.4	22.2	25.0	97.2

4.2 ระบบสารสนเทศการจองบ้านพักโฮมสเตย์

ระบบสารสนเทศจองบ้านพักโฮมสเตย์ ทำงานในแบบฐานข้อมูลบนเว็บ (Web based) ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ด้วยโปรแกรม Browser ชื่อ Internet Explorer หรือ Chrome ที่ URL <http://www.homestaythai.mju.ac.th> อุปกรณ์ที่สามารถใช้งานในระบบสารสนเทศได้แก่ คอมพิวเตอร์ (Computer) แท็บเล็ต (Tablet) และสมาร์ทโฟน (Smart Phone) สำหรับการบันทึกข้อมูล โดยอุปกรณ์เหล่านี้ต้องสามารถทำงานในลักษณะเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ และมีโปรแกรม Browser เช่น Internet Explorer, Chrome เช่นกัน

ภาพที่ 31 หน้าต่างแรกการเว็บไซต์ระบบสารสนเทศจองบ้านพักโฮมสเตย์

ระบบของโฮมสเตย์ที่พัฒนาขึ้นมาต้องการให้ชุมชนโฮมสเตย์สามารถบริหารจัดการข้อมูลของชุมชนได้ด้วยตนเอง การทำงานของระบบเปรียบเสมือนกล่องรับข้อมูลในเรื่องต่างๆ ที่ทางชุมชนได้ใส่ลงไป ในกล่องที่กำหนดไว้ ข้อมูลจะมีมากน้อยเท่าใดในแต่ละชุมชนจึงขึ้นอยู่กับผู้รับผิดชอบของชุมชนที่ได้บันทึก ดังนั้นชุมชนควรมีการเตรียมความพร้อมก่อนการทำงานดังนี้

1. เตรียมผู้ใช้งาน (User) สำหรับการบันทึกข้อมูล โดยผู้รับผิดชอบควรเป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการใช้งานคอมพิวเตอร์ และข้อมูลของชุมชน
2. เตรียมข้อมูลในเรื่องต่างๆ ได้แก่ ข้อมูลชุมชนเพื่อการประชาสัมพันธ์ ข้อมูลบ้านที่ให้บริการ ข้อมูลกิจกรรมในระหว่างการเดินทางโฮมสเตย์ ข้อมูลคณะกรรมการชุมชน ข้อมูลรางวัลที่ได้รับในแต่ละปี และข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง ซึ่งข้อมูลจะประกอบด้วยข้อความและรูปภาพโดยจะต้องเปลี่ยนขนาดรูปภาพให้มีขนาด 800x600 pixel
3. สมัครเป็นสมาชิกในระบบ โดยติดต่อที่ผู้ดูแลระบบ
4. ชุมชนจะได้รับ ชื่อผู้ใช้งาน (User) และรหัสผ่าน (Password) ซึ่งสามารถใช้งานได้ทั้งที่เว็บไซต์ <http://www.homestaythai.mju.ac.th/> และสามารถเปลี่ยนแปลงทั้งชื่อผู้ใช้งานและรหัสผ่านได้หลังจากเข้าไปใช้งานในระบบแล้ว
5. บันทึกข้อมูลของชุมชนในระบบ ทั้งนี้ในการเข้าไปใช้งานชุมชนจะสามารถทำงานภายใต้ข้อมูลของชุมชนเท่านั้น จะไม่สามารถเห็นหรือแก้ไขข้อมูลของชุมชนอื่นได้

สำหรับชุมชนโฮมสเตย์ ต่อไปนี้จะเรียกว่า ผู้ใช้งาน (User) ต้องเป็นสมาชิกที่ได้ลงทะเบียนเพื่อบันทึกข้อมูลของชุมชนเองได้อย่างอิสระ สำหรับบุคคลทั่วไปสามารถตรวจสอบข้อมูลโฮมสเตย์และจองบ้านพักได้โดยไม่ต้องเป็นสมาชิก พอสรุปการทำงานของระบบจองบ้านพักโฮมสเตย์ได้ดังนี้

การทำงานสำหรับผู้ดูแลระบบ

- ลงทะเบียนโฮมสเตย์
- ลงทะเบียนผู้ใช้งาน (Users)

การทำงานสำหรับการบันทึกข้อมูลโฮมสเตย์ของชุมชน

- บันทึกข้อมูลชุมชน ได้แก่ ข้อมูลโฮมสเตย์ ข้อมูลบ้านพัก ข้อมูลห้องพัก ข้อมูลกิจกรรม ข้อมูลรางวัลที่ได้รับ ข้อมูลคณะกรรมการชุมชน ข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง โดยข้อมูลประกอบด้วยเนื้อหาที่เป็นข้อความ รูปภาพ

- ตรวจสอบการจดทะเบียนการพักของนักท่องเที่ยวจากรายการจองที่นักท่องเที่ยวได้จองผ่านระบบจอง

- บันทึกการเข้าพักเพื่อเก็บหลักฐานการตรวจสอบต่อไป

การทำงานแสดงผลสำหรับบุคคลทั่วไปหรือนักท่องเที่ยว

- สืบค้นโฮมสเตย์จากส่วนหนึ่งของชื่อ โฮมสเตย์
- เลือกดูโฮมสเตย์ในจังหวัดที่ต้องการ
- ดูรายละเอียดข้อมูลโฮมสเตย์
- จองบ้านพักในโฮมสเตย์

4.2.1 การทำงานสำหรับผู้ดูแลระบบ

ลงทะเบียนโฮมสเตย์

สำหรับการเพิ่มรายชื่อโฮมสเตย์ลงในฐานข้อมูล และปรับปรุงข้อมูลโฮมสเตย์จากฐานข้อมูล

Home Stay

เพิ่มข้อมูลโฮมสเตย์

ชื่อโฮมสเตย์

ชื่อโฮมสเตย์ (EN)

ประเภทโฮมสเตย์

ชื่อผู้ติดต่อ

ที่อยู่

จังหวัด

อำเภอ

ตำบล

เบอร์โทร

รายละเอียด

บันทึกข้อมูล

ยกเลิก

ภาพที่ 32 แบบฟอร์มการบันทึกการลงทะเบียนโฮมสเตย์

Home Stay

รายชื่อโฮมสเตย์

เพิ่มข้อมูลใหม่

ลำดับ	ชื่อโฮมสเตย์	ประเภทโฮมสเตย์	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	แก้ไข	ลบออก
1	อสังหาสินทรัพย์โฮมสเตย์	ธรรมชาดี	ป่าดง	ขุนตาล	เชียงใหม่	แก้ไข	ลบออก
2	โฮมสเตย์บ้านท่าช้างทอง	วิเศษธรรม	บ้านเขว	เชียงใหม่	เชียงใหม่	แก้ไข	ลบออก
3	ภูชี้ฟ้าโฮมสเตย์	ธรรมชาดี	ดงคำ	เทิง	เชียงใหม่	แก้ไข	ลบออก
4	บ้านอาจารย์พัฒนา	ธรรมชาดี	แม่ยาว	เมืองเชียงใหม่	เชียงใหม่	แก้ไข	ลบออก
5	ลาซาร์โฮมสเตย์	วิเศษธรรม	ดอยสูง	เมืองเชียงใหม่	เชียงใหม่	แก้ไข	ลบออก
6	ศูนย์วิเศษธรรมโฮมสเตย์บ้านจระเคียว	วิเศษธรรม	วังมุก	เมืองเชียงใหม่	เชียงใหม่	แก้ไข	ลบออก
7	อาษาฮิลล์ โฮมสเตย์	วิเศษธรรม	ดอยสูง	เมืองเชียงใหม่	เชียงใหม่	แก้ไข	ลบออก
8	โฮมสเตย์บ้านจระเคียว	ธรรมชาดี	แม่ยาว	เมืองเชียงใหม่	เชียงใหม่	แก้ไข	ลบออก
9	ศูนย์พัฒนาเยาวชนบ้านดงคำ	ธรรมชาดี	ป่าดง	แม่จัน	เชียงใหม่	แก้ไข	ลบออก
10	ศูนย์ประสานงานพัฒนาเยาวชนและโฮมสเตย์ เชียงราย (แม่ฮ่องสอนโฮมสเตย์)	จังหวัด	แม่ฮ่องสอน	แม่ฟ้าหลวง	เชียงใหม่	แก้ไข	ลบออก
11	แม่ฮ่องสอนโฮมสเตย์ อังคารอานา	ธรรมชาดี	แม่ฮ่องสอน	แม่ฟ้าหลวง	เชียงใหม่	แก้ไข	ลบออก
12	โฮมสเตย์บ้านจระเคียว	ธรรมชาดี	แม่ฮ่องสอน	แม่ฟ้าหลวง	เชียงใหม่	แก้ไข	ลบออก
13	โฮมสเตย์บ้านแม่กลางหลวง	ธรรมชาดี	บ้านหลวง	จอมทอง	เชียงใหม่	แก้ไข	ลบออก
14	โฮมสเตย์บ้านหนองอาจาง	ธรรมชาดี	สบสาย	จอมทอง	เชียงใหม่	แก้ไข	ลบออก

ภาพที่ 33 ตารางรายชื่อโฮมสเตย์ที่อยู่ในฐานข้อมูลเพื่อการปรับปรุงข้อมูล

ลงทะเบียนผู้ใช้งาน (Users)

www.homestaythai.mju.ac.th/admin/user.aspx

HOME โฮมสเตย์ **ผู้ใช้ระบบ** เปลี่ยนรหัสผ่าน ออกจากระบบ

HOME STAY RESERVATION SYSTEM

ผู้ใช้ระบบ

เพิ่มข้อมูลผู้ใช้ระบบ

ชื่อ

นามสกุล

โฮมสเตย์

Username

Password

สถานะ

บันทึกข้อมูล

ยกเลิก

ภาพที่ 34 แบบฟอร์มการบันทึกการลงทะเบียนผู้ใช้งาน

www.homestaythai.mju.ac.th/admin/user.aspx

Homestay Reservation System

ระบบจองบ้านพักโฮมสเตย์

HOME โฮมสเตย์ **ผู้ใช้ระบบ** เปลี่ยนรหัสผ่าน ออกจากระบบ

HOME STAY RESERVATION SYSTEM

ผู้ใช้ระบบ

รายชื่อผู้ใช้ระบบ

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	ชื่อโฮมสเตย์	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	สถานะ	แก้ไข	ลบออก
1	ไพศาล กาญจนวงศ์	ชมรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์บ้านโป่ง	หนองหาร	สันทาย	เชียงใหม่	เปิดใช้งาน	แก้ไข	ลบออก
2	ผู้แทนบ้านแม่กำปอง ทดสอบ	โฮมสเตย์บ้านแม่กำปอง	หัวมอ	แม่ฮ่องสอน	เชียงใหม่	เปิดใช้งาน	แก้ไข	ลบออก
3	คุณอรรถสิทธิ์ สวัสดิ์	โฮมสเตย์สังขาราย	สันป่าเป้า	สันทาย	เชียงใหม่	เปิดใช้งาน	แก้ไข	ลบออก
4	คุณเบญจ ธรรมใจ	โฮมสเตย์บ้านหนองอานช้าง	สันติสุข	จอมทอง	เชียงใหม่	เปิดใช้งาน	แก้ไข	ลบออก

เพิ่มข้อมูลใหม่

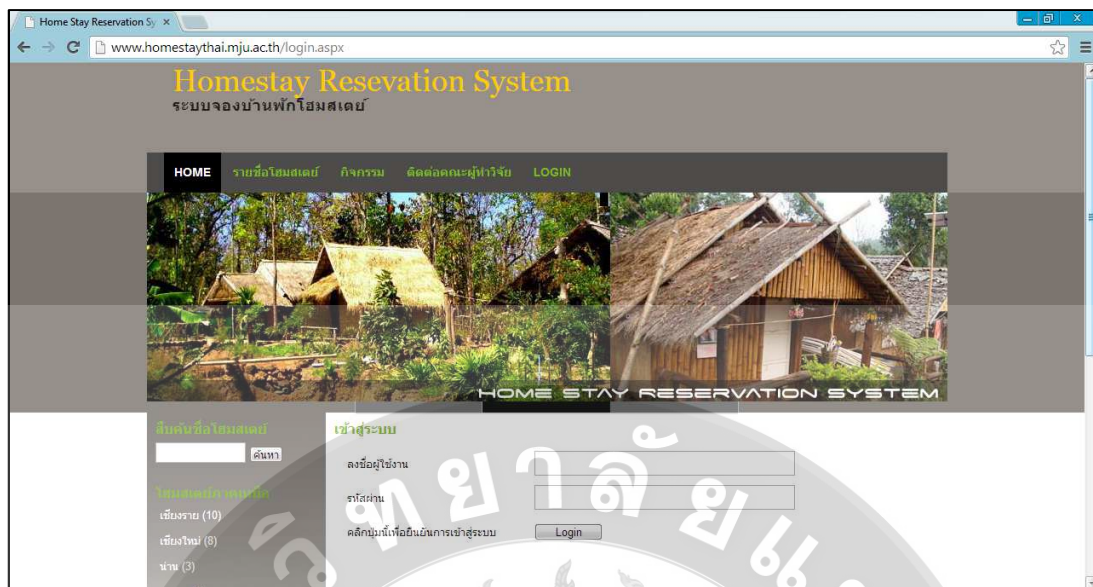
ภาพที่ 35 ตารางรายชื่อผู้ใช้งานที่อยู่ในฐานข้อมูลเพื่อการปรับปรุงข้อมูล

4.2.2 การทำงานสำหรับการบันทึกข้อมูลโฮมสเตย์ของชุมชน

การทำงานหลักสำหรับการบันทึกข้อมูลโฮมสเตย์ของชุมชนเป็นแบบฟอร์มการบันทึกข้อมูลหรือการแสดงผลข้อมูลเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล แบ่งออกเป็น 10 การทำงาน ได้แก่

1. **Home** เป็นเมนูเพื่อแสดงหน้าหลักของการทำงานหรือหน้าแรกของการ Login เข้าสู่ระบบ
2. **โฮมสเตย์** เป็นการบันทึกข้อมูลรายละเอียดของโฮมสเตย์ ซึ่งเป็นข้อมูลที่สำคัญสำหรับการแสดงผลให้นักท่องเที่ยวได้เห็นเพื่อประกอบการตัดสินใจเช่น ประวัติการก่อตั้ง จุดเด่น เป็นต้น
3. **บ้านพัก** เป็นการบันทึกข้อมูลบ้านพักที่ให้บริการเป็นบ้านพักให้กับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาพักในชุมชนโฮมสเตย์ซึ่งบางครั้งชุมชนจะให้บริการพักได้เฉพาะบ้านที่สมัครใจหรือพร้อมเท่านั้น ทั้งนี้เมื่อบันทึกบ้านพักแล้ว จะต้องบันทึกห้องพักในบ้านพักแต่ละหลัง ทั้งนี้เพราะในบ้านบางหลังอาจมีการให้บริการห้องพักมากกว่า 1 ห้อง
4. **แหล่งท่องเที่ยว** เป็นการบันทึกแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ใช้เป็นข้อมูลประกอบการเดินทางในเส้นทางที่เข้าพักเพื่อประกอบการตัดสินใจ
5. **รายการจอง** เป็นการตรวจสอบการจองการพักของนักท่องเที่ยวที่ได้จองผ่านระบบเก็บเป็นรายการให้ผู้รับผิดชอบได้ตรวจสอบและติดต่อกลับไปยังนักท่องเที่ยวที่จองในแต่ละรายการจอง
6. **กิจกรรม** เป็นการบันทึกกิจกรรมของโฮมสเตย์ที่ชุมชนจัดให้บริการกับนักท่องเที่ยว เช่น ขันโตกและการแสดงพื้นเมือง เป็นต้น
7. **กรรมการ** เป็นการบันทึกคณะกรรมการชุมชนเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ทราบและสร้างความมั่นใจให้กับนักท่องเที่ยวในการเข้ามาใช้บริการโฮมสเตย์
8. **รางวัล** เป็นการบันทึกรางวัลที่ได้รับของโฮมสเตย์ในแต่ละครั้งเพื่อแสดงให้นักท่องเที่ยวได้ทราบถึงความเป็นมาตรฐานของการให้บริการในแต่ละชุมชน
9. **เปลี่ยนรหัสผ่าน** เป็นเมนูทำงานสำหรับผู้ใช้งานที่ต้องการเปลี่ยนชื่อผู้ใช้งาน หรือเปลี่ยนรหัสผ่าน โดยสามารถเปลี่ยนได้ตลอดเวลาหากต้องการเปลี่ยน
10. **Logout** เป็นเมนูการทำงานเพื่อออกจากระบบของ สำหรับผู้ใช้งานที่ต้องการสิ้นสุดการทำงานหรือไม่ต้องการใช้งานแล้ว

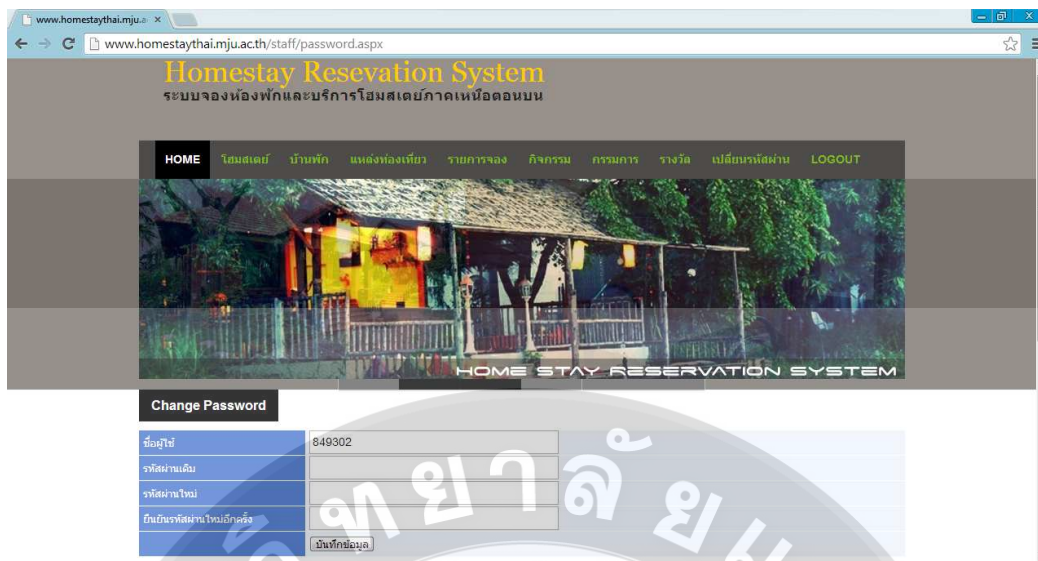
ในแต่ละแบบฟอร์มการทำงาน จะมีเมนูการทำงานย่อยในแต่ละแบบฟอร์ม เช่น เพิ่มข้อมูลใหม่ แก้ไขรายการ การลบรายการ เป็นต้น

ภาพที่ 36 หน้าต่างการเข้าสู่ระบบเพื่อบันทึกข้อมูล

ภาพที่ 37 เมนูหลักการทำงานเพื่อบันทึกข้อมูลในเรื่องต่างๆ

www.homestaythai.mju.ac.th/staff/password.aspx

Homestay Reservation System

ระบบจองห้องพักและบริการโฮมสเตย์ภาคเหนือตอนบน

HOME โฮมสเตย์ บ้านพัก แหล่งท่องเที่ยว รายการจอง กิจกรรม การบริการ รางวัล เปลี่ยนรหัสผ่าน LOGOUT

HOME STAY RESERVATION SYSTEM

Change Password

ชื่อผู้ใช้	849302
รหัสผ่านเดิม	
รหัสผ่านใหม่	
ยืนยันรหัสผ่านใหม่อีกครั้ง	
บันทึกข้อมูล	

ภาพที่ 38 หน้าต่างแบบฟอร์มการเปลี่ยนแปลงรหัสผ่านสำหรับผู้ใช้งานในระบบ

Homestay Reservation System

ระบบจองบ้านพักโฮมสเตย์

[HOME](#)
[โฮมสเตย์](#)
[บ้านพัก](#)
[แผนที่ท่องเที่ยว](#)
[รายการจอง](#)
[กิจกรรม](#)
[กรรมการ](#)
[รางวัล](#)
[ประวัติโฮมสเตย์](#)
[LOGOUT](#)

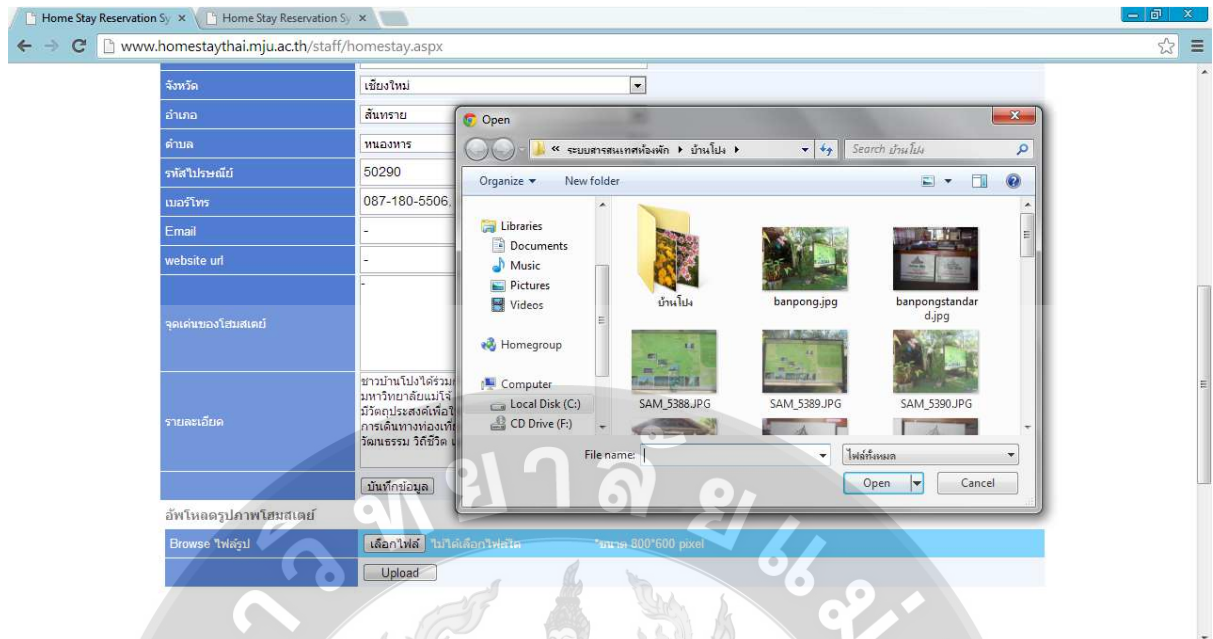

Homestay

เพิ่มข้อมูลโฮมสเตย์

ชื่อโฮมสเตย์	ชมรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศบ้านโป่ง
ชื่อโฮมสเตย์(EN)	Ban Pong Agro-Tourism
ประเภทโฮมสเตย์	ชมรมชาลิต
ชื่อเจ้าของ	คุณหญิงวิมล แดงสุวรรณ
ที่อยู่	ศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบ้านโป่ง มหาวิทยาลัยแม่โจ้ 14
จังหวัด	เชียงใหม่
อำเภอ	สันทราย
ตำบล	หนองหาร
รหัสไปรษณีย์	50290
เบอร์โทร	087-180-5506, 053-293-006
Email	-
website url	-
จุดเด่นของโฮมสเตย์	
รายละเอียด	ชาวย่านโป่งได้ร่วมใจช่วยกันพัฒนาการท่องเที่ยวชมรมชาลิตแม่โจ้ 14 จัดชมรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการนักท่องเที่ยวทั่วไปได้สัมผัสในทางเดินชมสวนเกษตรอินทรีย์ชมสวนชาลิต สิ่งแวดล้อม วิถีชีวิต และประเพณีต่างๆ ในท้องถิ่น
อัพโหลดรูปภาพโฮมสเตย์	

ภาพที่ 39 การแก้ไขและบันทึกข้อมูลโฮมสเตย์

ภาพที่ 40 หน้าต่างการทำงานเพื่ออัปโหลดรูปภาพของโฮมสเตย์เข้าในระบบ

ภาพที่ 41 หน้าต่างการแสดงผลภายหลังจากการอัปโหลดรูปภาพเข้าระบบแล้ว

Home Stay Reservation Sy x

www.homestaythai.mju.ac.th/staff/house.aspx

Homestay Resevation System

ระบบจองบ้านพักโฮมสเตย์

HOME โฮมสเตย์ บ้านพัก แหล่งท่องเที่ยว รายการจอง กิจกรรม ธุรกรรม การแจ้ง รายชื่อ เปลี่ยนรหัสผ่าน LOGOUT

House

เพิ่มข้อมูลบ้านพัก

ชื่อบ้านพัก:

ประเภทบ้านพัก:

สโลว์บ้านพัก:

รายละเอียด:

อัพโหลดรูปภาพบ้านพัก

เลือกไฟล์: ไม่ได้เลือกไฟล์ใด ขนาด 800*600 pixel

ยกเลิก

ภาพที่ 42 การบันทึกข้อมูลบ้านพักโฮมสเตย์

Home Stay Reservation Sy x

www.homestaythai.mju.ac.th/staff/house.aspx

Homestay Resevation System

ระบบจองบ้านพักโฮมสเตย์

HOME โฮมสเตย์ บ้านพัก แหล่งท่องเที่ยว รายการจอง กิจกรรม ธุรกรรม การแจ้ง รายชื่อ เปลี่ยนรหัสผ่าน LOGOUT

House

รายชื่อบ้านพัก

ลำดับ	ชื่อบ้านพัก	ประเภทบ้านพัก	สโลว์บ้านพัก	จำนวนห้องพัก	แก้ไข	ลบออก
1	บ้านลอย	บ้านเดี่ยว	บ้านไม้ทรงไทย	1 ห้อง	แก้ไข	ลบออก
2	ประเพณี	บ้านเดี่ยว	บ้านไม้ทรงไทยสมัยใหม่	1 ห้อง	แก้ไข	ลบออก
3	ทองสิทธิ์	บ้านเดี่ยว	บ้านไม้ทรงไทยสองชั้น	0 ห้อง	แก้ไข	ลบออก

ภาพที่ 43 ตารางรายชื่อบ้านพักชุมชนโฮมสเตย์ในฐานะข้อมูล

ภาพที่ 44 การบันทึกรูปภาพบ้านพักโฮมสเตย์

ภาพที่ 45 การบันทึกข้อมูลห้องในบ้านพักโฮมสเตย์

ภาพที่ 46 การบันทึกข้อมูลกิจกรรมในชุมชนโฮมสเตย์

ภาพที่ 47 การบันทึกข้อมูลรางวัลที่ได้รับของชุมชนโฮมสเตย์

www.homestaythai.mju.ac.th/staff/committee.aspx

HOME STAY RESERVATION SYSTEM

COMITTEE

เพิ่มข้อมูลคณะกรรมการ

ยกเลิก

ชื่อ	อาจารย์รังขวัญ
นามสกุล	แดงสุวรรณ
หน้าที่	ประธานชุมชน
รายละเอียด	สามารถติดต่อประสานงานเกี่ยวกับที่พักโฮมสเตย์ในชุมชน บ้านโป่ง เมือไร่...
	บันทึกข้อมูล

COMITTEE

รายชื่อคณะกรรมการ

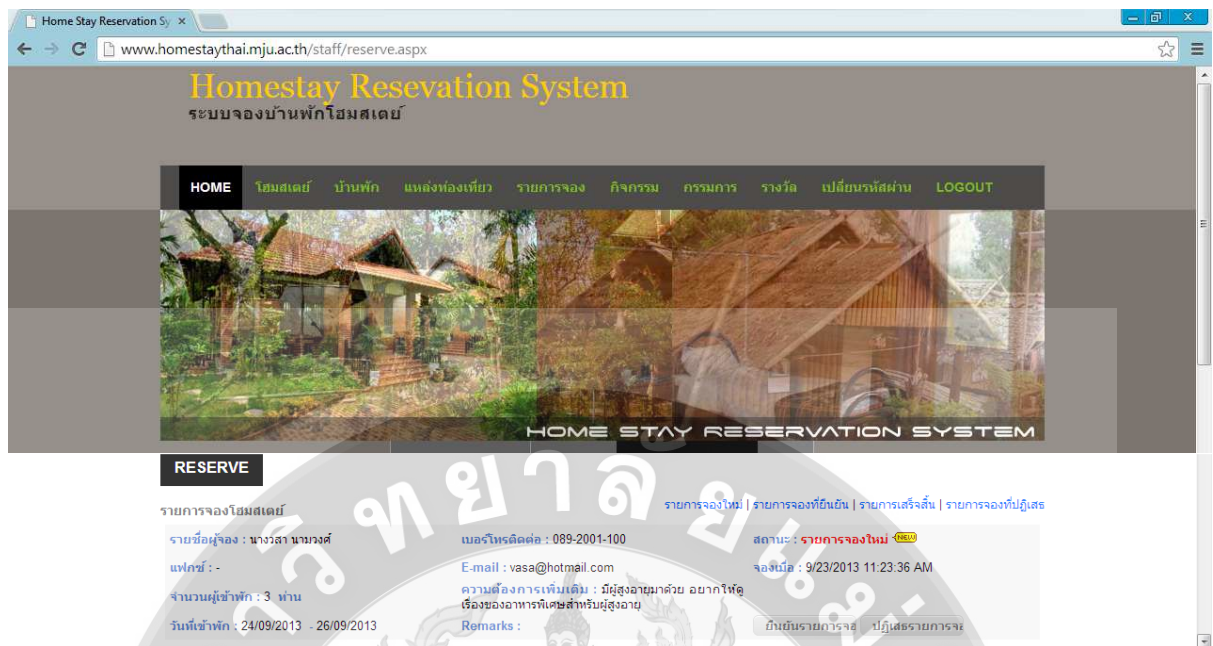
เพิ่มข้อมูลใหม่

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	หน้าที่	รายละเอียด	แก้ไข	ลบออก
1	อาจารย์รังขวัญ แแดงสุวรรณ	ประธานชุมชน	สามารถติดต่อประสานงานเกี่ยวกับที่พักโฮมสเตย์ในชุมชน บ้านโป่ง เมือไร่...	แก้ไข	ลบออก

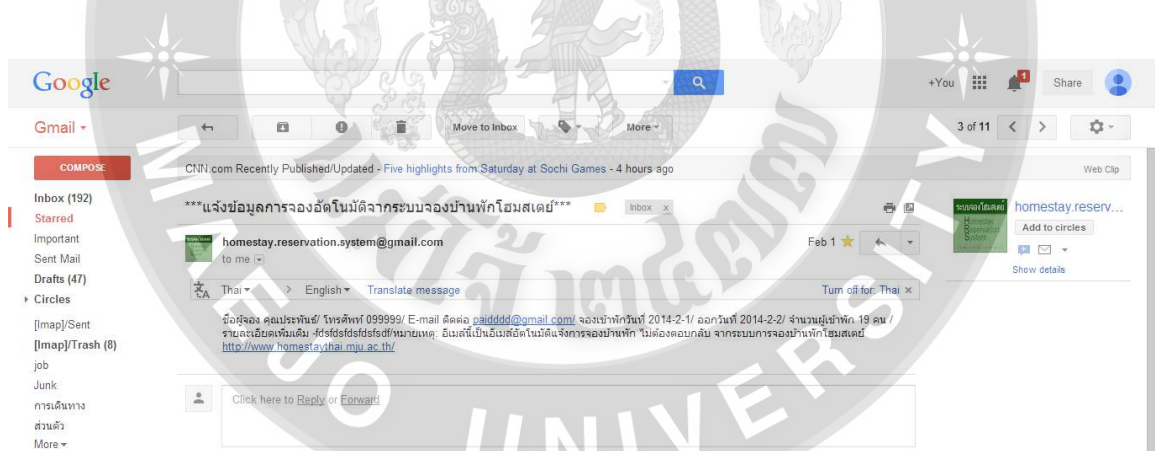
ภาพที่ 48 การบันทึกข้อมูลคณะกรรมการโฮมสเตย์

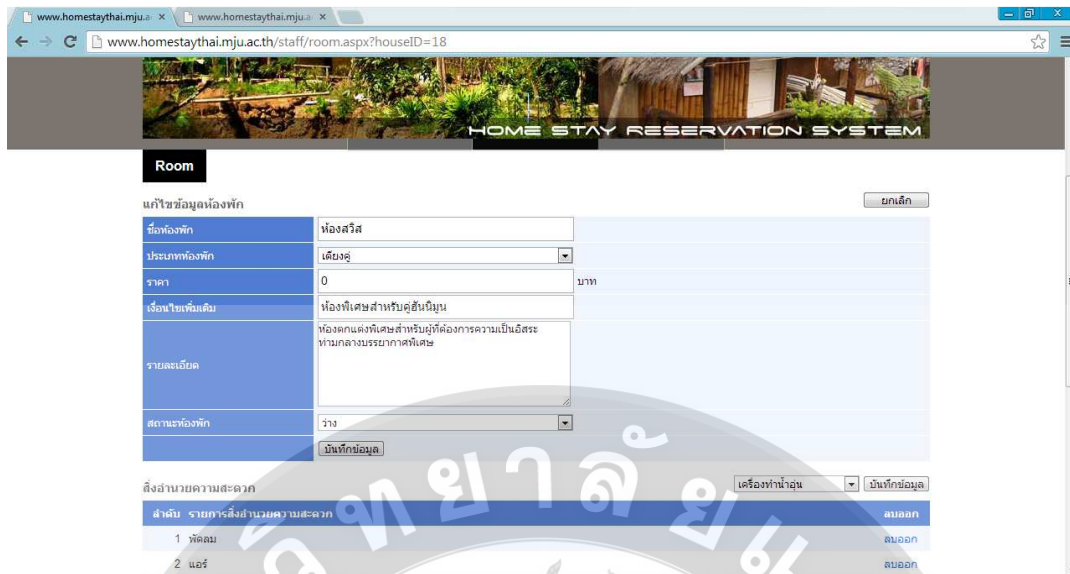
ภาพที่ 49 การบันทึกข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง

ภาพที่ 50 การตรวจสอบการจองผ่านระบบสารสนเทศ

ภาพที่ 51 ตัวอย่างการแจ้งข้อมูลการจองอัตโนมัติไปยังอีเมลคณะกรรมการโฮมสเตย์

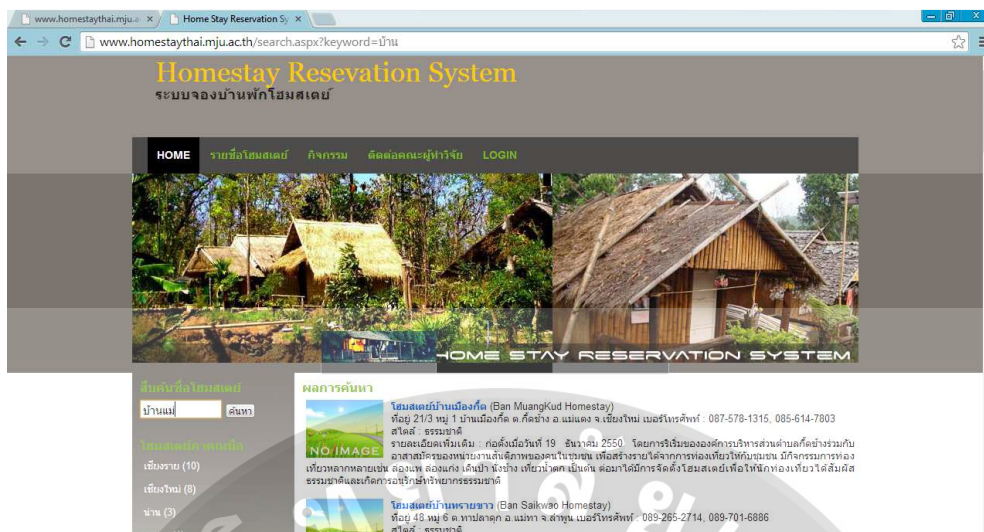

ภาพที่ 52 การบันทึกสถานะห้องพัก

4.2.3 การทำงานแสดงผลสำหรับบุคคลทั่วไปหรือนักท่องเที่ยว

ภาพที่ 53 การแสดงผลหน้าแรกของเว็บไซต์โดยเรียงตามลำดับความถี่ที่เปิด 5 ลำดับสูงสุด

ภาพที่ 54 การแสดงผลแบบสืบค้นข้อมูล

www.homestaythai.mju.ac.th Home Stay Reservation System

www.homestaythai.mju.ac.th/homestayDetail.aspx?homestayID=36

Homestay Reservation System

ระบบจองบ้านพักโฮมสเตย์

HOME รายชื่อโฮมสเตย์ กิจกรรม ติดต่อคณะผู้ทำวิจัย LOGIN

HOME STAY RESERVATION SYSTEM

ค้นหาชื่อโฮมสเตย์

ค้นหา

โฮมสเตย์ที่สนใจ

เชียงใหม่ (10)
เชียงใหม่ (8)
น่าน (3)
พะเยา (4)
แม่ฮ่องสอน (6)
ลำปาง (4)
สุโขทัย (1)

ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

- การท่องเที่ยวโดยชุมชน
- มาตรฐานโฮมสเตย์ประเทศไทย

จำนวนผู้เข้าชมระบบ
เริ่ม กันยายน 2556
00010

ชมรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศบ้านโป่ง (Ban Pong Agro-Tourism) จองโฮมสเตย์

ข้อมูลโฮมสเตย์ : ชมรมบ้านโป่งได้ร่วมกับสาขาวิชาพัฒนาศาสตร์ท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จัดตั้งชมรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการนักท่องเที่ยวที่สนใจในการเดินทางท่องเที่ยวจากธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม วิถีชีวิต และประเพณีต่างๆ ในท้องถิ่น

ชื่อผู้ติดต่อ : คุณรุ่งขวัญ แสงสุวรรณ

ที่อยู่ : ศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบ้านโป่ง มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ต.หนองหาร อ.สันทราย จ.เชียงใหม่ 50290

เบอร์โทรศัพท์ : 087-180-5506, 053-293-006

อีเมล : -

เว็บไซต์ : -

จุดเด่นของโฮมสเตย์ : -

รูปโฮมสเตย์	ข้อมูลบ้านพัก	รูปห้องพัก	คณะกรรมการ	รางวัลที่ได้รับ	กิจกรรม	แหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง
บ้านลอย ประเภทบ้านพัก : บ้านเดี่ยว สไตล์บ้านพัก : บ้านไม้ทรงไทย รายละเอียด : บ้านไม้ทรงไทย สองชั้น ท่องเที่ยว ประเภทบ้านพัก : บ้านเดี่ยว สไตล์บ้านพัก : บ้านไม้ทรงไทยสองชั้น รายละเอียด : บ้านไม้ทรงไทยสองชั้น มีที่จอดรถภายในบริเวณบ้าน 						

Copyright © 2013 Home Stay Reservation System, Sponsored by National Research Council of Thailand

คณะพัฒนาการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยแม่โจ้ | สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

ภาพที่ 55 การแสดงผลข้อมูลโฮมสเตย์ในเรื่องต่างๆ

ระบบจองโฮมสเตย์ - Home x

www.homestaythai.mju.ac.th/homestayDetail.aspx?homestayID=36

Homestay Reservation System

ระบบจองบ้านพักโฮมสเตย์

HOME รายชื่อโฮมสเตย์ กิจกรรม ติดต่อคณะผู้ทำวิจัย LOGIN

HOME STAY RESERVATION SYSTEM

สืบค้นชื่อโฮมสเตย์

ค้นหา

โฮมสเตย์ที่เลือก

เชียงใหม่ (12)
เชียงใหม่ (10)
บ้าน (3)
ทตนา (4)
แม่ฮ่องสอน (6)
ลำปาง (4)
ลำพูน (1)

ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

- การจองโฮมสเตย์
- บริการโฮมสเตย์ในประเทศไทย

จำนวนผู้เข้าพัก
เงิน งบประมาณ 2556
00346

จองบ้านพักโฮมสเตย์ ชมรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศบ้านโป่ง

ข้อมูลโฮมสเตย์ : ชาวบ้านโป่งได้ร่วมกับสาขาวิชาพัฒนาการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จัดตั้งชมรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการนักท่องเที่ยวทั่วไปที่สนใจในการเดินทางท่องเที่ยวจากธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม วิถีชีวิต และประเพณีต่างๆ ในท้องถิ่น

ชื่อผู้ติดต่อ : คุณเมธิขจร บุญสุวรรณ

ที่อยู่ : ศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบ้านโป่ง มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ต.หนองหาร อ.สันทราย จ.เชียงใหม่ 50290

เบอร์โทรศัพท์ : 087-180-5506; 053-293-006

อีเมล : -

เว็บไซต์ : -

จุดเด่นของโฮมสเตย์ :-

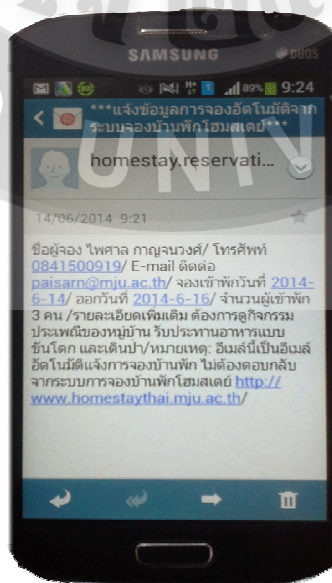
รูปภาพ	ข้อมูลบ้านพัก	คณะกรรมการ	รางวัลที่ได้รับ	กิจกรรม	แหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง	แบบจองห้องพัก
เข้าพักรับที่	14/6/2557					
ถึงวันที่	16/6/2557					
จำนวนผู้เข้าพัก	3	พนัก (กรณีมากกว่า 20 คน กรุณาแจ้งในช่องความถี่ของการเพิ่ม)				
ชื่อผู้จอง	ไพศาล กาญจนวงศ์					
เบอร์โทรศัพท์	0841500919					
นาง/นาย	-					
อีเมล	paisam@mju.ac.th					
ความต้องการเพิ่มเติม	ต้องการดูกิจกรรม ประเพณีของหมู่บ้าน รับประทานอาหารแบบขันโตก และเดินป่า/ทนายเหตุ: อีเมลนี้เป็นอีเมลอัตโนมัติแจ้งการจองบ้านพัก ไม่ต้องตอบกลับจากระบบการจองบ้านพักโฮมสเตย์ http://www.homestaythai.mju.ac.th/					

กรุณาตรวจสอบข้อมูลทั้งหมดก่อนการยืนยันการจอง

บันทึกการจอง

Copyright © 2013 Home Stay Reservation System, Sponsored by National Research Council of Thailand

คณะผู้จัดทำโครงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบ้านโป่ง | สำนักวิชาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ภาพที่ 52 ตัวอย่างการแจ้งข้อมูลการจองอัตโนมัติไปยังสมาร์ทโฟนของคณะกรรมการโฮมสเตย์

4.3 ผลประเมินความพึงพอใจระบบสารสนเทศของบ้านพักโฮมสเตย์

ผลการประเมินผลความพึงพอใจคณะกรรมการชุมชนและตัวแทนเยาวชนที่มีความรู้เกี่ยวกับการใช้งานคอมพิวเตอร์ ระหว่างการให้การอบรมการใช้งานระบบสารสนเทศของบ้านพักโฮมสเตย์จำนวน 12 แห่ง รวมผู้ให้ข้อมูลจำนวน 63 คน พบว่า ผู้ให้ข้อมูลเป็นเจ้าของบ้านพักโฮมสเตย์มากที่สุดร้อยละ 39.7 รองลงมาเป็นการกรรมการชุมชนโฮมสเตย์ร้อยละ 30.2 เป็นตัวแทนชุมชนร้อยละ 19.0 ผู้ให้ข้อมูลเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย (ผู้หญิง ร้อยละ 60.3 และผู้ชาย ร้อยละ 39.7) ผู้ให้ข้อมูลมีอายุอยู่ระหว่าง 15-76 ปี และมีอายุเฉลี่ย 43 ปี ($\bar{X}=43.47$, $SD=17.18$) ผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโฮมสเตย์มาแล้วเฉลี่ย 4.7 ปี ($SD=2.82$) โดยมีจำนวนปีน้อยที่สุด 1 ปี และมากที่สุด 15 ปี ผู้ให้ข้อมูลประมาณมากกว่าหนึ่งในสามเล็กน้อย (ร้อยละ 39.7) มีการใช้งานอินเทอร์เน็ตเพื่อการติดต่อสื่อสารเป็นบางวัน รองลงมาใช้งานเพื่อการติดต่อสื่อสารทุกวัน (ร้อยละ 31.7) และ ไม่เคยใช้เลย (ร้อยละ 28.6) และผู้ให้ข้อมูลมีการใช้งานอินเทอร์เน็ตเพื่อการค้าหาข้อมูลทุกวันและในเป็นบางวันมีร้อยละที่เท่าๆ กันคือ ร้อยละ 34.9 และไม่เคยใช้เลยร้อยละ 30.2

ตารางที่ 33 จำนวน ร้อยละ และค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

สภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล	จำนวน n=63	ร้อยละ
ประเภทผู้ให้ข้อมูล		
กรรมการชุมชนโฮมสเตย์	19	30.2
เจ้าของโฮมสเตย์	25	39.7
ตัวแทนชุมชน	12	19.0
นักท่องเที่ยว	3	4.8
นักวิชาการ/บุคคลทั่วไป	1	1.6
อื่นๆ	3	4.8
เพศ		
ชาย	25	39.7
หญิง	38	60.3

ตารางที่ 33 (ต่อ)

สภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล	จำนวน n=63	ร้อยละ
การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการติดต่อสื่อสาร		
ทุกวัน	20	31.7
บางวัน	25	39.7
ไม่เคยเลย	18	28.6
การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการค้นหาข้อมูล		
ทุกวัน	22	34.9
บางวัน	22	34.9
ไม่เคยเลย	19	30.2
อายุ	$\bar{X} = 43.47$ (SD = 17.184) Min = 15, Max = 76	
ปีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโฮมสเตย์	$\bar{X} = 4.77$ (SD = 2.818) Min = 1, Max = 15	

สำหรับผลการประเมินความพึงพอใจของคณะกรรมการชุมชนโฮมสเตย์และเยาวชนต่อการระบบสารสนเทศของบ้านพักโฮมสเตย์พบว่า คณะกรรมการชุมชนโฮมสเตย์และเยาวชนโดยรวมมีความพึงพอใจต่อระบบสารสนเทศของบ้านพักโฮมสเตย์ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$) โดยเฉพาะความเป็นไปได้ในการนำไปใช้งานจริงของระบบสารสนเทศของบ้านพักโฮมสเตย์มีความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$) ประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.46$) และส่วนการใช้ประโยชน์ ($\bar{X} = 4.38$) รองลงมาตามลำดับ

ตารางที่ 34 ความพึงพอใจต่อระบบสารสนเทศของบ้านพักโฮมสเตย์รายด้าน

ความพึงพอใจต่อระบบสารสนเทศของบ้านพักโฮมสเตย์	$\bar{X}$	SD	แปลความ
1. ด้านการใช้ประโยชน์	4.38	.618	ดี
2. ด้านประสิทธิภาพ	4.46	.538	ดี
3. ด้านความเป็นไปได้	4.69	.476	ดีมาก
เฉลี่ยรวม	4.51	.544	ดีมาก

เมื่อพิจารณาความพึงพอใจของคณะกรรมการชุมชน โสมสเคย์และเยาวชนต่อระบบสารสนเทศของบ้านพักโสมสเคย์สรุปได้ดังนี้

ด้านการใช้ประโยชน์ คณะกรรมการและเยาวชนมีความพึงพอใจต่อระบบสารสนเทศของบ้านพักโสมสเคย์ด้านการใช้ประโยชน์ในระดับดีมาก 1 รายการคือ ข้อมูลมีประโยชน์ต่อนักท่องเที่ยวที่ต้องการเข้าพัก ($\bar{X}=4.67$) ที่เหลือมีความพึงพอใจในระดับดี ได้แก่ ความหลากหลายของข้อมูลโสมสเคย์ ($\bar{X}=4.48$) ความน่าเชื่อถือของข้อมูลในระบบ ($\bar{X}=4.43$) ความสะดวกในการใช้งานระบบ ($\bar{X}=4.43$) ความน่าสนใจของข้อมูลในระบบ ($\bar{X}=4.32$) และความเหมาะสมของรูปแบบที่ใช้ ($\bar{X}=4.27$) ตามลำดับ

ด้านประสิทธิภาพของระบบ คณะกรรมการและเยาวชนมีความพึงพอใจต่อระบบสารสนเทศของบ้านพักโสมสเคย์ด้านประสิทธิภาพของระบบในระดับดีมาก 2 รายการได้แก่ สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ตามต้องการ ($\bar{X}=4.60$) และการแสดงผลลัพธ์ในรูปของ ข้อความ รูปภาพ มีความสอดคล้องกับความต้องการ ($\bar{X}=4.51$) ที่เหลืออยู่มีความพึงพอใจในระดับดีได้แก่ ข้อมูลมีความทันสมัยเป็นปัจจุบัน ($\bar{X}=4.49$) รายงานมีข้อมูลที่เป็นประโยชน์สามารถใช้นับสนับสนุนการตัดสินใจของนักท่องเที่ยว ($\bar{X}=4.48$) ความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูลในระบบ ($\bar{X}=4.41$) และรายงานมีข้อมูลที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ ($\bar{X}=4.41$) ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับ สุมาลี นันทศิริพล (2555: 128-129, 140) ที่ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกการท่องเที่ยวแบบโสมสเคย์ นักท่องเที่ยวยังคาดหวัง/ความต้องการที่จะได้รับข้อมูลที่ชัดเจนที่ช่วยในการตัดสินใจเลือกไปท่องเที่ยวจากเว็บไซต์

ด้านความเป็นไปได้ ของการนำไปใช้จริงของระบบสารสนเทศของบ้านพัก ด้านนี้เป็นด้านที่คณะกรรมการและเยาวชนมีความพึงพอใจต่อระบบสารสนเทศของบ้านพักโสมสเคย์ด้านความเป็นไปได้ในระดับดีมากทุกรายการได้แก่ ระบบของบ้านพักโสมสเคย์สามารถเป็นเครื่องมือในการประชาสัมพันธ์โสมสเคย์ได้ ($\bar{X}=4.73$) ระบบของบ้านพักโสมสเคย์สามารถเป็นเครื่องมือในการจัดการโสมสเคย์ของชุมชนได้ ($\bar{X}=4.68$) และระบบของบ้านพักโสมสเคย์สามารถนำไปใช้ได้จริง ($\bar{X}=4.67$) ซึ่งสอดคล้องกับรวิวรรณ พวงสอนและคณะ (2554: 76) ที่ได้ศึกษาศักยภาพด้านที่พักโสมสเคย์เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวตามมาตรฐานสากลจากความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวในเขตเทศบาลเมืองคลองแห พบว่า ในด้านส่งเสริมการตลาดนักท่องเที่ยวที่เข้าพักโสมสเคย์ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โสมสเคย์มากที่สุด

ตารางที่ 35 ความพึงพอใจต่อระบบสารสนเทศของบ้านพักโฮมสเตย์รายข้อ

ความพึงพอใจต่อระบบสารสนเทศของบ้านพักโฮมสเตย์	$\bar{X}$	SD	แปลความ
1. ด้านการใช้ประโยชน์			
1. ความเหมาะสมของรูปแบบที่ใช้	4.27	.827	ดี
2. ความน่าเชื่อถือของข้อมูลในระบบ	4.43	.689	ดี
3. ความสะดวกในการใช้งานระบบ	4.43	.712	ดี
4. ความน่าสนใจของข้อมูลในระบบ	4.32	.820	ดี
5. ความหลากหลายของข้อมูลโฮมสเตย์	4.48	.715	ดี
6. ข้อมูลมีประโยชน์ต่อนักท่องเที่ยวที่ต้องการเข้าพัก	4.67	.600	ดีมาก
2. ด้านประสิทธิภาพ			
1. การแสดงผลลัพธ์ในรูปของ ข้อความ รูปภาพ มี ความสอดคล้องกับความต้องการ	4.51	.592	ดีมาก
2. ความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูลในระบบ	4.41	.775	ดี
3. รายงานมีข้อมูลที่ถูกต้องและเชื่อถือได้	4.41	.638	ดี
4. ข้อมูลมีความทันสมัยเป็นปัจจุบัน	4.49	.716	ดี
5. รายงานมีข้อมูลที่เป็นประโยชน์สามารถใช้ สนับสนุนการตัดสินใจของนักท่องเที่ยว	4.48	.618	ดี
6. สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ตามต้องการ	4.60	.555	ดีมาก
3. ด้านความเป็นไปได้			
1. ระบบของบ้านพักโฮมสเตย์สามารถนำไปใช้ได้ จริง	4.67	.539	ดีมาก
2. ระบบของบ้านพักโฮมสเตย์สามารถเป็นเครื่องมือ ในการประชาสัมพันธ์โฮมสเตย์ได้	4.73	.482	ดีมาก
3. ระบบของบ้านพักโฮมสเตย์สามารถเป็นเครื่องมือ ในการจัดการโฮมสเตย์ของชุมชนได้	4.68	.534	ดีมาก

สำหรับข้อเสนอแนะจากชุมชนพบว่า ระบบน่าจะมีการเชื่อมโยงกับระบบอื่นๆ ด้วยเช่น เว็บไซต์หรือเฟสบุ๊ค อาจเป็นเพราะมีบางชุมชนที่มีการใช้สื่อออนไลน์อื่นๆ ควรมีการอบรมชุมชนเกี่ยวกับการใช้งานอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวข้อง ควรประชาสัมพันธ์เว็บไซต์นี้ให้เป็นที่รู้จักให้มากยิ่งขึ้น

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของโฮมสเตย์มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศสำหรับการจองห้องพักโฮมสเตย์โดยใช้ชื่อว่า ระบบสารสนเทศจองบ้านโฮมสเตย์สำหรับโฮมสเตย์ในเขตพื้นที่จังหวัดภาคเหนือตอนบนครอบคลุม 7 จังหวัด โดยสรุปผลการดำเนินงานวิจัยได้ 2 ประเด็นคือ 1) การศึกษาบริบทและสภาพการใช้ระบบสารสนเทศของโฮมสเตย์ และ 2) การพัฒนาระบบสารสนเทศการจองบ้านพักโฮมสเตย์

การศึกษาด้านบริบทและสภาพการใช้เทคโนโลยีเพื่อการติดต่อสื่อสารและประชาสัมพันธ์ของโฮมสเตย์ จำนวน 36 แห่งในจังหวัดภาคเหนือตอนบน 7 จังหวัดพบว่า การประชาสัมพันธ์โฮมสเตย์นั้นมีเว็บไซต์ชื่อ [http:// homestaythai.net/](http://homestaythai.net/) พัฒนาโดยกรมการท่องเที่ยว กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬาเพื่อการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้กับทุกโฮมสเตย์ ข้อมูลเป็นข้อมูลบันทึกโดยผู้ดูแลระบบ ซึ่งชุมชนไม่สามารถปรับปรุงได้ด้วยตนเอง ข้อมูลที่ได้มาจากการเข้าร่วมเป็นโฮมสเตย์มาตรฐาน ทุกชุมชนยังไม่มีมีการนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการประชาสัมพันธ์ เมื่อสำรวจช่องทางการสื่อสารเพื่อการติดต่อกับนักท่องเที่ยวของชุมชนโฮมสเตย์จากรายชื่อชุมชนโฮมสเตย์จำนวน 36 ชุมชนพบว่า ร้อยละ 19.4 ใช้เว็บไซต์เพื่อการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ร้อยละ 22.2 ใช้เฟสบุ๊คเพื่อการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ร้อยละ 25.0 ใช้การติดต่อสื่อสารด้วยอีเมล และร้อยละ 97.2 ใช้โทรศัพท์เพื่อการติดต่อสื่อสาร

การพัฒนาระบบสารสนเทศการจองบ้านพักโฮมสเตย์ มีการดำเนินงานประยุกต์ใช้กรอบแนวคิด วงจรการพัฒนาแบบ (System Development Life Cycle: SDLC) ประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินงาน 4 ขั้นตอนได้แก่ 1) การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น 2) การวิเคราะห์และออกแบบ และพัฒนาระบบ และ 4) การนำไปทดลองใช้และการประเมินผล ได้ระบบสารสนเทศจองบ้านพักโฮมสเตย์ ที่ทำงานในแบบฐานข้อมูลบนเว็บ (Web based) ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สามารถทำงานด้วยโปรแกรม Browser ชื่อ Internet Explorer หรือ Chrome ที่ URL <http://www.homestaythai.mju.ac.th> อุปกรณ์ที่สามารถใช้งานในระบบสารสนเทศได้แก่ คอมพิวเตอร์ (Computer) แท็บเล็ต (Tablet) และสมาร์ตโฟน (Smart Phone) สำหรับการบันทึกข้อมูล โดยอุปกรณ์เหล่านี้ต้องสามารถทำงานในลักษณะเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ และมีโปรแกรม Browser เช่น Internet Explorer, Chrome ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสามารถแบ่งออกเป็น 7 กลุ่ม ได้แก่ ข้อมูลโฮมสเตย์ ข้อมูลบ้านพัก ข้อมูลห้องพัก ข้อมูลกิจกรรมในชุมชน ข้อมูลการได้รับรางวัล ข้อมูลคณะกรรมการ และข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว

ใกล้เคียง ข้อมูลทั้งหมดนี้จะถูกจัดการโดยโปรแกรมจัดการฐานข้อมูล Microsoft SQL Server version 8.0 และใช้ E-R Model อธิบายความสัมพันธ์ของข้อมูลทั้งหมดในระบบสารสนเทศของบ้านพักโฮมสเตย์ การนำระบบงานใหม่ที่ได้พัฒนาแล้วไปใช้ประโยชน์จริงในชุมชนโฮมสเตย์ ผู้วิจัยได้ประสานงานคณะกรรมการโฮมสเตย์และเยาวชนเพื่อนำเสนอแนวคิด และแนวทางในการทำงานของระบบงานใหม่ให้ชุมชนได้รับทราบ รวมถึงอบรมการบันทึกข้อมูลของเยาวชนในลักษณะการอบรมเป็นกลุ่มที่ละชุมชน รวมจำนวนชุมชนโฮมสเตย์ที่ได้รับการอบรมจำนวน 12 โฮมสเตย์มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 63 คนสรุปผลการประเมินได้ดังนี้ ผู้ให้ข้อมูลเป็นเจ้าของบ้านพักโฮมสเตย์มากที่สุดร้อยละ 39.7 รองลงมาเป็นการรวมกลุ่มชุมชนโฮมสเตย์ร้อยละ 30.2 เป็นตัวแทนชุมชนร้อยละ 19.0 ผู้ให้ข้อมูลเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย (ผู้หญิง ร้อยละ 60.3 และผู้ชาย ร้อยละ 39.7) ผู้ให้ข้อมูลมีอายุอยู่ระหว่าง 15-76 ปี และมีอายุเฉลี่ย 43 ปี ($\bar{x}=43.47$, $SD=17.18$) ผู้ให้ข้อมูลประมาณมากกว่าหนึ่งในสาม (ร้อยละ 39.7) มีการใช้งานอินเทอร์เน็ตเพื่อการติดต่อสื่อสารเป็นบางวัน รองลงมาใช้งานเพื่อการติดต่อสื่อสารทุกวัน (ร้อยละ 31.7) และ ไม่เคยใช้เลย (ร้อยละ 28.6) และผู้ใช้ข้อมูลมีการใช้งานอินเทอร์เน็ตเพื่อการค้นหาข้อมูลทุกวันและในเป็นบางวันมีร้อยละที่เท่าๆ กันคือ ร้อยละ 34.9 และไม่เคยใช้เลยร้อยละ 30.2 สำหรับผลการประเมินความพึงพอใจของคณะกรรมการชุมชนโฮมสเตย์และเยาวชนต่อการระบบสารสนเทศของบ้านพักโฮมสเตย์พบว่า คณะกรรมการชุมชนโฮมสเตย์และเยาวชนโดยรวมมีความพึงพอใจต่อระบบสารสนเทศของบ้านพักโฮมสเตย์ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.51$) โดยเฉพาะความเป็นไปได้ในการนำไปใช้งานจริงของระบบสารสนเทศของบ้านพักโฮมสเตย์มีความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X}=4.69$) ประสิทธิภาพมี ($\bar{X}=4.46$) และส่วนการใช้ประโยชน์ ($\bar{X}=4.38$) รองลงมาตามลำดับ เมื่อดูข้อมูลในแต่ละด้านพบว่า คณะกรรมการและเยาวชนมีความพึงพอใจต่อระบบสารสนเทศของบ้านพักโฮมสเตย์ด้านการใช้ประโยชน์ในระดับดีมาก 1 รายการคือ ข้อมูลมีประโยชน์ต่อนักท่องเที่ยวที่ต้องการเข้าพัก ($\bar{X}=4.67$) คณะกรรมการและเยาวชนมีความพึงพอใจต่อระบบสารสนเทศของบ้านพักโฮมสเตย์ด้านประสิทธิภาพของระบบในระดับดีมาก 2 รายการได้แก่ สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ตามต้องการ ($\bar{X}=4.60$) และ การแสดงผลลัพธ์ในรูปของ ข้อความ รูปภาพ มีความสอดคล้องกับความต้องการ ($\bar{X}=4.51$) และคณะกรรมการและเยาวชนมีความพึงพอใจต่อระบบสารสนเทศของบ้านพักโฮมสเตย์ด้านความเป็นไปได้ในระดับดีมากทุกรายการได้แก่ ระบบของบ้านพักโฮมสเตย์สามารถเป็นเครื่องมือในการประชาสัมพันธ์โฮมสเตย์ได้ ($\bar{X}=4.73$) ระบบของบ้านพักโฮมสเตย์สามารถเป็นเครื่องมือในการจัดการโฮมสเตย์ของชุมชนได้ ($\bar{X}=4.68$) และระบบของบ้านพักโฮมสเตย์สามารถนำไปใช้ได้จริง ($\bar{X}=4.67$)

อภิปรายผล

จากการเข้าไปในชุมชนโฮมสเตย์เพื่อนำเสนอระบบสารสนเทศให้ชุมชน และอบรมให้กับเยาวชนในชุมชนให้สามารถใช้งานเพื่อบันทึกข้อมูลโฮมสเตย์ได้พบว่า

1. ความสำเร็จของระบบสารสนเทศของบ้านพักโฮมสเตย์สนองต่อความต้องการของชุมชน

ชุมชนมีความพึงพอใจในระบบสารสนเทศของบ้านพักโฮมสเตย์มากจะเห็นได้จากผลการสำรวจความพึงพอใจโดยรวมในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.51$) อาจเป็นเพราะที่ผ่านมาคณะกรรมการชุมชนทุกชุมชนมีปัญหาในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลโฮมสเตย์ให้กับนักท่องเที่ยว ข้อมูลส่วนหนึ่งได้ถูกประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์ที่กรรมการท่องเที่ยวเป็นผู้ประชาสัมพันธ์ แต่ปัญหาคือบางชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงข้อมูล แต่ไม่สามารถปรับปรุงข้อมูลได้ บางชุมชนมีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์โดยมอบหมายให้คณะกรรมการที่มีความรู้ในชุมชนซึ่งที่พบคือ คณะกรรมการที่มีคู่สมรสเป็นชาวประมงจึงสามารถใช้อินเทอร์เน็ต หรือ บางชุมชนมีหัวหน้าชุมชนที่เป็นคนทันสมัยสามารถใช้อุปกรณ์สื่อสารเพื่อติดต่อกับนักท่องเที่ยวเช่น โทรศัพท์ อีเมล ทำให้ระบบสารสนเทศของบ้านพักโฮมสเตย์เป็นที่สนใจทั้งนี้เพราะการใช้ระบบสารสนเทศของบ้านพักโฮมสเตย์มีข้อดีคือ

1. ชุมชนมีเว็บไซต์เฉพาะสำหรับการประชาสัมพันธ์ข้อมูลโฮมสเตย์ ซึ่งเป็นที่รวมของโฮมสเตย์สำหรับนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มเฉพาะ
2. ชุมชนสามารถปรับปรุงข้อมูลโฮมสเตย์ได้ด้วยตนเองจึงทำให้ข้อมูลที่เว็บไซต์เป็นปัจจุบัน (Real Time)
3. มีระบบจองสำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการเข้าพักในเว็บไซต์ จองผ่านแบบฟอร์มภายหลังจากได้ดูข้อมูลโฮมสเตย์เพื่อประกอบการตัดสินใจ
4. ข้อมูลการจองสามารถส่งไปยังชุมชนทันทีแบบอัตโนมัติ โดยระบบได้จัดทำระบบการส่งข้อมูลการจองไปยังอีเมลล์ของผู้ประสานงานชุมชนที่ได้รับมอบหมายที่ระบุไว้ในฐานข้อมูล
5. ชุมชนสามารถตรวจสอบการจองห้องพักจากระบบ และสามารถบันทึกข้อมูลการจองทำให้สามารถใช้ตรวจสอบย้อนหลังได้

ซึ่งสอดคล้องกับผลประเมินความพึงพอใจของชุมชนในระดับมากที่สุดต่อระบบสารสนเทศของบ้านพักโฮมสเตย์คือ สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ตามต้องการ การแสดงผลลัพธ์ในรูปแบบของข้อความ รูปภาพ มีความสอดคล้องกับความต้องการ ระบบของบ้านพักโฮมสเตย์สามารถเป็นเครื่องมือในการประชาสัมพันธ์โฮมสเตย์ได้และสามารถเป็นเครื่องมือในการจัดการโฮมสเตย์ของชุมชนได้ และระบบของบ้านพักโฮมสเตย์สามารถนำไปใช้ได้จริง

2. ความสำเร็จของระบบสารสนเทศของบ้านพักโฮมสเตย์สนองต่อมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

ระบบสารสนเทศของบ้านพักโฮมสเตย์นอกจากจะช่วยเป็นสื่อกลางเพื่อการประชาสัมพันธ์ชุมชนโฮมสเตย์แล้ว ระบบสารสนเทศดังกล่าวยังสนองต่อเกณฑ์มาตรฐานโฮมสเตย์ไทยในด้านที่ 9 การบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์ ในตัวชี้วัดที่ 9.4 ระบบการจองการลงทะเบียนและการมัดจำล่วงหน้า และ ด้านที่ 10 ด้านประชาสัมพันธ์ ตัวชี้วัด 10.1 เอกสาร สื่อสิ่งพิมพ์การท่องเที่ยว ดังนี้

ตารางที่ 36 ความสามารถของระบบสารสนเทศของบ้านพักโฮมสเตย์กับวิธีการวัด/ประเมิน
ด้านการบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์ ตัวชี้วัดระบบการจองการลงทะเบียนและ
การมัดจำล่วงหน้า

วิธีการวัด/ประเมิน	ความสามารถของระบบสารสนเทศของบ้านพักโฮมสเตย์
1. มีแนวปฏิบัติในการจองล่วงหน้า	มีแบบฟอร์มการจอง การแจ้งเตือน และการบันทึกข้อมูลการจองในฐานะข้อมูล เพื่อใช้ในการตรวจสอบและติดตามการจอง การอนุมัติการจอง การปฏิเสธการจองในแต่ละครั้ง
2. มีข้อปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยว	มีข้อมูลแนะนำสำหรับนักท่องเที่ยวในการเข้าพักแสดงในหน้าเว็บเพจ หลังจากที่ยกนักท่องเที่ยวบันทึกและยืนยันการจองผ่านระบบจองแล้ว
3. มีการลงทะเบียนนักท่องเที่ยวเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการเตรียมการและให้บริการแก่นักท่องเที่ยว	มีแบบบันทึกผลสำหรับการเข้าพักของนักท่องเที่ยวในแต่ละครั้งเพื่อบันทึกรายละเอียดต่างๆ ที่ต้องการเก็บไว้เป็นข้อมูลในการตรวจสอบต่อไป
4. มีการชำระเงินล่วงหน้าในอัตราส่วนที่ทางกลุ่มเป็นผู้กำหนด	สามารถใส่ข้อมูลเงื่อนไขการชำระเงินในรายละเอียดของบ้านพักในแต่ละหลังที่ระบบได้เตรียมแบบบันทึกให้ในการข้อมูลบ้านพัก
5. มีการจัดทำสื่อนักท่องเที่ยว	จำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้าพักถูกบันทึกในแบบฟอร์มการจองสามารถสร้างเป็นรายงานให้กับชุมชนได้ตรวจสอบต่อไป

ตารางที่ 37 ความสามารถของระบบสารสนเทศของบ้านพักโฮมสเตย์กับวิธีการวัด/ประเมิน
ด้านประชาสัมพันธ์ ตัวชี้วัด เอกสาร สื่อสิ่งพิมพ์การท่องเที่ยว

วิธีการวัด/ประเมิน	ความสามารถของระบบสารสนเทศของบ้านพักโฮมสเตย์
1. มีรายละเอียดแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน หรือบริเวณใกล้เคียงและกิจกรรมการ	มีแบบบันทึกข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน กิจกรรม ในชุมชนทั้งในรูปแบบของข้อความ รูปภาพ รวมถึง
ท่องเที่ยว ผลออกเป็นเอกสารเช่นแผ่น	ค่าใช้จ่ายของกิจกรรมต่างๆ
พัก แผนที่การเดินทาง ค่าใช้จ่าย และ	
สถานที่ติดต่อ	

3. ปัจจัยความสำเร็จในการนำไปใช้จริง

จากผลประเมินความพึงพอใจต่อระบบของบ้านพักโฮมสเตย์ที่สามารถนำไปใช้ได้จริงซึ่งมีระดับความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X} = 4.67$) จะเห็นได้ว่าเมื่อชุมชนได้รับทราบและเข้าใจในการทำงานของระบบสารสนเทศของบ้านพักโฮมสเตย์แล้วมีความมั่นใจว่าจะสามารถนำไปใช้ได้จริงในชุมชน อย่างไรก็ตามพบว่ายังมีปัจจัยอีกหลายปัจจัยที่จะทำให้ระบบสารสนเทศของบ้านพักโฮมสเตย์ประสบผลสำเร็จในการนำไปใช้จริง พอสรุปได้ดังนี้

เครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีความสำคัญเป็นที่สุดเนื่องจากระบบสารสนเทศของบ้านพักโฮมสเตย์ที่ได้พัฒนาขึ้นมาทำงานบนพื้นฐานที่อุปกรณ์การบันทึกข้อมูล และแสดงผลต้องสามารถเชื่อมโยงกับอินเทอร์เน็ต (Web-based) จากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นพบว่า มีหลายโฮมสเตย์ที่ไม่สามารถเชื่อมต่อกับสัญญาณอินเทอร์เน็ตได้ หรือได้แต่ความเร็วในการทำงานช้า ทำให้ไม่สามารถทำงานในระบบนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตัวอย่างเช่น ชุมชนโฮมสเตย์บ้านโป่ง อ.สันทราย ซึ่งตั้งอยู่ใกล้กับมหาวิทยาลัยแม่โจ้ และอยู่ใกล้ตัวเมืองเชียงใหม่ แต่บางจุดในบริเวณชุมชนไม่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ต

การบำรุงรักษาระบบ

ระบบสารสนเทศของบ้านพักโฮมสเตย์เป็นระบบที่ได้พัฒนาขึ้นภายใต้โครงการวิจัยซึ่งภายหลังจากที่เสร็จสิ้นงานวิจัยโครงการวิจัยนี้จะต้องถูกนำไปใช้จริงโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งได้แก่ กรมการท่องเที่ยว กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา ซึ่งเป็นผู้ดูแลมาตรฐานการท่องเที่ยวโฮมสเตย์ ซึ่งในการบำรุงรักษาระบบนั้นหมายถึงการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้ใช้ซึ่งเป็นทั้งชุมชน นักท่องเที่ยว และกรมการท่องเที่ยว ทั้งนี้เพราะบริบทของสังคมมีการ

เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบต้องสามารถแก้ไข ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงระบบได้ตามความต้องการตลอดเวลา ซึ่งสิ่งเหล่านี้ต้องการผู้เชี่ยวชาญด้านคอมพิวเตอร์มาช่วยดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ คอมพิวเตอร์แม่ข่าย ที่ใช้สำหรับเก็บข้อมูลจะมีขนาดใหญ่ขึ้นตามจำนวนข้อมูลที่เพิ่มขึ้นทำให้เครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่ายต้องได้รับการตรวจสอบ การสำรองข้อมูล เพื่อป้องกันในกรณีมีเหตุการณ์ที่ไม่ได้คาดคิดไว้มาทำให้ระบบเกิดความเสียหาย สิ่งเหล่านี้จำเป็นต้องใช้งบประมาณลงทุนจำนวนมาก ชุมชน หรือผู้ทำวิจัยอาจไม่สามารถสนับสนุนได้อย่างเต็มที่เท่าที่ควร

การเตรียมข้อมูล

ข้อมูลเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้นักท่องเที่ยวได้เห็นสภาพของโฮมสเตย์ เพื่อประกอบการตัดสินใจ ซึ่งข้อมูลที่สำคัญที่สามารถบันทึกในระบบแบ่งออกเป็น 7 กลุ่ม ได้แก่ ข้อมูลโฮมสเตย์ ข้อมูลบ้านพัก ข้อมูลห้องพัก ข้อมูลกิจกรรมในชุมชน ข้อมูลการได้รับรางวัล ข้อมูลคณะกรรมการ และข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง โดยในแต่ละกลุ่มจะมีข้อมูลย่อยๆ จำนวนมากทั้งในรูปแบบของ ข้อความ และรูปภาพ ทำให้กระบวนการเตรียมข้อมูลต้องใช้ผู้ที่มีความรู้ในเรื่องเหล่านั้นซึ่งได้แก่คณะกรรมการหมู่บ้าน และผู้ที่มีความรู้ทางเทคนิคคอมพิวเตอร์เพื่อจัดการข้อมูลเข้าไปในระบบ ทั้งนี้อาจเป็นเยาวชนในชุมชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน ซึ่งจากการสำรวจพบว่าเยาวชนเหล่านี้กำลังเรียนอยู่ในระดับต่างๆ และมีความสามารถในการใช้อุปกรณ์ที่จำเป็นคือ กล้องถ่ายรูป คอมพิวเตอร์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์พื้นฐานที่จำเป็นเช่น Photoshop เพื่อการปรับแต่งรูป เป็นต้น แต่คำถามที่เกิดขึ้นในระหว่างการอบรมพบว่า ทำอย่างไรที่คณะกรรมการจะถ่ายทอดข้อมูลของโฮมสเตย์ให้กับเยาวชนเพื่อบันทึกข้อมูลลงในระบบสารสนเทศของบ้านพักโฮมสเตย์ ดังนั้นกระบวนการเตรียมข้อมูลจึงเป็นกระบวนการที่สำคัญในการสร้างข้อมูลให้กับโฮมสเตย์เพื่อประชาสัมพันธ์ และกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจเลือกพักในโฮมสเตย์นั้น

การจัดฝึกอบรม

การฝึกอบรมเป็นการสร้างองค์ความรู้ให้กับชุมชนได้รวดเร็วในระยะเวลาที่สั้น ทั้งนี้เพราะชุมชนจะได้ฝึกการใช้งานจริง นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างเครือข่ายของชุมชนเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ดังนั้นการจัดฝึกอบรมจึงเป็นวิธีการที่ดีที่สุดที่จะทำให้ชุมชนสามารถใช้งานระบบสารสนเทศของบ้านพักโฮมสเตย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่การฝึกอบรมจะมีค่าใช้จ่ายสูง ได้แก่ ค่าสถานที่ ค่าวิทยากร ค่าอาหารและอาหารว่าง ค่าที่พัก (ถ้ามี) ค่าเดินทาง ค่าเบี้ยเลี้ยง (ถ้ามี)

การประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานที่รับผิดชอบ

ระบบสารสนเทศของบ้านพักโฮมสเตย์ทำงานในลักษณะของเว็บไซต์ชื่อ

<http://www.homestaythai.mju.ac.th>

อยู่ภายใต้โดเมนเนมและเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย

มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ซึ่งอาจจะไม่สะดวกในการให้บริการเนื่องจากเป็นโครงการวิจัยและใช้เพื่อ
บริการวิชาการ อย่างไรก็ตาม หากต้องการพัฒนาเว็บไซต์นี้ให้เป็นที่รู้จักและยอมรับ เว็บไซต์
ดังกล่าวอาจจะต้องโอนถ่ายความรับผิดชอบให้กับหน่วยงานภาครัฐบาลที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะ
กรมการท่องเที่ยว กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา ซึ่งจะทำหน้าที่บริการให้เกิดความต่อเนื่องและ
ครอบคลุมโฮมสเตย์ทั่วประเทศต่อไป

4. แนวปฏิบัติที่ดีในการนำไปใช้จริง

จากปัจจัยความสำเร็จดังกล่าว จึงขอสรุปเป็นแนวปฏิบัติที่ดีในการนำระบบสารสนเทศของ
บ้านพักโฮมสเตย์ไปใช้จริง ดังต่อไปนี้

1. ให้มีหน่วยงานรับผิดชอบระบบสารสนเทศของบ้านพักโฮมสเตย์ โดยเฉพาะหน่วยงาน
กรมการท่องเที่ยว กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา เพื่อให้หน่วยงานที่รับผิดชอบสามารถจัดสร
งประมาณเพื่อพัฒนาและบำรุงรักษาระบบนี้อย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับความต้องการของ
หน่วยงาน รวมถึงจัดเตรียมบุคลากรเพื่อบำรุงรักษาระบบต่อไป

2. จัดการเว็บไซต์ให้เหมาะสมกับการประชาสัมพันธ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งชื่อเว็บไซต์เดิม
<http://www.homestaythai.mju.ac.th> ซึ่งเป็นชื่อที่ยังไม่เป็นทางการ ดังนั้นจึงควรตั้งชื่อให้เหมาะสม
หรือการสร้างแบรนด์ เพื่อใช้ในการทำการตลาดและประชาสัมพันธ์เชิงรุกให้กับนักท่องเที่ยวที่
ต้องการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์

3. ประชาสัมพันธ์เชิงรุกในรูปแบบต่างๆ ภายได้ชื่อเว็บไซต์ที่ตั้งใหม่นี้ เพื่อให้
นักท่องเที่ยวได้รู้จัก เช่น การประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา การ
ประชาสัมพันธ์ใน search engine ต่างๆ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงเช่นชุมชน หรือ กรมการท่องเที่ยว จะต้องมีความ
การทำงานเพื่อให้สามารถใช้งานได้จริงพอสรุปได้ดังนี้

สำหรับชุมชน

1. คัดเลือกผู้รับผิดชอบในการปรับปรุงข้อมูลในที่นี้คือเยาวชนในชุมชนซึ่งอาจจะไม่
มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเช่น กิจกรรมที่สำคัญในชุมชน แหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง
ข้อมูลบ้านพัก ห้องพัก เป็นต้น

2. เตรียมข้อมูลที่จำเป็นสำหรับระบบ ซึ่งขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่ต้องใช้เวลามาก
เนื่องจากเยาวชนที่ทำหน้าที่บันทึกข้อมูล ไม่มีองค์ความรู้เรื่องต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งรูปภาพซึ่ง
จะต้องถ่ายภาพที่เหมาะสมของข้อมูลเรื่องต่างๆ เยาวชนจึงไม่สามารถบันทึกข้อมูลได้ ในขณะที่ผู้รู้
ข้อมูลหรือคณะกรรมการชุมชน ไม่มีเวลาถ่ายทอดข้อมูลให้กับเยาวชน เยาวชนอาจต้องใช้ความ

พยายามในการจัดบันทึกข้อมูลที่ต้องการ เพื่อสรุปเป็นข้อมูลในแต่ละเรื่อง ซึ่งต้องใช้เวลานานพอสมควร

3. บันทึกและตรวจสอบข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ เมื่อเยาวชนได้ข้อมูลทั้งข้อความและภาพถ่ายแล้วจึงค่อยทยอยบันทึกข้อมูลลงในระบบโดยใช้ user และ password ที่ได้รับมอบหมาย ข้อมูลที่ได้บันทึกไปแล้ว เยาวชนอาจต้องให้คณะกรรมการชุมชนได้ตรวจสอบความถูกต้องอยู่ตลอดเวลาเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความผิดพลาดในข้อมูลที่น่าสนใจในระบบสารสนเทศของบ้านพักโฮมสเตย์

สำหรับกรรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

1. ลงทะเบียนโฮมสเตย์ ระบบสารสนเทศของบ้านพักโฮมสเตย์ อนุญาตให้ชุมชนสามารถบันทึกข้อมูลได้ด้วยตนเองโดยใช้ user และ password ที่ผู้ดูแลระบบเป็นผู้สร้างให้และสามารถเปลี่ยนแปลงได้ด้วยชุมชนเองในภายหลัง อย่างไรก็ตามชุมชนโฮมสเตย์จะต้องถูกบันทึกเข้าไว้ในฐานข้อมูลก่อน ดังนั้นหากต้องการขยายระบบให้สามารถใช้ได้กับชุมชนโฮมสเตย์ทั่วประเทศ โฮมสเตย์ที่ได้มาตรฐานแล้วจะต้องถูกลงทะเบียนและบันทึกไว้ในฐานข้อมูลก่อน โดยอาจใช้ชื่อชุมชนโฮมสเตย์ที่ถูกประเมินและผ่านมาตรฐานโฮมสเตย์แล้ว

2. ฝึกอบรม ในแต่ละปีที่ได้ชุมชนโฮมสเตย์ที่มีมาตรฐาน อาจจะมีการจัดฝึกอบรมให้กับชุมชนเพื่อให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามกำหนดการดังนี้

วันแรก

9.00 – 10.00 น.	ลงทะเบียน
10.00 – 10.30 น.	อาหารว่าง
10.30 – 10.45 น.	พิธีเปิด
10.45 – 11.45 น.	วัตถุประสงค์และความเป็นมาของระบบสารสนเทศ ของบ้านพักโฮมสเตย์
11.45 – 12.00 น.	ชี้แจงกำหนดการและรายละเอียดการฝึกอบรม
12.00 – 13.00 น.	อาหารกลางวัน

ห้องย่อยที่ ๑ (สำหรับเยาวชน)

13.00 – 14.30 น.	ฝึกปฏิบัติการใช้ระบบการจองที่พักออนไลน์
14.30 – 14.45 น.	อาหารว่าง
14.45 - 16.00 น.	ฝึกปฏิบัติการใช้ระบบการจองที่พักออนไลน์ (ต่อ)

ห้องย่อยที่ ๒ (สำหรับคณะกรรมการชุมชน)

13.00 – 14.30 น.	สถานการณ์และแนวโน้มการท่องเที่ยวโดยชุมชน
------------------	--

ในประเทศไทยและกลุ่มประเทศอาเซียนASEAN

14.30 – 14.45 น.	อาหารว่าง
14.15 – 16.00 น.	Hospitality Management: การเป็นเจ้าบ้านที่ดี

วันที่สอง

ห้องย่อยที่ ๑ (สำหรับเยาวชน)

9.00 – 10.30 น.	ฝึกปฏิบัติการใช้ระบบการจองที่พักออนไลน์ (ต่อ)
-----------------	---

ห้องย่อยที่ ๒ (สำหรับคณะกรรมการชุมชน)

9.00 – 10.30 น.	ความก้าวหน้าการพัฒนาเครือข่าย CBT เชียงใหม่ และชุดโครงการสำหรับปีงบประมาณ 2557
-----------------	---

10.30 – 10.45 น.	อาหารว่าง
11.00 – 12.00 น.	สรุปและประเมินผลการฝึกอบรม (ห้องใหญ่รวมกัน)
12.00 – 13.00 น.	อาหารกลางวัน
13.00 น.	เดินทางกลับภูมิลำเนา

3. ติดตามและประเมินผล หน่วยงานที่รับผิดชอบ ติดตามข้อมูลที่ปรากฏในเว็บไซต์ รวมถึง ประสานงานไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบในพื้นที่เพื่อติดตามตรวจสอบสภาพปัญหาการใช้งานจริงภายหลังจากการฝึกอบรมเสร็จ 3 เดือน และสรุปปัญหาที่เกิดขึ้น หาข้อสรุปในการแก้ปัญหา เพื่อนำไปปรับปรุงในการฝึกอบรมรอบปีต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. เพิ่มข้อมูลภาษาอังกฤษให้กับระบบ ระบบสารสนเทศของบ้านพักโฮมสเตย์ที่ได้พัฒนาขึ้นมามีเฉพาะข้อมูลภาษาไทย ทำให้สามารถใช้ได้เฉพาะนักท่องเที่ยวที่สามารถอ่านภาษาไทยได้เท่านั้น อย่างไรก็ตาม ยังมีนักท่องเที่ยวต่างชาติที่สนใจท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ จะเห็นได้จากชุมชนโฮมสเตย์บ้านหัวทุ่ง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ มีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมาเที่ยวในชุมชนอย่างสม่ำเสมอเพราะนักท่องเที่ยวเหล่านั้นต้องการท่องเที่ยวแบบธรรมชาติและเห็นวิถีชีวิตของชุมชนชาวบ้านซึ่งคาดว่าจะมีปริมาณที่เพิ่มขึ้น ในขณะที่การบริหารจัดการนั้นมาจากคนในชุมชนแต่งงานกับชาวต่างชาติ สามารถสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี ดังนั้นข้อมูลทั้งหมดในเว็บไซต์ ควรจะเพิ่มเติมข้อมูลภาษาอังกฤษ เพื่อให้สามารถบริการข้อมูลให้กับนักท่องเที่ยวได้ทั่วโลก

2. จัดให้มีหน่วยงานรับผิดชอบระบบสารสนเทศของบ้านพักโฮมสเตย์โดยเฉพาะ เพื่อให้หน่วยงานที่รับผิดชอบสามารถจัดสรรงบประมาณและบุคลากรเพื่อบำรุงรักษาระบบให้สามารถใช้งานอย่างต่อเนื่องและตรงกับความต้องการของผู้ใช้ต่อไป

3. ประชาสัมพันธ์เว็บไซต์อย่างจริงจัง เพื่อให้นักท่องเที่ยวใช้งานเว็บไซต์สำหรับการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ในประเทศไทยโดยเฉพาะที่สามารถทำงานในลักษณะ E-Commerce ได้เต็มประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. พัฒนาระบบสารสนเทศของบ้านพักโฮมสเตย์ที่สามารถให้บริการครบวงจรในลักษณะพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce)
2. พัฒนาระบบสารสนเทศประเมินผลมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยออนไลน์

เอกสารอ้างอิง

- กรมการท่องเที่ยว. 2554. รายชื่อสถานประกอบการโฮมสเตย์ภาคเหนือที่ผ่านการตรวจประเมินและรับรองประจำปี 2553. [online] available from <http://tourism.go.th/2010/upload/filecenter/file/SNB/N.pdf>. [30 สิงหาคม 2556].
- กิตติ ภัคดีวัฒนะกุล และจำลอง คุรุอดสาหะ. 2550. ระบบฐานข้อมูล (Database System). พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: เคทีพี คอมพ์ แอนด์ คอนซัลท์.
- กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. มปป. **Homestay Standard Thailand Directory**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์วิทยาลัย.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. 2554. แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ. จาก <http://marketingdatabase.tat.or.th/download/article/NationalTourismDevelopmentPlan2555-2559.pdf>. pp.9. [30 สิงหาคม 2556].
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2544. สรุปผลการสำรวจค่าใช้จ่ายนักท่องเที่ยว ปี 2544. จาก <http://www2.tat.or.th/stat/download/tex/17/บทสรุป44.doc>. [30 สิงหาคม 2556].
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2557. โฮมสเตย์. จาก <http://thai.tourismthailand.org/สถานที่ท่องเที่ยวและกิจกรรม/ประเภทกิจกรรมท่องเที่ยว/โฮมสเตย์>. [30 สิงหาคม 2556].
- รวิวรรณ พวงสอน ไพพรรณ มุ่งศิริ จินตนา เจริญเนตรกุล รัชดา เพ็ชรขจร และสุรัญญา วิโตปการ. 2554. ศึกษาศักยภาพด้านที่พักโฮมสเตย์เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวตามมาตรฐานสากล. คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย.
- ชนัญญา ไตรวารี. 2552. ระบบค้นหาโฮมสเตย์โดยใช้พีชชีลอจิก. ภาควิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
- ประมาณ เทพสงเคราะห์. 2552. การสร้างฐานข้อมูลและระบบสนับสนุนการตัดสินใจที่มีต่อการวางแผนท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน 5 จังหวัดภาคใต้. วารสารวิชาการอิเล็กทรอนิกส์การท่องเที่ยวไทยนานาชาติ ฉบับที่ 2 ปี 2552.
- ประเวศน์ วงษ์คำชัย. 2552. หลักการออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- พงษ์พันธ์ ศิวลิย์. 2552. **SQL Server 2008 ฉบับสมบูรณ์**. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- พิมพ์ร ทุมสนิท. 2550. คัมภีร์ ASP.NET 2.0 ด้วย VB 2005 และ C# 2005. กรุงเทพฯ: เคทีพี คอมพ์ แอนด์ คอนซัลท์.

ไพศาล กาญจนวงศ์. 2556. เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารทางการท่องเที่ยว. เชียงใหม่:

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

นิธิเชษฐ์ เชิดพุทธ. 2549. การท่องเที่ยวเชิงพักอาศัยตามบ้าน: โฮมสเตย์บ้านฟองใต้ ตำบลวังขวาง

อำเภอน้ำหนาว จังหวัดเพชรบูรณ์. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร พิษณุโลก.

รวิชัย ศรีสุเทพ. 2544. คัมภีร์ web design คู่มือออกแบบเว็บไซต์ฉบับมืออาชีพ. พิมพ์ครั้งที่ 3.

กรุงเทพฯ: บริษัท โปรวิชั่น จำกัด.

ธงไชย สุรินทร์วรการ. 2551 . วิเคราะห์หาแนวทางเพื่อพัฒนาการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี

สารสนเทศสำหรับธุรกิจการโรงแรมและการท่องเที่ยว กรณีศึกษา ในเขตพื้นที่

กรุงเทพมหานคร. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

ศุภจิต สนิทวงศ์ ณ อยุธยา และขวัญกมล คอนขวา. 2552. ความคาดหวังและความพึงพอใจของ

นักท่องเที่ยวต่อการบริการของโฮมสเตย์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง. Surnae

J. Soc. Vol.3 No.1; June 2009 (36-53).

สมศักดิ์ สามัคคีธรรม สุจิตรา สามัคคีธรรม บุตรา บุญสนอง และสมชาย กำปั่นทอง. 2550. ปัญหา

การจัดการโฮมสเตย์ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง: ศึกษากรณีอำเภอบางคนที จังหวัด

สมุทรสงคราม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกริก.

สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว. 2554. โฮมสเตย์ทั่วประเทศ. [online] available from

<http://thai.tourismthailand.org/where-to-stay/search-result/cat/6/>. [30 สิงหาคม 2556].

สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดขอนแก่น. 2552. เอกสารประกอบการจัดการความรู้ด้านการ

ท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์. จาก http://www.khonkaen.go.th/kk_km4/Homestay.doc. [30

สิงหาคม 2556].

สุมาลี นันทศิริพล. 2555. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ ของ

ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ.

สุจิตรา อุดลย์เกษม. 2553. ระบบฐานข้อมูล (Database System). กรุงเทพฯ: ท็อป.

อรุณี อินทรไพโรจน์. 2551, ธุรกิจท่องเที่ยวออนไลน์ (e-Tourism) ธุรกิจท่องเที่ยวออนไลน์ (e-

Tourism). [online] available from

http://www.dl.rmutt.ac.th/index.php?option=com_content&task=view&id=28&Itemid=

22. [30 สิงหาคม 2556].

asiashoppingtour.com. 2011. รายชื่อ website ที่รับรองโรงแรม. [online] available

<http://www.asiashoppingtour.com/index.php?lay=show&ac=article&Ntype=8>. (27

September 2013)

- Duncan, E. 2009. **The internet effects on tourism industry**. [online] available from <http://ssrn.com/abstract=1403087>. [27 September 2013].
- Helmut Berger , Michael Dittenbach , Dieter Merkl , Anton Bogdanovych , Simeon Simoff , Carles Sierra . 2007. **Opening new dimensions for e-Tourism**. . [online] available from <http://portal.acm.org/citation.cfm?id=1275662>. [27 September 2013].
- Igor H. Crnojevac, Jadranka Gugić and Saša Karlovčan, 2010. **eTourism: A comparison of Online and Offline Bookings and the Importance of Hotel Attributes**. . [online] available from <http://hrcak.srce.hr/55155>. [27 September 2013].
- George M. Marakas. 2001. **Systems analysis and design: an active approach**. USA: Prentice-Hall.
- Mishra J. and Mohanty A.. 2007. **Design of information systems: a modern approach**. UK: Alpha Science International Ltd.
- Roman Egger and Dimitrios Buhalis. 2008. **E-marketing and Internet marketing definition**. [online] available from <http://www.download-it.org/learning-resources.php?promoCode=&partnerID=&content=story&storyID=19995>. [27 September 2013].
- Tripsthailand. 2006. **Home Stay in Thailand โฮมสเตย์ แบบไทยๆ**. [online] available from http://www.tripsthailand.com/th/thai_homestay.php. [27 September 2013].

ภาคผนวก

ประวัตินักวิจัย

ชื่อ-สกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพศาล กาญจนวงศ์

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำคณะพัฒนาการท่องเที่ยว

สังกัด คณะพัฒนาการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ประวัติการศึกษา

ปริญญาตรี วทบ. เศรษฐศาสตร์เกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ศศบ. สารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ปริญญาโท ศศม. บริหารการพัฒนา มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ปริญญาเอก ปรด. สาขาบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

(รางวัลเหรียญทองเรียนดี 4.00)

(รางวัลชมเชย วิทยานิพนธ์แห่งชาติ โดยสภาคณบดีคณะศึกษาศาสตร์และครุ
ศาสตร์แห่งประเทศไทย)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- สมรรถนะในการจัดทำสื่อการเรียนการสอนผ่านเว็บ (E-learning) สำหรับคณาจารย์ คณะธุรกิจการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้
- การจัดทำฐานข้อมูลปราชญ์ท้องถิ่นทางการเกษตรของชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยแม่โจ้
- ความพร้อมและการรับรู้ของผู้บริหารในการนำเอาระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ มาใช้มหาวิทยาลัยแม่โจ้ (วิจัยเชิงคุณภาพ)
- ศึกษารูปแบบการใช้อิเล็กทรอนิกส์เพื่อการท่องเที่ยว (e - Tourism) ภาคธุรกิจการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่
- การประยุกต์ใช้งานเว็บบล็อก (web blog) เพื่อการส่งเสริมการตลาดในธุรกิจท่องเที่ยว กรณีศึกษาธุรกิจท่องเที่ยวขนาดเล็กในจังหวัดเชียงใหม่
- การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของโฮมสเตย์ภาคเหนือตอนบน

- การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีบาร์โค้ดสองมิติเพื่อบริการข้อมูลให้กับนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว กรณีศึกษา วัดพระธาตุดอยสุเทพราชวรวิหารจังหวัดเชียงใหม่
- พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารทางการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวจีนที่เดินทางมาเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่

นำเสนอและตีพิมพ์งานวิจัย

- Paisarn Kanchanawong, Chodok Charungkon, Songsak Poonoi “E-tourism usage patterns of tourism business in Chiang Mai, Thailand”. Chinese Business Review, 2012, 11(2).
- Paisarn Kanchanawong, Penrut Hongvitayakorn. Development of an Information System Assisted Quality Assurance for Higher Education, Case Study: Maejo University, Chiang Mai. Proceeding. Annual International Conference on Computer Science Education: Innovation & Technology (CSEIT 2011), Singapore, December 12 – 13, 2011.
- Paisarn Kanchanawong, Onjana Chantraprayoon. “How to use web blog applied to promote small tourism businesses in e-market place”. Proceeding. BAI 2013, Bali, Indonesia, July 9-10, 2013.
- Paisarn Kanchanawong. “Adopting Blended Learning in Tourism Mass Communication: An Interdisciplinary Course in Tourism Development Program” Proceeding. ICIRD 2013, Chiangmai, August 8-10, 2013
- Paisarn Kanchanawong. “Strategic Use of Surveillance Information System in Time Frame of Internal Quality Assurance” Proceeding. 2013 International Conference on QA Culture Cooperation or Competition, Bangkok, November 7-8, 2013.
- Pieng-upsorn Yapan, Paisarn Kanchanawong, Weerapon Thongma, Varaphorn Duangsaeng. “The Travelling Decision of Tourists in Chiang Mai Attractions through the Online So cial Network Facebook”. Proceeding. 3rd International Conference on Sustainable Tourism Management School of Tourism Development, Maejo University and 1st International Conference

on Tourism and Hospitality College of Management, Tainan University of Technology, Chiang Mai, July 24-26, 2013.

- Sopee yasaeng, Pisarn Kanchanawong, WeeraponThongma, KeeratiTrakansiriwanich. “Factors Effecting on Tourist’s Buying Behaviors of Entertainment Venue in Chiang Mai toward Service Marketing Mix”. Proceeding. 3rd International Conference on Sustainable Tourism Management School of Tourism Development, Maejo University and 1st International Conference on Tourism and Hospitality College of Management, Tainan University of Technology, Chiang Mai, July 24-26, 2013.
- Bounchan Sayasithsena, Paisarn Kanchanawong, Weerapon Thongma, Varaporn Duangsang. “The Potential of Community-Based Tourism Management in Luang Namtha District, Luang Namtha Province, Lao P.D.R”. Proceeding. 3rd International Conference on Sustainable Tourism Management School of Tourism Development, Maejo University and 1st International Conference on Tourism and Hospitality College of Management, Tainan University of Technology, Chiang Mai, July 24-26, 2013.

ชื่อ-สกุล อาจารย์ ดร.สวิษฐา ศุภอุดมฤกษ์ ตรีรัตน์
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำคณะพัฒนาการท่องเที่ยว
สังกัด คณะพัฒนาการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ประวัติการศึกษา

ปริญญาตรี บริหารธุรกิจบัณฑิต(บข.บ.) มหาวิทยาลัยพายัพ
ปริญญาโท บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต(บข.ม.) วิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
ปริญญาเอก DOCTOR OF PHILOSOPHY(Ph.D.) Central Luzon State University

ผลงานวิจัย

- คุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืนตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
- การจัดการทรัพยากรท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืนโดยใช้แผนที่สีเขียวเป็นเครื่องมือในการพัฒนา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
- การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อเพิ่มขีดความสามารถ ในการแข่งขันของโฮมสเตย์
- การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนบนพื้นที่สูงโดยใช้การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นเครื่องมือกรณีศึกษา อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดชัยภูมิ
- การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการป่าชุมชน: กรณีศึกษา บ้านทาป่าเปา ตำบลทาปลาดุก อำเภอ แม่ทา จังหวัดลำพูน
- แผนที่สีเขียวเพื่อการจัดการทรัพยากรท่องเที่ยวของชุมชนอย่างยั่งยืน
- การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวและระบบสื่อความหมายภายใต้แนวคิด Green Concept บนฐานทรัพยากรท้องถิ่น
- ต้นแบบการจัดการธุรกิจการท่องเที่ยวโดยชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ภาคเหนือ

ชื่อ-สกุล นางศรีกุล นันทะชมพู่
ตำแหน่ง นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการพิเศษ และ
 ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ
สังกัด ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ประวัติการศึกษา

ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยครูเชียงใหม่
ปริญญาโท วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เทคโนโลยีสารสนเทศและการจัดการ)
 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผลงานวิจัย

1. รายงานผลการวิจัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เรื่อง “การศึกษาระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่สอนในระดับบัณฑิตวิทยาลัย” มหาวิทยาลัยแม่โจ้
2. รายงานผลการวิจัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เรื่อง “บทบาทที่คาดหวัง ในการบริหารการพัฒนา” มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ต่อการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ
3. รายงานผลการวิจัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เรื่อง “การวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ของนักศึกษา” มหาวิทยาลัยแม่โจ้
4. รายงานผลการวิจัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เรื่อง “บทบาทการจัดการเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา” มหาวิทยาลัยแม่โจ้
5. รายงานผลการวิจัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เรื่อง “แนวโน้มแผนการพัฒนามหาวิทยาลัยแม่โจ้ ในอนาคตระยะเวลา 10 ปี (พ.ศ. 2545 – 2554)

บทความวิชาการ

ศรีกุล นันทะชมพู่. 2550. บทความ เรื่อง มหาวิทยาลัยไทยใจดีเรียนฟรีตลอดชีวิต. วารสารแม่โจ้ปริทัศน์.

ศรีกุล นันทะชมพู่. 2551. บทความ เรื่อง E – mail ความลับของทางราชการ. วารสารแม่โจ้ปริทัศน์ .

ศรีกุล นันทะชญ. 2552. บทความ เรื่อง บทความ Security Awareness. วารสารแม่โจ้
ปริทัศน์.

ศรีกุล นันทะชญ. 2552. บทความ เรื่อง โลกใบใหม่เก็บไว้ในก้อนเมฆ (Cloud Computing).

ศรีกุล นันทะชญ. 2553. บทความ เรื่อง เทคโนโลยี 1G 2G 3G [กำลังล้ำสมัย] 4G จะมาอีก
แล้ว. วารสารแม่โจ้ปริทัศน์

ศรีกุล นันทะชญ. 2553. บทความ เรื่อง คน Generation นี้ที่โลกกำลังต้องการ. วารสารแม่
โจ้ปริทัศน์

ศรีกุล นันทะชญ. 2554. บทความ เรื่อง บทความ QR Code รหัสพันธุ์ใหม่. วารสารแม่โจ้
ปริทัศน์

ศรีกุล นันทะชญ. 2554. บทความ เรื่อง Next Generation Security ในระบบของ
มหาวิทยาลัย. วารสารแม่โจ้ปริทัศน์

ศรีกุล นันทะชญ. 2555. บทความ เรื่อง ถึงเวลาแล้วที่ต้องรู้จัก IPV6. วารสารแม่โจ้ปริทัศน์

ศรีกุล นันทะชญ. 2555. บทความ เรื่อง มองหา ASEAN ICT Master Plan 2015. วารสารแม่
โจ้ปริทัศน์

ศรีกุล นันทะชญ. 2555. บทความ เรื่อง เลิกพูดถึง 3G แล้วหันมาสนใจ 4G กันดีกว่า.
วารสารแม่โจ้ปริทัศน์

ศรีกุล นันทะชญ. 2556. บทความ เรื่อง เชื่อมขมงาน CeBIT2013. วารสารแม่โจ้ปริทัศน์

ศรีกุล นันทะชญ. 2556. บทความ เรื่อง Attitudes towards the use of ICT Training
Curriculum for Thai Elderly People.

ศรีกุล นันทะชญ. 2556. บทความ เรื่อง ณ วันนี้อันตราย (password) สำคัญ!!! . วารสารแม่
โจ้ปริทัศน์

แบบสอบถามความพึงพอใจระบบจองบ้านพักโฮมสเตย์

<http://www.homestaythai.mju.ac.th>

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็น ท่าน เกี่ยวกับความพึงพอใจระบบจองบ้านพักโฮมสเตย์ คำตอบที่ได้จากแบบสอบถามจะนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพัฒนาระบบให้มีประสิทธิภาพและนำไปใช้จริงต่อไป จึงขออนุเคราะห์ท่านตอบแบบสอบถามที่ตรงกับความเป็นจริง แบบสอบถามนี้ได้แบ่งออกเป็น 3 ตอนได้แก่

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจของระบบจองบ้านพักโฮมสเตย์
- ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ และเขียนข้อความลงในช่องที่กำหนดให้

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. อายุ..... ปี (กรณีมากกว่า 6 เดือนนับเป็น 1 ปี)
3. ท่านเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโฮมสเตย์มาแล้ว..... ปี
(กรณีมากกว่า 6 เดือนนับเป็น 1 ปี)
4. ปัจจุบันท่านเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโฮมสเตย์อย่างไร
☐ เป็นกรรมการชุมชนโฮมสเตย์ ☐ เป็นเจ้าของบ้านโฮมสเตย์
☐ เป็นตัวแทนชุมชน ☐ เป็นนักท่องเที่ยว
☐ นักวิชาการ/บุคคลทั่วไป ☐ อื่นๆ ระบุ.....
4. ท่านใช้อินเตอร์เน็ตเพื่อการติดต่อสื่อสารอย่างไร
☐ ทุกวัน ☐ บางวัน ☐ ไม่ใช่เลย
5. ท่านใช้อินเตอร์เน็ตเพื่อค้นหาข้อมูลอย่างไร
☐ ทุกวัน ☐ บางวัน ☐ ไม่ใช่เลย

ตอนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจของระบบจองบ้านพักโฮมสเตย์

ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องของแบบสอบถามที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด
โดยตัวเลขของระดับประสิทธิภาพมีความหมายดังนี้

- 5 หมายถึง ท่านมีความพึงพอใจระบบจองบ้านพักโฮมสเตย์ในระดับมากที่สุด
4 หมายถึง ท่านมีความพึงพอใจระบบจองบ้านพักโฮมสเตย์ในระดับมาก
3 หมายถึง ท่านมีความพึงพอใจระบบจองบ้านพักโฮมสเตย์ในระดับพอใช้
2 หมายถึง ท่านมีความพึงพอใจระบบจองบ้านพักโฮมสเตย์ในระดับน้อย
1 หมายถึง ท่านมีความพึงพอใจระบบจองบ้านพักโฮมสเตย์ในระดับน้อยที่สุด

1. ด้านการใช้ประโยชน์	5	4	3	2	1
1. ความเหมาะสมของรูปแบบที่ใช้					
2. ความน่าเชื่อถือของข้อมูลในระบบ					
3. ความสะดวกในการใช้งานระบบ					
4. ความน่าสนใจของข้อมูลในระบบ					
5. ความหลากหลายของข้อมูลโฮมสเตย์					
6. ข้อมูลมีประโยชน์ต่อนักท่องเที่ยวที่ต้องการเข้าพัก					
2. ด้านประสิทธิภาพ					
1. การแสดงผลลัพธ์ในรูปของ ข้อความ รูปภาพ มีความสอดคล้องกับความต้องการ					
2. ความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูลในระบบ					
3. รายงานมีข้อมูลที่ถูกต้องและเชื่อถือได้					
4. ข้อมูลมีความทันสมัยเป็นปัจจุบัน					
5. รายงานมีข้อมูลที่เป็นประโยชน์สามารถใช้สนับสนุนการตัดสินใจของนักท่องเที่ยว					
6. สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ตามต้องการ					
3. ด้านความเป็นไปได้					
1. ระบบจองบ้านพักโฮมสเตย์สามารถนำไปใช้ได้จริง					
2. ระบบจองบ้านพักโฮมสเตย์สามารถเป็นเครื่องมือในการประชาสัมพันธ์โฮมสเตย์ได้					
3. ระบบจองบ้านพักโฮมสเตย์สามารถเป็นเครื่องมือในการจัดการโฮมสเตย์ของชุมชนได้					

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

โปรดแสดงข้อปัญหาและให้ข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาระบบจองบ้านพัก
โฮมสเตย์ เพื่อให้มีประสิทธิภาพ และตรงตามความต้องการของผู้ใช้งาน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

-----ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง-----

